

Dönem : 2
Toplantı : 2

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 446

Devlet orman işletmeleriyle kereste fabrikalarının 1960, 1961, 1962 ve 1963 yılları muameleleri hakkında düzenlenen raporun sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkereleri ve Sayıştay Komisyonu raporu (3/144, 3/160, 3/291, 3/415)

Devlet orman işletmeleri ve kereste fabrikaları ile anatamirhane ve yedek parça depo müdürlüklerinin 1963 yılı bilanço raporunun sunulduğuna dair Sayıştay Bakanlığı tezkeresi (3/415)

T. C.

Sayıştay Başkanlığı
Sayı : 506866/1190

24 Haziran 1964

Konu : Devlet orman işletmeleri genel bilançoları hakkında.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Yüksek Makamına

Devlet orman işletmeleri ve kereste fabrikaları ile anatamirhane müdürlüklerinin Orman Genel Müdürlüğünce düzenlenip Sayıştaya gönderilen 1960 yılı bilançolarının, 4914 sayılı Kanun hükümleri gereğince incelenerek hükme bağlanmış olduğunu ve bahis konusu müesseselerin genel durumu hakkında düzenlenen raporun bilanço ile birlikte sunulduğunu en derin saygılarımla arz eylerim.

A. Âli Hemen
Sayıştay Başkan V.

Devlet Orman İşletmeleri ve Kereste fabrikaları ile Anatamirhane Müdürlüğünün 1960 yılı Genel bilançoları ile konsolide bilançosunun incelenmesi sonucunda düzenlenip Türkiye Büyük Millet Meclisinin Yüksek İttılâlarına arz olunan rapordur

8 Haziran 1946 tarihinde yürürlüğe giren 4918 numaralı Kanunun son fıkrasında (işletmelerin merkezce yapılacak genel bilançosu ile her işletmeye ilişkin bilanço, kesinhesaplar ile birlikte, yıl sonundan başlayarak 7 ay içinde Sayıştaya verilir. Sayıştay incelemelerini bu işletmelerin mevzuatına ve ticari isterlere göre yapar...) hükmünü kapsamakta olduğundan kanunun yürürlüğünden bu yana her yıl olduğu üzere, Devlet Orman İşletmeleri ve kereste fabrikaları ile Bolu Anatamirhane Müdürlüğünden her biri, 1960 yılında da Sayıştaya birer bilanço ibraz ettikten başka, bu bilançoları sözü edilen kanun gereğince birleştirmekte olan Orman Genel Müdürlüğünce de Orman işletmeleri ve Kereste fabrikalarının genel bilançoları ve bu genel bilançolar ile Bolu Anatamirhanesi bilançosunun birleşmesinden doğan Devlet Orman İşletmeleri, Kereste fabrikaları ve Anatamirhane Müdürlüklerinin 1960 yılı konsolide bilançosu Sayıştaya verilmiş bulunmaktadır.

Devlet Orman işletmeleri ile kereste fabrikalarından her biri ve yine Bolu Anatamirhane Müdürlüğü tarafından verilen bilançolar, bunlara ilişkin özel hükümler ve ticari isterler dairesinde incelenip hükme bağlanarak gereken ilâmlar çıkarılmıştır. İşletmelerin ve Kereste fabrikalarının genel durumunu gösteren konsolide bilançonun incelenmesi sonucunda idari ve ekonomik yönden tesbit olunan genel mahiyeti haiz arza şayan husus aşağıda açıklanmıştır.

İDARİ BÜNYE

1. Devlet Orman işletmeleri ve kereste fabrikalarının kuruluş ve miktarı :

1959 iş devresi konsolide bilânçosu münasebetiyle de arz olunduğu üzere; Devlet Orman işletmeleri ve kereste fabrikaları; 14 Haziran 1937 tarih ve 3204 numaralı Kanunla kurulan ve yurt ormanlarının yetiştirilmesi, korunması, imarı, işletilmesi işleriyle yükümlü tutulan Orman Genel Müdürlüğünün birer taşra teşekkülleri olup, bunlardan amenajman plânları dairesinde, ormanları, ekonomik isterlere göre teknik usullerle sürekli bir şekilde işletmek amacıyla kurulan işletmelerin 1937 yılından; ve birer sımai teşekkül olarak kurulan kereste fabrikalarının 1939 yılından; itibaren tesislerine başlanmış ve Orman Genel Müdürlüğünün teklifi, Tarım Bakanlığının onayı ile kurulagelmekte olan bu teşekküllerin seneler itibariyle adetleri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Senesi	İşletme adedi	Kereste Fabrika adedi	Senesi	İşletme adedi	Kereste Fabrika adedi
1937	1	—	1948	112	8
1938	7	—	1949	113	7
1939	15	1	1950	113	9
1940	15	1	1951	85	9
1941	16	1	1952	85	10
1942	20	1	1953	85	10
1943	72	6	1954	94	11
1944	101	8	1955	101	15
1945	121	12	1956	101	15
1946	121	12	1957	101	15
1947	121	12	1958	119	16
			1959	131	18
			1960	136	18

(Devlet Orman işletmeleri kereste fabrikaları 1960 yılı genel bilânçoları) adı altında basılı bilânçolar ve izahnamesinin genel açıklamalar kısmında, Orman işletmelerinin 1960 iş dönemindeki sayısı 136, Kereste fabrikalarının 18 olarak gösterilmiş ise de, basılı bilânçoların sonunda özel bilânço ve kâr ve zarar hesabı gösterilen Bolu Anatamirhanesi bu açıklamalar kısmında zikredilmemiş olmakla beraber, konsolide bilânçoya dâhil bulunmuştur. 1960 iş döneminde fabrika adedi, yukarıda gösterildiği üzere 18 olduğu halde, diğer taraftan basılı bilânçonun 82 nci sayfasında fabrikaların durumları başlığı altında bu aded 23 olarak gösterilmiş (Anatamirhane dâhil) ise de, bunlardan Kızılcahamam, Beylikahır, Dokurcum, Aktaş, Kereste fabrikalarının 1960 yılında çalıştırılmıyarak eski senelerde işletmeye açılarak görülen lüzum üzerine kapatıldıkları ve sözü edilen bilânçoya bilgi için alındıkları anlaşılmıştır.

2. Bütçelerin hazırlanması ve bunlardan yapılan harcama :

A) Bütçelerin hazırlanması,

Birinci maddede açıklandığı üzere; Orman Genel Müdürlüğünün birer taşra kuruluşu olup tüzel kişiliği de olmayan ve bütün işlemleri Orman Genel Müdürlüğü adına yönetilmekte olan işletme ve fabrikaların bütçeleri ile iş plânları, 8 Haziran 1946 tarih ve 4914 numaralı Kanunun 1 nci maddesinin ilk fıkrası uyarınca Bakanlar Kurulunca verilen, 15 Şubat 1956 tarih ve 4-6725 numaralı karara dayanan (Devlet Orman İşletmesi ve döner sermayesi yönetmeliğinin) 6 nci maddesine göre, önce İşletme müdürlüklerince hazırlanmakta, ve Başmüdürlüklerin düşünceleri alındıktan sonra Orman Genel Müdürlüğünce düzenlenerek iş plânı ile birlikte incelenmek üzere Başmüdürlüklere gönderilmekte bulunmuştur.

İstihsalât, imalât, nakliyat masrafları, sabit kıymetler, genel masraflar, orman bakım mas-

rafları, satış masrafları, yardımcı servisler, tahit masrafları, mübayaa masrafları anafasılları ile lüzumu kadar maddeleri kapsıyan bu bütçeleri icradan evvel tasdik edecek makam yönetmelikte yer almamış olmakla beraber, döner sermaye işlemlerinin gerektirdiği sürat ve seyyaliyete uygun olarak, neşet ettikleri katma bütçenin 1 nci derece ita âmiri Tarım Bakanlığının tasdikinden sonra yürürlüğe konula gelmektedirler.

B) Tahsisat ve sarfiyat :

Orman işletmeleri ve kereste fabrikalarının bütçelerinin çeşitli tertiplerinden 1959 ve 1960 seneleri itibariyle verilen ödenek ve yapılan harcamalarla 1960 iş döneminde görülen artış ve azalış miktarı ve nisbetleri bundan sonraki sayfalardaki tablolarda gösterilmiştir.

1959 ve 1960 yılları Orman işletmeleri bütçelerinden verilen tahsisat ve yapılan sarfiyat arasında mukayese

Tablo No.: 1

Masrafın nev'i	Verilen tahsisat-		Yapılan masraf		Masrafta görülen		% si
	1959	1960	1959	1960	Artış	Azalış	
İstihsal Mas.	21 842 116	21 962 215	19 547 596,54	21 962 214,68	2 414 618,14	—	12,35
İmalât Mas.	3 556 181	3 366 484	2 969 857,48	2 923 095,61		46 761,87	1,57
Nakliyat Mas.	141 214 439	122 374 357	106 466 062,87	122 374 356,75	15 908 293,88	—	14,94
Sabit kıymet	127 329 090	70 808 475	42 579 141,43	26 602 840,48		15 976 300,95	37,52
Genel masraf	129 421 442	131 269 050	109 080 113,37	98 889 826,16		10 190 287,21	9,34
Or. Bakım Mas.	87 090 573	40 821 204	54 515 411,52	35 968 000,75		18 547 410,77	34,02
Satış Mas.	5 234 644	1 654 750	1 715 647,41	1 491 922,99		223 724,42	13,04
Yardımcı Ser.	2 127 956	1 000 000	732 034,77	—		732 034,77	
			337 605 865,39	310 212 257,43	18 322 912,02	45 716 519,99	8,2
			Umumi azalış % si 8,2				

1959 ve 1960 yılları Kereste Fabrikaları bütçelerinden verilen tahsisat ve yapılan sarfiyat arasında mukayese

Tablo : 2

Masrafın nev'i	Verilen tahsisat		Yapılan masraf		Masrafta görülen		% si
	1959	1960	1959	1960	Artış	Azalış	
Mübayenet bedeli	46 012 739	41 828 101	41 246 358,84	41 828 100,01	581 741,17	—	1,04
İmalât Mas.	4 477 183	5 625 061	4 477 187,15	5 625 060,13	1 147 872,98		25,63
Nakliyat Mas.	2 757 453	2 701 287	2 461 382,09	2 701 286,99	239 904,90		9,7
Sabit kıymetler	19 853 175	6 395 851	2 101 296,31	1 279 256,19		822 040,12	3,9
Umumi masraf	4 438 098	5 332 619	3 725 977,32	4 213 634,99	487 657,67		13,08
Satış masrafı	1 577 746	371 013	613 851,09	280 494,87		333 356,22	54,30
Tahmit masrafları	66 942	74 288	65 591,09	71 286,33	5 695,24		86,8
			54 691 643,89	55 999 119,51	2 462 871,96	1 155 396,34	
			Umumi artış % si : 2,3				

Tabloların incelenmesinden anlaşılacağı üzere, işletmelerde istihsal edilen stok kıymetini teşkil eden istihsalât ve nakliyat masrafları genel toplamı 1959 iş yılında 126 013 659,41 lira iken 1960 yılında ortalama olarak % 14,5 nisbetinde bir artışla 144 336 571,43 liraya çıkmış olup buna karşılık yine stok kıymetinin bir unsurunu teşkil eden imalât masrafları ise 1,57 nisbetinde azalışla 2 969 857,48 liradan 2 923 095,61 liraya düşmüştür. Sabit kıymetler satınalma masrafları, Orman bakım masrafları, satış masrafları, genel masraflar hesaplarında da, 1959 yılına nazaran 1960 yılında tabloda gösterilen nisbetlerde azalış kaydedilmiştir.

Tablonun incelenmesine devam olundukta işletmelerde % 12,35 nisbetinde istihsal masraflarındaki artışa karşılık tomruk istihsalinin % 5,07, maden direk istihsalinin % 2,02 nisbeti gibi cüzi miktarda artışları, ve hele tel direk istihsalinin % 51,12 nisbetinde azalışı karşısında istihsal masraflarındaki % 12,35 nisbetindeki artışın, istihsaldeki artıştan ziyade genel fiyat ve maliyet fiyatı artışlarından ileri geldiğini açıkça göstermekte ve kereste fabrikalarında, 1959 yılına nazaran imalâtın yumuşak kerestede 17 212 metre küb (% 22) azalmasına, sert kerestede de 15 285 metre küb (% 57) artmasına ki sonuç olarak aradaki fark olan 1927 metre küb kadar azalmasına; yine parkede de % 48 azalmasına rağmen mübayaa, imal, nakliye masraflarının sırası ile % 1,4; % 25,63; % 9,7 nisbetlerindeki artışları da bu hususu teyid etmekte bulunmuştur.

Genel olarak, 1960 yılında 1959 yılına nazaran işletmeler sarfiyatı % 8,2 azalış, kereste fabrikaları ise % 2,3 artış göstermiş bulunmaktadır.

3. Genel masraflardaki artış ve azalışlar :

İşletmelerde;

1960 iş döneminde orman işletmesi bütçesinin genel masraflar bölümünden 98 889 826,16 lira masraf yapılmış olup bu bölümün 1959 yılına nazaran artış ve azalış kaydeden maddelerinin birbirinden düşülmesinden sonra, bölüm itibariyle, 1959 iş dönemine nazaran % 9.34 nisbetinde 10 190 287,21 liralık bir azalış mevcuttur. Konsolde bilânçonun eklerinden bulunan Kesinhesap cetvellerinin genel masraf bölümüne ilişkin olanının incelenmesi sonucunda, bölümün önemli miktarlarda artış ve azalış kaydeden maddeleri aşağıda gösterilmiştir.

Artış kaydedilen maddeler :

Masrafın nevi	1959	1960	Artış miktarı	% si
Maaşlar	16 863 700,63	19 715 071,71	2 851 371,08	16,90
Ücretler	44 529 287,68	49 059 653,72	4 530 366,04	10,17
Hizmet vasıtaları tamir giderleri	2 611 048,85	3 068 434,86	457 386,01	17,52
Emekli keseneği	2 992 612,76	3 462 001,56	469 388,80	15,68

Azalış kaydedilen maddeler :

Masrafın nevi	1959	1960	Azalış miktarı	% si
Sigortalar	15 792 050,53	538 609,21	15 253 441,14	
Temsil masrafları	4 567 885,24	1 319 033,92	3 248 851,32	

Artış kaydeden maddelerden en fazla artış kaydedeni % 10,17 nisbetinde 4 530 366,04 lira artışı ile ücretler olup bunu 16,90 nisbetinde ve 2 851 371,08 lira artışı ile maaşlar ve yine maaş ve ücretler ile ilgisinden ötürü ve 15,68 nisbet ve 469 388,80 lira artış ile emekli keseneği takibetmektedir ki bu artışlar, yılı içerisinde yeni tâyin ve terfi gibi olaylara bağlanacak normal bir seviyede bulunduktan başka, 1960 yılı içinde 5 yeni işletmenin kurulup hizmete açılmasını gerektirdiği maaş, ücret ve dolayısıyla emekli keseneği sarfiyatının da bu artışta etkisi bulunmuştur. Hizmet vasıtaları işletme giderleri 1959 yılına nazaran 1960 yılında aşağı - yukarı binde 12 gibi cüzi bir artış kaydederken hizmet vasıtaları tamir giderleri % 17,52 nisbetinde 457 386,01 liralık bir artış göstermiştir ki, bunun da nakil vasıtalarının yıpranmış bulunması sonucunda tamirlerine ihtiyaç duyulması kanaatini vermiştir.

Genel masraflar bölümünün azalış kaydeden maddelerinden yolluklar, büro masrafları, ilân ve propaganda masrafları maddelerindeki azalışların çok cüzi olmasına karşılık sigorta masrafları maddesi 1959 yılında 15 792 050,35 lira iken 1960 yılında 15 253 441,14 lira azalış ile 538 609,21 liraya düştüğü görülmüştür. Bu büyük miktardaki azalış gerçek bir azalış olmayıp bunun 15 013 452,65 lirasının, Abonman Sigortası adı altında genel masraflar hesabından 1959 yılında yapılan masrafın 1960 yılından itibaren yapılmasına son verilmiş olmasından ileri gelmiştir ki keyfiyet, işletmenin patrimonuvarına intikal etmemiş olan dikili ağaçların korunmasının, işletme bütçesine değil, bir kamu hizmeti olması yönünden Orman Genel Müdürlüğü katma bütçesini ilgilendiren harcamayı müstelzim bulunduğu yolunda, Sayıştay Genel Kurulunca, 1958 ve 1959 sarfiyatı münasebetiyle verilen kararlara, Orman Genel Müdürlüğünce uyulması sonucu bulunmuştur.

(Not : Abonman Sigortası olarak 1958 ve 1959 yıllarında ayrılan 16 413 630 lira ile 15 013 452,65 lira ki topluca 31 427 082,65 liranın 31 Aralık 1961 tarih ve 19592 numaralı mahsup fişi ile Genel Müdürlük cari hesabına aktarılmak suretiyle gereken düzeltmenin 1961 yılında yapıldığı anlaşılmıştır.)

Genel masraflar bölümünün maddeleri arasında 1960 yılında asıl azalma, temsil masrafları maddesinde olmuştur. Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuş olan 1959 iş dönemi işlemlerine ait raporda belirtildiği üzere; 4914 numaralı Kanunla kazandıkları ticari nitelikleri icabı, işletmelerin ve kereste fabrikalarının, bir tedbirli tacirin tutumu dairesinde, kurum ve derneklere bağışta bulunması, Sayıştayca da kanuna uygun olacağı düşünülmüş ise de, bu bağışlar 1957 yılı sonuna kadar mâkul hadde tutulmakta ve ezümlle 1957 yılında yekûn itibariyle 28 368 liradan ibaret bulunmakta iken, 1958 yılında 3 000 000 civarında ve 1959 yılında 3 979 055,04 lira olarak ve 4914 numaralı Kanunun öngördüğü amaçtan uzaklaşılacak suretiyle bağışlarda bulunulmuştur. 27 Mayıs 1960 devriminden sonra, bu israflı tutuma ve hattâ, Sayıştayın tenkidi üzerine, temsil masrafları maddesinden bağışta bulunmak suretiyle masraf yapılmasına son verilmiştir. İşte bu mâkul tedbirler sonucunda 1959 yılında 3 979 055,04 lira olan aynı ve nakdi bağışlar miktarı, 1960 yılında işbu rapora bağlı cetvelde görüleceği üzere, topluca 2 862 264,78 liraya inmiştir. İşbu miktar 27 Mayıs 1960 devrim tarihine kadar yapılmış masraf olup, bu tarihten sonra, esasen bağış yapılmasına son verilmiştir. Bu 2 862 264,78 liradan 345 958,43 lirası kurum ve derneklerden geri alındığından geri kalan 2 516 306,35 liranın müsebbiplerinden takibi icabetmekte bulunmuştur. Zira kurum ve derneklere yapılmış bulunan yardımların 27 Mayıs 1960 devriminden sonra bunlar adına borç kaydedilerek tahsiline teşebbüs edilmiş ise de, sonradan, Maliye Bakanlığı ile yapılan yazışma neticesinde, bu Bakanlık Baş Hukuk Müşavirliği bu yardımların birer satış akdinden ibaret ve bu akitlerin tamam bulunması itibariyle butlan sebebi görülmediğinden kurum ve derneklerden geri alınmasının doğru olmayacağı; ancak kanun ve yönetmelik hükmüne aykırı olan bu gibi işlemlerden dolayı idarenin uğradığı zararların buna sebebiyet vermiş olan sorumlularından aranılması gerekmiş olduğu; mütalâa olunmuş; ve diğer taraftan Orman İşletmesinin 1953 - 1959 yıllarına ilişkin bilâncolarının incelenmesi neticesinde Türkiye Büyük Millet Meclisine arz edilen bu yıllara ait raporların Millet Meclisi Sayıştay Komisyonunca görüşülmesi sonunda verilen 15 . 4 . 1963 tarih ve 23 numaralı kararın 3 ncu fıkrası ile (... Sayıştayın Komisyonumuzca da tasvibedilen noktayı nazarına idarece de iştirak edilmekle beraber yardımların tamamen bütçeden çıkarıldığı ve tatbikata da bu suretle veçhe verildiği ve mesulleri hakkında da kanuni takibatageçildiği, komisyon huzurunda idare mümessilleri tarafından beyan edilmiş olup, idarenin bu yardımları bütçe fasıllarından çıkarması komisyonumuzca da maslahata uygun görülmüş ve diğer taraftan mesulleri hakkında takibata geçilmiş olduğu bildirildiğine göre, bu bapta ayrıca karar ittilhazına lüzum görülmemiş ve ancak tahkikat sonuçları hakkında murakabe imkânının sağlanması zmnında, bilânconun aktifinde

(Hususi takibe tabi alacaklar) pasifinde (Hususi takibe tabi alacaklar karşılığı) namı ile gösterilmiş hesaplara, 1958 ve 1959 yıllarında kanuna muhalif şekilde yapılan teberruat miktarı olarak ceman 6 387 086,79 lira kaydedilmek suretiyle bilânçonun tashihine) karar verilmiş olduğundan, 1960 yılında da 27 Mayıs 1960 tarihine kadar aynı mahiyette bağış olarak ödenmiş olan 2 516 306,35 liranın sözü edilen 6 387 086,79 liraya eklenmesi suretiyle hâsıl olan 8 903 393,14 liranın bu hesaplarda müsebbiplerinden takibi lâzımgelmekte bulunmuştur.

Ancak, 27 Mayıs 1960 tarihinden sonra, bu bağışlar, ilgili kurum ve dernekler adına borç kaydedilmiş, binnetice bilânçoda, aktif kısmında, müessese alacakları kısmında yer almış; olduğundan, mükerrenliğe meydan vermemek üzere, müessese alacaklarının tutarı olan 65 225 271,75 liradan 8 903 393,14 liranın düşülmesi ile kalan 56 321 878,61 liranın, bilânçoda alacaklarımız hesabının (A) fıkrası olarak; takibi gereken bu bağışlar miktarı 8 903 393,14 liranın da özel takibe bağlı alacaklar adı ile ve müsebbiplerinden takibedilmek üzere (B) fıkrası olarak; gösterilmesinin gerekli olduğu ve bilânçonun bu yolda düzeltilerek onaylanması gerektiği düşünülmüştür.

4. Kereste fabrikaları genel masraf bölümünün çeşitli maddelerindeki artışlar normal olduğundan bu hususta tenkide değer bir cihet bulunmamıştır.

5. Kanuna aykırı inşaat :

1959 iş dönemine ait konsolide bilânçosu hakkında Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuş olan raporun 7 nci maddesinde tafsilâtlı olarak arz edildiği üzere, 4914 numaralı Kanun uyarınca Bakanlar Kurulunca kabul edilen esasları kapsıyan yönetmeliğin 1 nci maddesine göre, Orman İşletmeleri döner sermayesinden yapılması gereken inşaat; bedeli 50 000 lirayı aşmıyan bölge şefi idare ve ikamet binaları ile, bakım ve muhafaza memurluğu binaları, ahır, depo, hangar, kulübe, baraka, samanlık, garaj, yangın kule ve kulübeleri, işletme görevleri ile ilgili inşaat ile bir de, 6831 numaralı Kanununun 31 nci maddesi gereğince orman içinde veya civarında bulunan köylerin cami, köy yolu, ve köprü gibi ortak ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla müsaidolan yakın ormanlardan tarife bedeli alınmaksızın kerestelik ağaç müsait değilse istif yerinde kesme ve nakil ücreti alınmak suretiyle kerestelik tomruk verilmesinden ibaret olup, bu mahiyetteki tasarruflar dışında döner sermayeden inşaat yapılmasına ve tomruk ve kereste verilmesine imkân elvermediği halde, Kilis İşletmesi döner sermayesinden, zamanın Tarım Bakanının şifahi emri ile, Asma Fidanlık Müdürlüğü için pekmezhanesi inşaatı; Kız Yetiştirme Yurdu inşaatı; Başmüdürlük adına kurulu tuğla ocağında çalışan işçi yevmiyeleri; veterinerlik lojman inşaatı; Merkez Şakir Atik ve Hacıyusuf camileri; Kilis merkez su deposu inşaatı; Kilis Lisesi için sıra yapımı; Kilis'in (Humbek) mevkiinde Başmüdürlük adına başmüdür evi; Başmüdürlük sitesi adı altında çeşitli lojmanlar; şoför lojmanı; Başmüdürlük misafirhanesi; orman muhafaza memurları kurs binası inşaatı; Başmüdürlük adına kamulaştırılan fidanlık ve ağaçlandırma sahası istimalî işleri; yaptırılmak suretiyle kanun ve yönetmeliğe aykırı olarak, genel veya katma bütçeyi ilgilendiren işler gördürülmüş ve bu suretle topluca döner sermayeden 820 851,82 liranın sarfına sebebiyet vermiş olduğundan, keyfiyetin 1959 yılı konsolide bilânçosunun incelenmesi sonucunu kapsıyan raporla Türkiye Büyük Millet Meclisine arz edilmesi üzerine, Millet Meclisi Sayıştay Komisyonununun 15 Nisan 1963 tarih ve 23 numaralı mazbatasınının 11 nci maddesi ile (... Sayıştay görüşüne komisyonumuzca da iştirak olunmuş ve komisyon huzurunda idare temsilcileri, keyfiyeti teyidederek mesulleri hakkında gerekli takibata geçilmiş bulunduğunu temsilciler beyan etmiş olduğundan, bu hususta başkaca karar ittilhazına mahal kalmayıp, ancak takibat neticelerinin idarece ilgili bilânço ve eklerinde gösterilmek suretiyle murakabe imkânının sağlanması lâzımgeldiği takarrur ettirilmiş ve buna binaen 1959 konsolide bilânçosunda aktif kısmının yapılmakta olan işler hesabında yer alan mezkûr 820 851,82 lira, bu hesaptan çıkarılarak hususi takibe tabi alacaklar hesabına aktarılmak suretiyle, bilânçonun ıslah olunduğu) kararlaştırılmıştır. Bu kanuna aykırı inşaat 1960 yılında da devam edilerek :

	Lira
Humbelek mevkiindeki misafirhane için	117 150,95
Merkezdeki camiler için	21 353,84
Kurs binası inşaatı için	220 089,57
Kilis Kız Enstitüsü portatif baraka için	2 604,39
Pekmezhanesi için	19 176,64
Merkez su deposu için	8 398,00
Başmüdürlük namına site binası için	24 297,64
» namına şoför lojmanı umumî Loj. için	119 511,80
» namına umumî binalar inşaatı için	180 612,95
	<hr/>
	713 195,78 lira

ki cem'an 713 195,78 lira harclanmış olduğundan, Millet Meclisi Sayıştay Komisyonunun bu kararı uyarınca işbu 713 195,78 liranın 1959 yılında harclanmış bulunan 820 851,82 liraya eklenmesi ile elde edilen 1 534 047,60 liranın 1960 konsolide bilançosunda yapılmakta olan işler hesabından düşülerek (özel takibe tabi alacaklar) hesabına aktarılması suretiyle bilançonun düzeltilerek onaylanması gerekeceği düşünülmektedir.

1959 ve 1960 yıllarında yapılan bu kanuna aykırı inşaat dolayısıyla, Kilis Orman İşletmesinin 1960 yılı sonunda 2 265 481,50 lira zarar kaydetmiş olması da Yüksek Meclisin itilama arzı gereken hususlardan bulunmuştur.

(Not : 1960 konsolide bilançosu hakkındaki raporun Sayıştay Genel Kurulunda görüşülmesi sırasında Orman Genel Müdürlüğü temsilcisi tarafından; Kilis Orman İşletmesinin 1962 bilançosunda yapılmakta olan işler hesabında bir kıymet kalmadığı, bu hesabın tasfiye edilmiş bulunduğu, bu itibarla nazım hesaplardan indirilmek suretiyle bilançoda düzeltme yapılmasına lüzum olmadığı açıklanmış ise de, konumuzu teşkil eden işletme iş dönemi 1960 yılı olduğundan, bu yıla ilişkin bilançonun yukarıda belirtildiği üzere düzeltilerek onaylanması gerekmektedir. Ancak 1959 yılı konsolide bilançosuna ilişkin olup Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulan raporun 6 ncı maddesinin sonuna ilâve olunan not da, Orman Genel Müdürlüğü temsilcileri tarafından yapılan açıklamaya göre, söz konusu inşaatın Millî Eğitim Bakanlığı ile Tarım Bakanlığına (Ziraat ve Veteriner işleri) bedelleri karşılığında devredildiği ve diğer inşaatın ve aynen yapılan bağışların bedelen veya aynen ilgili müesseselerden geri alınmasına teşebbüs edilip kısmen geri alındığı belirtilmiş ve bu itibarla Genel Müdürlükçe bu hususta gereken takibatın yapılıp hesabın tasfiyesi cihetine gidildiği anlaşılmıştır.)

6. Kadrolar :

Yüksek Meclise sunulan 1959 ve daha evvelki yıllar konsolide bilançolarına ilişkin raporlarda da arz edildiği üzere, Orman İşletmeleri ve Kereste Fabrikalarında çalıştırılan personelden bir kısmı maaşlı olup, bunlar 3204 numaralı kuruluş kanunu ile bu kanuna ek kanunlara bağlı kadro cetvellerine dayanılarak maaşlarını katma bütçeden almakta ve fakat işletmelerde ve fabrikalarda çalıştıkları için, bu teşekküllerin masraf bütçelerine intikali için hesabı cari mektupları ile, katma bütçe saymanlarıca ilgili işletmeler saymanlıklarına mal edilen bu istihkaklar, bir taraftan Genel masraflar (maaşlar) hesabına zimmet, diğer taraftan Orman Genel Müdürlüğü hesabı carisine matlup kaydedilmekte; sonuç olarak katma bütçenin (B) işaretli cetvelinde gelir olarak yer almaktadır.

Orman işletmeleriyle kereste fabrikalarında çalıştırılan personelin çoğunun kadroları ise döner sermayeden tatbik olunup, orman işletmeleri ve döner sermayesi yönetmeliğinin 5 ncı maddesi uyarınca ihtiyaca göre Orman Genel Müdürlüğü'nün tanziminden ve Maliye Bakanlığının düşüncesinin alınmasından sonra Tarım Bakanının onayı ile uygulanır ki bu kadroların bir kısmı barem içi, diğer kısmı barem dışı ücret kadrolarıdır.

1959 ve 1960 yıllarında mevcut kadrolarla çalıştırılan personel sayısı mukayeseli olarak aşağıda gösterilmiştir.

A) ORMAN İŞLETMELERİNDE :

	Barem içi	Barem dışı	Yekûn	Tahsisat	
	adet	adet	adet	Lira	Kuruş
1960	1 909	11 598	13 507	72 605	400,00
1959	1 909	11 598	13 507	65 638	650,00
/-----	-----	/-----	/-----	/-----	-----
Artan Kad.	—	—		6 966	750,00

Beyanı :

Mevcut kadrolarda artış olmamasına rağmen ödeneğin 6 966 750,00 lira artmasının, 7 244 sayılı kanunun 5 nci maddesindeki 3 üst dereceye kadar tâyin yapılabileceği hakkındaki hükmün 1960 yılında uygulamaya konulmasının gerektiği artış olarak kabulü lâzımgelir.

Kullanılan Kadrolar :

	Barem içi	Barem dışı	Yekûn	Tahsisat	
	adet	adet	adet	Lira	Kuruş
1960	1 749	10 263	12 012	63 692	200,00
1959	1 755	10 043	11 798	56 751	560,00
/-----	-----	/-----	/-----	/-----	-----
Fazla Kul. 6		+ 220	+ 214	6 940	640,00

Beyanı :

Barem dışı kadrolardan fazla kullanılan 214 adedinin ödeneği :

1 134 628.00

7244 No. lu Kanunun 5 nci maddesinin uygulama sonucu

5 806 012.00

Vukubulan artış 6 940 640.00

1959 kadro vaziyeti :

	Barem içi	Barem dışı	Yekûn
	Aded	Aded	Aded
Mevcut	1 909	11 598	13 507
Kullanılan	1 755	10 043	11 798
Münhal kalan	154	1 555	1 709

1960 kadro vaziyeti :

	Barem içi	Barem dışı	Yekûn
	Aded	Aded	Aded
Mevcut	1 909	11 598	13 507
Kullanılan	1 749	10 263	12 012
Münhal kadro	160	1 335	1 495

B) FABRİKA VE ANATAMİRHANE :

Mevcut kadrolar

	Barem içi Aded	Barem dışı Aded	Yekûn Aded	Tahsisat Lira	K.
1960	52	235	287	1 699 200	00
1959	52	235	287	1 556 500	00
Kadro fazlası	—	—	—	142 700	00

Beyanı :

Mevcut kadrolarda artış olmamasına rağmen ödenek miktarındaki artışın 7244 sayılı Kanunun 5 nci maddesinin 3 üst dereceye kadar cevaz vermesinden ileri geldiği,

Kullanılan kadrolar :

	Barem içi Aded	Barem dışı Aded	Yekûn Aded	Tahsisat Lira	K.
1960	50	229	279	1 634 400	00
1959	50	229	279	1 496 800	00
Fazla kullanılan	—	—	—	137 600	00

Beyanı :

7244 sayılı Kanunun getirdiği artış 137 600.00

1959 kadro vaziyeti :

	Barem içi Aded	Barem dışı Aded	Yekûn Aded
Mevcut	52	235	287
Kullanılan	50	229	279
Münhal kalan	2	6	8

1960 kadro vaziyeti :

	Barem içi Aded	Barem dışı Aded	Yekûn Aded
Mevcut	52	235	287
Kullanılan	50	229	279
Münhal kalan	2	6	8

Tabloların incelenmesinden anlaşılacağı üzere, orman işletmesinde 1959 ve 1960 iş dönemlerinde 1 909 adedi barem içi, 11 598 adedi barem dışı ki ceman 13 507 aded ücret kadrosu mevcut bulunmuş, yani 1960 yılında, 1959 yılına göre kadrolarda bir artış kaydedilmemiş olup, sonuç olarak kadro ihdası bakımından keyfiyet 1960 yılında tasarruflu bir tutum arz etmiştir. İşbu 13 507 aded kadrodan 1959 yılında barem içi ve dışı olarak 11 798 adedinin kullanılmasına karşılık 1960

iş döneminde 214 fazlası ile 12 012 adedi kullanılmış olup, kadro mevcudu artırılmamış iken mevcut kadrolardan 214 adedinin daha kullanılması; 1960 yılında yeniden kurulup faaliyete geçirilmiş olan 5 aded işletmenin personel ihtiyacına ayrılmış olması ile izah olunmaktadır.

1960 yılına kadar kadrolarda sürekli bir artış bulunduğu halde 1960 yılında bu hareketin durdurulduğu, ancak mevcudolup da kullanılmıyan kadroların kullanılması cihetine gidildiği; diğer taraftan, tabloların incelenmesine devam olundukta; kereste fabrikaları ile Anatamirhane Müdürlüğünde de kadro artışı olmadığı ve kullanılan kadro adedi ihtiyaç çerçevesi dâhilinde kaldığı cihetle bu bakımlardan arza değer bir husus bulunmamıştır.

7. Ek görev olarak kullanılan kadrolar :

1959 yılı sonuna kadar ücret kadrolarında yıldan yıla doğan artışların önemli nedenlerinden biri de, Orman Genel Müdürlüğü merkez ve taşra kuruluşlarında ya da işletmelerde çalışmakta olan teknik elemanların her birine işletme döner sermayesinden, yönetmeliğin 5 nci maddesi hükmü uyarınca ihdas olunan kadrolar karşılık tutularak ek görev adı altında ek ücret tediyesi cihetine gidilmesidir. Halbuki ek görev, belirli bir kadro ile müstakillen asli görev olarak yapılması zorunlu bir hizmetin, asilinin henüz atanmamış ya da ayrılmış olması suretiyle açık kalmış olması halinde, asilin atanmasına kadar geçici süre için, mevcut elemanlardan birine asli görevleri yanında ikinci bir görev olarak yaptırılması demek olup, 3656 sayılı Kanununun 18 nci maddesinin gerektirdiği istihdam tarzı da bundan ibaret bulunmuş sonuç olarak, bu istihdam tarzı her hangi bir idarenin personelinin tamamına değil, bu personelden bazılarına aidolması ve bundan da yukarıda arz edildiği üzere muvakkat geçici süreli bulunması gerekli bulunmuştur. Hal böyle iken, yukarıda açıklandığı üzere, 3656 sayılı Kanununun 18 nci maddesinin öngördüğü amaca aykırı olarak, 1955 yılından itibaren takibolunan bu tutumun icabı olmak üzere, Orman İmar ve bakım Başmüsavırlığı ve Müsavırlığı, Orman İstihsal Başmüsavırlığı ve Müsavırlığı, kısım müdürlüğü ve Orman İstihsal bakım ve koruma teknisyenlikleri ve muavinlikleri gibi adlarla bu yıl da ihdas olunan 850 aded kadro, 1956 yılında 1 200 e, 1957 yılında 1 600 e, 1958 yılında 1 700 e çıkmış ve bu kadroların çoğu yukarıda arz olunan teknik elemanların her birine ek ücret mahiyetinde ödemeye ayrılmış, 1959 yılında ise bu suretle ayrılan kadro adedi 1 511 adedi bulmuştur.

Bu istihdam şeklinin bir yönden genel eleştirme konusu olması bakımından, bu yıllar raporları ile Türkiye Büyük Millet Meclisine Sayıştayca arzı cihetine gidilmekle beraber, diğer yönden yukarıda adları yazılı kadroların idari görevler olması itibariyle bu idari görevlerin Başmüdürlük İşletme Müdürlüğü, Bölge şefliği gibi idari görev yapan teknik elemanlara verilemeyeceği çünkü iki idari görevin 18 nci maddeye göre bir şahısta toplanamayacağı yolunda kazai yönden uygulamaya yön verilmek üzere, Sayıştay Genel Kurulunca alınan kararın Orman Genel Müdürlüğüne bildirilmesi üzerine, bu kadroların adları 1960 yılında (Mühendis) olarak değiştirilmiş bulunmaktadır. Halbuki 1955 - 1959 yıllarına aidolarak Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulan raporların incelenmesinden anlaşılacağı üzere, önemli olan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arza sebeb olan cihet; ek görev kadroların şu veya bu adlar altında oluşu değil, mevcut teknik elemanların tamamına (Katma Bütçenin merkez ve taşra kuruluşlarında çalışanlar da dâhil) ek bir ödeme sağlanmış olmasıdır.

İşte, Sayıştayın 1955 yılından itibaren bu yolda vermiş olduğu raporlar üzerine Millet Meclisi Sayıştay Komisyonunca verilen 15 . 4 . 1963 tarih ve (23) numaralı kararın (8) nci maddesinin (A) fıkrasında özetle; (... ek görev kadro unvanları ister idari, ister meslekî olsun, keyfiyet, halen mevcut elemanlara munzam ücret sağlamak için ihdas edilmiş kadrolar olduğu yolunda Komisyonumuzca tebellür eden ve komisyonumuz huzurunda idare temsilcilerinin beyanları ile teyidedilmiş bulunan kanaati değiştirecek mahiyette bulunmamıştır. Zira, kanuni ek görev, müstakil bir şahıs tarafından ifası zaruri ve bu yüzden kadroya bağlı bir hizmetin asilinin ayrılması veya henüz tâyin edilmemiş olması halinde asilin tâyinine değin, mevcut elemanlardan birine muvakkat bir müddet için ifa ettirilmesi demektir. Halbuki, hâdisemizde ve meselâ muayyen bir işletme bölgelerinde muayyen bir iki münhal hizmetin, mevcut personelden bir veya ikisine bu

suretle ifa ettirilmesi mevzuabahsolmayıp bilâkis Orman Genel Müdürlüğünün gerek merkez ve gerek taşra teşkilâtında Genel Müdür, Genel Müdür Muavini, Fen Heyeti âzaları, şube müdürleri şube şefleri, başmüdür olarak çalışan ve katma bütçeden maaş alan Orman mühendislerine ve gerek fiilen orman içinde ve işletmelerde çalışan işletme müdürleri, bölge şefleri ve diğer teknik elemanlara kâmil ve devamlı olarak ek görev namı altında tediyat yapılmaktadır ki bu da bu elemanlara ikinci bir istihkak sağlamak başka bir şey değildir...) denilmek suretiyle Millet Meclisi Sayıştay Komisyonunca, orman idaresi tarafından uygulanagelmekte olan bu istihdam şeklinin kaldırılmasına karar verilmiş; sonuç olarak, Komisyonea orman idaresinin bu yoldaki tasarrufu caiz görülmemiştir. Bahse konu 1960 iş döneminde de orman idaresince 1914 aded ücretli kadronun yukarıda tafsilâtlı olarak açıklandığı üzere ek görev olarak kullanılmış olmasınının 3656 sayılı Kanununun 18 nci maddesi hükmüne aykırı bulunduğu Millet Meclisi Sayıştay Komisyonunun sözü edilen 15 . 4 . 1963 tarih ve 23 sayılı kararı ile doğrulanmış bulunmaktadır.

8. Özel kişiden alınan para ;

Kilis Orman işletmesinin âcil ihtiyaçlarını karşılamak için 31 . 12 . 1959 tarih ve 10 - 6 numaralı alındı ile Abdulkadir Kuloğlu adındaki birinden mevzuata aykırı olarak 173 202,62 lira borç para alındığı ve bu miktardan 63 000 lirasının 15 . 1 . 1960 tarihinde 36 - 1269 sayılı fişle, geri kalan 110 202,62 lirasının da alındığı tarihten 19 gün sonra 19 . 1 . 1960 tarihinde 1263/46 sayılı fişle adı geçene geri verilerek borç kaydının kapatıldığı görülmüş ve bu bakımdan her hangi bir ilişik kalmamış ise de, âcil ihtiyaçlar için dahi olsa, özel kişi veya kurumlardan borç para alınabileceğine dair orman mevzuatında cecaz verici bir hüküm bulunmadığı gibi, işletmelerin kuruluşundaki amaçlar dışında birtakım çalışmalarda bulunması için gerekli paranın sağlanması konusunda özel kişiye başvurmak Devletin itibarını kıracağından başka, bu kişinin veya akrabasının orman işletmesine karşı taahhüde girişmeleri halinde, işletmenin minnettar bir duruma düşmesine de sebebiyet vereceğinden bu işlemin, her yönü ile sakıncalı bulunması itibariyle kabulüne imkân bulunmadığı aşikârdır. Bununla beraber, konsolide bilânço raporunun Sayıştay Genel Kurulunda görüşülmesi sırasında, Orman Genel Müdürlüğü temsilcisi tarafından, özel kişiden istikrazda bulunmanın o zamanki Bakanın emri ile yerinde yapılmış olduğu, Genel Müdürlüğe olaya ittila kesbedilince alınan paranın derhal geri verildiği ve bir daha bu yolda harekette bulunulmasına mâni bulunduğu bildirilmek suretiyle bu sakıncalı tutumun önlendiği anlaşılmakta ise de, keyfiyetin bilgi için Yüksek Meclisin ittilâlarına sunulması uygun mütalâa olunmuştur.

9. Döner sermaye kadrolarında geliştirilen Tarım Mühendisleri :

İşletme döner sermayesinden Tarım mühendisleri adı ile alınan kadroların bir kısım tarım mühendislerine ek görev olarak verildiği ve bu kadroların ihdas gerekçesi olarak da ormanlara âriz olan hasaratla mücadele, orman mühendislerinin görevleri cümlesinden olmakla beraber bu mücadelenin, teknik ve tecrübe bakımından mücehhez tarım mühendisleri ile de takviye edilmesi ve orman içi köylüleri işletmelere kalkındırmak üzere arıcılık, tavukculuk ve buna benzer tarımsal uzmanlık işlerinin tarım mühendislerinin de katılması ile gelişmesine çalışılması orman idaresince öngörüldüğü; tesbit edilmiş olup, şu istihdam şekli 3656 sayılı Kanununun 18 nci maddesi uyarınca ek görev olarak yapılmış olduğundan ilgilileri hakkında sorumluluğu gerektirir bir cihet görülmemiş ise de, orman mühendislerine verilen ek görevlerde olduğu gibi, bir görev yapılmasından ziyade bir kısım mühendislere ek istihkak sağlamak amacına yöneltilmiş ve meselâ merkez orman işletmesine ayrılan 25 aded kadronun Devlet Üretim Çiftlikleri kuruluşunda görevli bulunan Genel Müdür, genel müdür yardımcısı ve şube müdürlerine verilmesi de bu ciheti doğrular mahiyette bulunmuştur.

(Not : Keyfiyetin Sayıştay Genel Kurulunda görüşülmesi sırasında söz alan Orman Genel Müdürlüğü temsilcisinin yaptığı açıklamadan, tarım mühendislerine verilmekte olan ek görev ücretlerinin 16 . 11 . 1962 tarihinden itibaren kesildiği, sonuç olarak yerinde bulunmayan bu tasarrufa orman idaresince son verildiği anlaşılmaktadır).

10. Düşük fiyatla mal satımı :

Yenice Orman İşletmesi 1960 yılı hesabının incelenmesi ve yargılanması sonunda: Bu işletmenin Karakaya bölgesi Balıkısık deposunda sağlanan 1 500 kental odun ile, aynı işletmenin Uzun-kum bölgesi orman dışından temin edilen 500 ton odun, Orman Genel Müdürlüğü Yardımlaşma Sandığına ayrılmış ve 1 nci partinin ton başına 58 lira 50 kuruştan muhammen bedeli 8 775 lira; ikinci partinin ton başına 56 liradan muhammen bedeli 28 000 lira iken, Orman Genel Müdürlüğünün 19 . 8 . 1959 tarih ve 1321/2 -4202 ve 1 . 7 . 1959 tarih ve 4603/2 -4202 numaralı emirleri ile ve Ankara'nın odunsuz kalmaması ve Bakanlığın nakit ihtiyacının karşılanması gibi sebeplerle, (Ankara Mahrukatçılar Ticaret Limitet Şirketine) her iki parti odun, tonu 35 liradan satılarak birinci partide 3 525 lira, ikinci partide 10 500 lira ki, topluca her iki partide 14 025 lira fiyat farkının, zarar meydana getirdiği ve fakat İşletme Müdürlüğünün bu düşük fiyatla satış yapılmasının işletmenin zararına olacağından, tahsis fiyatının yeniden incelenmesi yolundaki itirazı üzerine, Orman Genel Müdürlüğünce 22 Temmuz 1959 tarih ve 4202 -2/4482 numara ile verilen cevapta; Bakanlık makamının 1 Temmuz 1959 tarihli emirlerinde bildirilen fiyatla odunların derhal teslimi ile aradaki farkın geçici kâr ve zarar hesabına alınmasının ve bundan sonra verilen emirlere uyulmasının bildirilmesi üzerine ilgililerce geçici kâr ve zarar hesabına zarar kaydedildiği görülmüştür.

Ancak, Bakanlık ve genel müdürlük emirlerine daha fazla direnilmesi için işletmenin elinde başkaca kanuni dayanak bulunmadığından, ilgililere sorumluluk yükletilmesine mahal bulunmuş ise de, yazılı emirler verilerek maliyetten çok düşük fiyatla mal tahsis ve satış yaptırılması suretiyle işletmenin zarara uğramasına sebebiyet verenlerin kimler olduğunun ve düşük fiyatla mal satışına âmil bulunan Ankaranın odunsuz kalmaması ve Bakanlığın nakit ihtiyacının karşılanması gibi sebeplerin döner sermaye yönetmeliğinin 16 nci maddesinin 3 nü fıkrasındaki muhammen satış bedelinde fiyat değişikliği yapılmasına cevaz veren sebeplerden olup olmadığının, yani piyasa icap ve zaruretleri veya envalin normalden düşük vasıflı olması gibi bir sebebe dayanmadan Ankaranın odunsuz kalmaması ve nakit ihtiyacının karşılanması gibi sebeplerle fiyat değişikliği yapılması hususunun açıklanması Orman Genel Müdürlüğünden istenilmiş; alınan cevapta: Bu husus Bakanlık tahkik heyetince tetkik ve takibedilerek bu hususta düzenlenen 27 . 6 . 1963 tarih ve 5 sayılı fezleke de gerekli mütalâanın beyan edildiği ve tazminat yönünden müsebbipleri olarak tesbit edilen eski Orman Genel Müdür Muavini Mustafa Salkaya ve 4 nü Şube Müdürü Şadi Binay hakkında gerekli dâvanın açıldığı bildirilmiştir.

Bakanlıkça bu kanuna aykırı işleme sebebiyet verenler hakkında gerekli kovuşturma yapıldığı, anlaşılacakla beraber, keyfiyetin Yüksek Meclisin ittilâna arz edilmesi uygun bulunmuştur.

11. Katma bütçeden ödenmesi gereken yabancı memleketler yolluğu :

Orman işletmeleri döner sermaye bütçesinin genel masraflar bölümünün yabancı memleketler yolluğu maddesine konulan ödeneğin ancak, belirli bir işletme sahasına ilişkin belirli bir hizmetin yabancı memleketlerde yapılmasının gerektirdiği incelemelere hasrı icabedip; aşağıdaki cetvelde yer alan ve Türkiye ormancılığının çegitli yönlerden gelişmesine ve ormanlarımızın haseerat ve saireden korunmasına veya ormanların envanterini kısa zamanda tamamlamaya ve amenejmanını yapmaya ve modern fotogrametri metodu ile düzenlenmesini sağlamaya; ağaçlandırma konularını inceleme amacıyla orman ve tarım topraklarının yeni tahlil metotlarının incelemeye; ormanların plânlı ve modern bir şekilde işletilmesine Orman Kanununun 2 nci maddesi gereğince ormanların orman rejimi dışında ve sahipli ormanların serbest bırakılmasına; kavakçılığın gelişmesine ve bütün bu sayılanların benzeri genel mahiyetteki işlerin sağlanmasına; yöneltilen; incelemelerin yabancı memleketlerde yapılması ise, doğrudan doğruya Orman Genel Müdürlüğüne ait görevlerden olmak itibariyle, bu görevlerin yapılması bahsinde yabancı memleketlere gönderilenlerin yolluklarının, Harcırah Kanununun, harcırahın hizmetin ilgili olduğu daire bütçesinden ödeneceğini âmir bulunan 57 nci maddesi uyarınca, katma bütçeye konulan ödenekten ödenmesi gerekirken, ilgililerin yabancı memleketlere gönderilmeleriyle ilgili onaylardaki bu inceleme-

lerin işletmeye ilişkin oldukları gerekçesiyle, İşletme döner sermayesine konulan ödenekten öden- dikleri görülmüştür. Katma bütçeyi kabartmamak, sonuç olarak yasama organının peşin denetle- mesi dışında kalmak amacına mâtufl olduğu düşüncesine meydan vermemek üzere yapılması kat- ma bütçeye ait bu gibi hizmetlerin, bundan sonra işletme döner sermayesine yükletilmemesi hu- susunda Orman Genel Müdürlüğüne titizlikle hareket olunması temenniye şayan bulunmuştur.

Vazifelinin adı ve soyadı	Gittiği memleket	Unvanı	Vazifenin mahiyeti
Mehmet Balkır	Almanya	10. Şb. Md.	Orman işletmeciliğinde mühim bir önem taşıyan orman artıklarının kıymetlendirilmesinde suni tahta mamulleri kullanılmak suretiyle ormanların yükünü hafifleten modern kereste ve suni tahta fabrikalarının ve Devlet Ormanları içinde maden işletmeciliğini' tetkik.
M. Ali Semizoglu	Almanya	Kavak Fidanlığı Mühendisi	Orman işletmeciliğinde orman emvaline olan ihti- yacın artması ve istikbaldeki yüksek seviyeli isti- tihlâkin karşılanması için orman ağaçlarına para- lel olarak okaliptüs ve kavakçılığın inkişafı, yö- nünden Alman kavakçılığını etüdetmek üzere.
Adil Özen	Almanya	2. Şb. Md.	6831 sayılı Kanununun 2 nci maddesine tevfikân yapılacak tatbikatın Almanya'da tetkiki.
Yusuf Kavuzlu	Almanya	Adana Or. İş. Md. Mua.	Memleketimiz ormancılığının geliştirilmesi amacı ile işletmecilik ve silvikültür mevzuunda tetkik- lerde bulunmak.
Abdulkadir Alptekin	Almanya	Or. Müh.	Orman işletmeciliğinde büyük yeri olan haşet ih- tiyacının karşılanması yönünden kavakçılığın in- kişafı için Alman kavakçılığını etüdetmek.
Kemal Erkin	Almanya	Or. Fak. Eğt. Üyesi	Orman işletmeciliğini rasyonel ve ekonomik esas- ları dâhilinde memleketimiz haşet ihtiyacını or- manlarımızdan temin etmek ve ormanların plânlı ve modern bir şekilde işletilmesini, bu sahada en mühim inkişaf kaydeden Almanya'da tetkik et- mek üzere.
Füsun Sayiner	Almanya	Yük. Zir. Müh.	Ağaçlandırma mevzularını incelemek gayesiyle orman ve ziraat topraklarının yeni tahlil metod- larını tetkik, uygun ağaç cinslerini tesbit.
Ertuğrul Özsoy	İtalya	5. Şb. Md. Ma.	Memleket ormanlarının envanterini kısa zamanda tamamlamak ve amönaje edebilmek ve orman iş- letmesinin modern fotogrametri metodu ile süratle düzenlenmesi ve yetişmesi.

12. Tarım Bakanlığı adına yapıldığı halde bedelleri işletmece zarar kaydolunan arı kovan- ları :

1952 - 1955 yıllarında Tarım Bakanlığınca Ayancık Kereste Fabrikasına yaptırılıp alınan ve sonradan köylüye dağıtıldığı anlaşılan ve bedeli adı geçen Bakanlıktan tahsil edilmek üzere borç kaydedilen ve kovuşturmaya rağmen geri alınması mümkün olmayan 7684 aded arı kovanının be-

deli 240 757.80 liranın; Bakanlar Kurulunun 13 . 5 . 1959 tarih ve 4-11613 numaralı kararına dayanılarak Orman İşletmesi Yönetmeliğinin 1 nci maddesine eklenen (Arı kovanları yapmak, satmak) ibaresine dayanılarak ve 5432 numaralı Vergi Usul Kanununun 304 ncu maddesinde yazılı değersiz alacaklar telâkkisi ile ve Orman Genel Müdürlüğünün, Tarım Bakanlığınca onanmış emrine uyularak kayıtlı bulunduğu borçlu hesaptan, 11 . 6 . 1958 tarih ve 15610 numaralı mahsup fişi ile, bu hesaba matlup ve kâr ve zarar hesabına zimmet suretiyle, çıkarıldığı anlaşılmiş ise de, (Arı kovanı yapmak ve satmak) keyfiyeti, orman işletmesi mevzuunda yer alan bir husus olmadığı, aksine keyfiyet Tarım Bakanlığını ilgilendirdiği bu itibarla yönetmeliğe bu yolda konulan hükmün kanuni dayanaktan yoksun olduğu, sonuç olarak yönetmelikten çıkarılması gerektiği, öte yandan, Tarım Bakanlığı da bütçesine ödenek koyması suretiyle her zaman borcunu ödeyecek durumda olduğundan keyfiyet, Vergi Usul Kanununun 304 ncu maddesine değinmediği ve bu itibarla Tarım Bakanlığı bütçesine ödenek konulması suretiyle işletme alacağının ödenmesi gerektiği ve bundan dolayı Tarım Bakanlığında geri alınması için borçlu hesaba zimmet, kâr ve zarar hesabına matlup kaydı gerekeceği; ve ödeneksiz yüklenmeye girişenler hakkında 2518 numaralı kanuna uyularak kovuşturma yapılması lâzım geleceği; hususları adı geçen Bakanlığa yazılmış ve keyfiyet 1958 yılı raporunun 6 nci maddesi ile Türkiye Büyük Millet Meclisinin itilâna arz edilmiş ve Millet Meclisi Sayıştay Komisyonunca verilen kararları kapsayan 15 . 4 . 1963 tarih ve 23 numaralı tutanağın 13 ncu maddesi ile Sayıştayın görüşüne iştirak olunmuştur.

Bu kere, bahse konu 1960 yılı konsolide blâncosunun incelenmesi münasebetiyle de kovuşturma safhasının öğrenilmesi bakımından keyfiyet Orman Genel Müdürlüğünden sorulmuş, alınan cevapta, 240 757,80 liranın Tarım Bakanlığında geri alınmak üzere, borç kaydının tesis edildiği, ve Döner Sermaye Yönetmeliğinde gereken düzeltmenin yapıldığı, açıklanmış olduğu gibi, söz konusu 1960 yılı konsolide blâncosu hakkında Sayıştay Genel Kurulunca yapılan görüşme sırasında Orman Genel Müdürlüğü temsilcisi tarafından, Teftiş Kurulundan alınan bilgiye göre, zamanın Bakanı Nedim Ökmen hakkında T. C. Kanununun 240 nci maddesi uyarınca, cezalandırılması için son kovuşturmanın açıldığını, Merkez Soruşturma Kurulunun Yüksek Soruşturma Kuruluna yazdığı 8 . 1 . 1961 gün ve 1961/573 sayılı yazıdan anlaşıldığı; meselenin halen Temyizde takip olunduğu; diğer taraftan bu konudaki Hakem Kurulu kararı da beklenilmekte olup karar alınca arı kovanları bedelinin bütçeye konulacak ödenek ile karşılanacağı; bildirildiğinden, orman idaresince, arı kovanları hakkında, Sayıştay Komisyonunun kararı dairesinde, işlem yapıldığı sonucuna varılmaktadır.

EKONOMİK BÜNYE

13. İstihsalât :

Orman İşletmeleri istihsal mukayese cetveli

İstihsal Nev'i	ölçü Vahidi	1959	1960	Artış	Azalış	% si
Tomruk	M ³	1 518 177	1 595 268	77 091	—	5,07
Tel direk	»	36 112	17 650	—	18 642	51,12
Maden direk	»	226 712	231 309	4 597	—	2,02
Odun	Kental	153 901 798	61 245 617	7 343 819	—	13,62

Yukarıda 2 nci maddenin (B) fıkrasındaki açıklamadan anlaşılacağı üzere, istihsal masraflarında artış oranı 1959 yılına nazaran, 1960 yılında % 12,35 ise de, yukarıki tabloda görüleceği üzere, bu istihsalin artışına paralel bulunmamaktadır. Zira, odun istihsalindeki artış % 13,62 olmasına sonuç olarak istihsal masrafı itibariyle artışa paralel bulunmasına karşı metre küb olarak, tomruk istihsalı % 5,07; maden direği istihsalı % 2,02 gibi az oranlarda artış kaydetmiş, tel direk istihsalı ise hiç artış kaydetmeyip aksine % 51,12 oranında azalış göstermiştir. Şu duruma göre Orman İşletmelerinde istihsal masraflarındaki % 12,35 oranındaki artışın, o oranda bir istihsal artışından mütevellit olmayıp genel fiyat ve maliyet fiyatı artışından ileri geldiği anlaşılmaktadır.

14. İmalât

1960 iş dönemi içinde kereste fabrikalarında imal edilen kereste miktarı 1959 iş dönemi ile mukayeseli olarak aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

İmalâtın Nev'i	Ölçü Vahidi	1959	1960	Artış	Azalış	% si
Yumuşak Ker.	M ³	75 871	58 659	—	17 212	22
Sert kereste	»	26 478	41 763	15 285	—	57
Parke	M ²	99 276	51 623	—	47 653	48

Tablonun incelenmesinden anlaşılacağı üzere, 1959 yılına nazaran, 1960 yılında imalâtın yumuşak kerestede 17 212 metre küb (% 22) azalmasına, sert kerestede de 15 285 metre küb (% 57) artmasındaki sonuç olarak aradaki fark olan 1927 metre küb azalmasına keza parkede de % 48 azalmasına rağmen imal masrafının % 25,63 oranında (2 nci madde fıkra B) artmış olmasının; genel fiyat ve maliyet fiyatı artışından ileri geldiğini açıkça göstermektedir.

15. Nakliyat :

1960 iş döneminde orman işletmeleri ve kereste fabrikaları tarafından yaptırılan nakliyat işleri için yapılan masraf tutarları (2 nci madde fıkra (B) ye ait tablolarda) 1959 iş dönemi ile mukayeseli olarak gösterilmiştir.

Mukayeseli tabloların incelenmesinden anlaşılacağı üzere, orman işletmelerinde 1960 döneminde 1959 yılına göre nakliyat masraflarında % 14,94 oranında, kereste fabrikalarında % 9,7 oranında artış olmuştur.

16. Satışlar :

1960 iş döneminde orman işletmeleri ve kereste fabrikaları tarafından yapılan satışlar; cins, miktar ve kıymet itibariyle ve 1959 yılı ile mukayeseli olarak aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Orman İşletmeleri 1960 iş dönemi satış tablosu

Cinsi	Metreküp	Kental	Lira	Kr.
Tomruk	1 485 675.731	—	232 006	458.85
Maden direk	294 807.897	—	39 555	510.58
Tel direk	17 693.869	—	3 979	312.10
Kereste	74 900.484	—	21 599	503.54
Travers	31 789.547	—	13 679	677.83
Sanayi odun	54 963.344	—	6 172	455.08
Mahrukat		61 334	610.59	59 441
Mahsulât		210 915.09	10 832	959.80
	1 959 830.872	61 545	525.68	387 267 097.24

Metreküp DM ³	1969		1960	
	Kental	Lira Kr.	Metreküp DM ³	Kental
1 821 441.148	57 480 744.40	321 257 465.14	1 959 830.872	61 545 525.68
Lira Kr.				
				387 267 097.24

Tablo : III

Kereste Fabrikaları 1960 iş dönemi satış tablosu

Cinsi	1959		1960	
	Metreküp Mm ³	Metrekare Cm ²	Metreküp Dm ³	Metrekare
Yumuşak kereste	58 847.863		—	27 422 109.76
Sert kereste	25 020.255		—	11 149 057.51
Sandıklık	269.957		—	91 146.69
Parkeler	—		94 384.63	2 529 590.65
	84 138.075		94 384.69	41 191 904.61

Metreküp Mm ³	1959		1960	
	Metrekare Cm ²	Lira Kr.	Metreküp Dm ³	Metrekare Lira Kr.
88 158.004	97 462.32	43 164 216.10	84 138.075	94 384.69 41 191 904.61

Tablo : IV

Tabloların incelenmesinden anlaşılacağı üzere, 423 459 001.85 liralık satış yapılmış olup bu miktarın 387 267 097,24 liralık kısmı orman işletmelerine 41 191 904,61 liralık kısmı da kereste fabrikalarına ait bulunmakta ve 1959 iş dönemine göre, orman işletmeleri satışlarında 66 009 632,10 lira kıymetinde bir fazlalık olduğu gibi satılan emval miktarında da 138 389.724 metreküp, 4 064 781.28 kental miktarında bir artış olmuştur.

Kereste fabrikaları satışlarında ise kıymet itibariyle 1 972 311.49 liralık bir azalma olduğu gibi satılan emvalin miktarı itibariyle de 4 019.929 metreküp, 3 077.63 metrekare miktarında bir azalma görülmüştür.

Blânçonun tahlili

Pasif

17. Sermaye hesabı :

1960 iş dönemi sonunda düzenlenen konsolide bilânçoda gösterilen 110 857 304.28 liralık sermayeden 5 769 135.24 lirası 1937 - 1950 yıllarında katma bütçeden verilen kıymetlerden, 102 050 735.94 lirası işletme hâsılatından aktarılan paradan, 3 037 433.10 lirası işletmelerin kereste fabrikalarına ayırdıkları sabit kıymetlerden teşekkül etmiş olup bu sermayenin 90 025 257.28 lirası orman işletmelerine, 20 782 047 lirası kereste fabrikalarına, 50 000 lirası da Anatamirhane Müdürlüğüne ait bulunmuştur. 1960 iş dönemi konsolide bilânço sermayesinde, 1959 iş dönemine göre her hangi bir değişme olmamıştır.

Orman işletmeleri ve kereste fabrikalarına aid olup Türkiye Büyük Millet Meclisine önce sunulmuş bulunan 1956-1959 yıllarına ilişkin Sayıştay raporlarında tafsilâtlı olarak açıklandığı üzere 4914 numaralı Kanunda döner sermaye kârlarının sermayeye doğrudan ilâve edileceğine dair bir hüküm olmadığına göre Genel Muhasebe Kanununun 118 nci maddesi yoluyla 49 ncu maddesi gereğince yıl sonunda hâsıl olan kârların katma bütçeye gelir kaydedilmesi lâzımgeldiği ve her ne kadar 4914 sayılı Kanunda katma bütçeye ilişkin işlerin Genel Muhasebe Kanununa tabi olmaksızın Bakanlar Kurulunca konulacak esaslara ve ticari istisnalara göre yürütüleceği hükmü bulunmakta ise de, bundan kastedilen mânânın sadece döner sermayenin işletilmesi ile ilgili işlemlerin uygulanmasının Genel Muhasebe Kanunundan istisna edilmesi olup, işletme sonunda elde edilen kârın nereye verileceğini gösteren 49 ncu maddeden istisna amacını taşımadığı sonuç olarak kârın sermayeye aktarılması yolundaki Yönetmelik hükmü mevzuata uymadığı ve bu itibarla, kârın sermayeye ilâvesi gerekiyorsa önce sermayenin sahibi bulunan katma bütçeye gelir ve ödenek kaydı gerekli olduğu ve 1947 - 1952 Sayış-

tay raporları, münasebetiyle Büyük Millet Meclisi Sayıştay Komisyonunun 14 Şubat 1955 tarih ve 9 numaralı mazbatasının 8 nci maddesinde (. . . ve müteakip yıllarda sermayeye aktarılacak kârların kanuni mezuniyetlere istinat ettirilmesinin müvafık olacağı) açıklanmak suretiyle keyfiyet doğrulandığı halde 1956 iş dönemi kârı olan 25 668 424,74 liranın 1957 konsolide bilançosunda; 1957 iş dönemi kârı olan 27 479 169,39 liranın da 1958 yılı konsolide bilançosunda doğrudan sermayeye ilâve edildiği ve her iki kalem tutarı 53 147 594, 13 lira ile birlikte konsolide sermayenin yukarıda gösterilen 110 857 304,28 liraya çıkmış olduğu ve bu miktarın 1959 ve bahse konu 1960 yılı konsolide bilançolarının sermaye hesaplarında aynen saklandığı görülmüştür. 53 147 594,13 lira, kanuni izne dayanmadan sermayeye doğrudan ilâve edilmiş olduğundan 1959 yılı konsolide bilançosunda, bu miktar sermayeden düşülmek ve bundan Kurumlar Vergisi çıktıktan sonra kalan ve 1957 - 1958 katma bütçe keşinhesaplarına Sayıştayca gelir farkı olarak tahakkuk kaydedilen paranın Genel Müdürlüğe mal edilmesini sağlamak için (Genel Müdürlük cari hesabına) kaydedilmek suretiyle, 1959 konsolide bilançosu Millet Meclisi Sayıştay Komisyonunun 15 . 4 . 1963 tarih ve 23 numaralı mazbatasının 12 nci maddesi ile düzeltilerek onaylanmış olmakla bu esas dairesinde Sayıştayca düzeltilerek sunulan bahse konu 1960 yılı konsolide bilançosunun da onaylanması lâzımgelceceği düşünülmektedir.

(Not : Millet Meclisi Sayıştay Komisyonunun 15 Nisan 1963 tarih ve 23 numaralı kararında kârın sermayeye doğrudan ilâvesinin kanuni mezuniyete dayanmadığı yolunda yukarıda izah edilen gerekçeye ve 1959 yılı katma bütçe Kesinhesabının bu gerekçelerle 1962 yılında kanuniyet kazanmasına sonuç olarak kanuni izne dayanmadan 1957 ve 1958 yılları konsolide bilançolarında sermayeye ilâve edilmiş olan yukarıda sözü edilen miktarla, fâr ve zarar hesabında saklanan kârların, katma bütçeye ödenmesinin kanun hükmü icabında bulunmasına rağmen, idare temsilcilerinin Komisyon huzurunda bu kârların katma bütçeye aktarılmasına tesebbüs edilmediğini bildirmiş olmaları cihetile, mîsebbinleri hakkında derhal gereken soruşturma açılması hususunda Hükûmete yazılmasına Millet Meclisi Sayıştay Komisyonunun 15 . 4 . 1963 tarih ve 23 numaralı mazbatasının 12 nci maddesiyle karar verilmiş bulunmaktadır.

Ancak, aklı geçen Komisyon kararının tarihi olan 15 . 4 . 1963 tarihinden sonra düzenlenmiş olan 1962 yılı konsolide bilançosunun incelenmesiyle bu miktarın sermayeden düşülerek katma bütçeye tediyesi cihetine gidildiği görülmüştür. Öte yandan, kâr ve zarar hesabında bulunan eski yıllar kârlarının da 1963 yılında katma bütçeye yatırıldığı, 1961 yılı hesabı münasebetiyle yapılan istizaha verilen cevapta bildirilmiş bulunmalıdır. Bu hususta gerekli bilgi 1962 yılı konsolide bilançosunun incelenmesi münasebetiyle arz olunacaktır).

18. İhtiyat akçesi hakkında yönetmelikte hüküm bulunmaması :

Gerek orman işletmeleri yönetmeliğinde ve gerekse 3116 sayılı Orman Kanunu ile bunu değiştiren diğer kanunlarda yer almamış olmakla beraber, 4914 numaralı Kanun uyarınca ticari isterlere göre işlem yapan işletme ve fabrikaların düşünülmiyen zararlarını karşılamak amacıyla ihtiyat akçesi ayırmış olmaları yerinde olup keyfiyetin aynı zamanda 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 288 nci maddesi icabından bulunmuş ise de, ihtiyat akçesi ayrılması keyfiyetinin yönetmelikte veya kanunda yer alması temenniye şayan görülmüştür.

19. Biriken amortismanlar :

1960 iş dönemi sonunda orman işletmeleri ve kereste fabrikalarında mevcut topluca 175 580 785,27 liralık sabit kıymetlerin bu tarihe kadar, cem'an 59 956 007,86 liralık kısmı amorti edilmiş bulunmaktadır ki bu % 34,14 oranına uymaktadır. Orman işletmeleri ve kereste fabrikaları sabit kıymetleri için Maliye Bakanlığının tesbit etmiş bulunduğu oranlar dâhilinde ticari teamüller gereğince amortisman ayırdığı anlaşılmakta ise de, amortisman hususundaki gerekli hükümlerin işletme yönetmeliğinde yer almasının uygun olacağı düşünülmektedir.

20. Biriken karşılıklar :

A) 1960 yılı konsolide bilançosunda biriken karşılıklar hesabında görülen topluca 34 919 279,69 liranın 2 435 641,80 lirası işletmeler veya kereste fabrikaları sahalarındaki rampalarda ve depolar-da bulunan stok malzemenin yangına karşı sigortasını; 1 000 000 lirası da işletme yönetmeliğinin 42 nci maddesi gereğince orman içi köylülerine yapılan aynı veya nakdî yardım karşılığını; 56 555,24 lirası da işletmelere ait motorlu nakil vasıtalarının yapabileceği zararlar karşılığını; 31 427 032,65 lirası da abonman sigortasını teşkil etmektedir ki, bunlardan ilk üç kalemi teşkil eden ve ayrılmaları kanun ve yönetmeliğe uygun bulunan paralar hakkında kayda değer bir ci-het görülememiştir.

B) 4 neü kalemi teşkil eden ve abonman sigortası adı altında yer alan 31 427 032,65 liranın 16 413 630 lirası 1958 iş dönemine 15 013 452,65 lirası da 1959 iş dönemine ait bulunmuştur. He-nüz işletmenin sermayesi veya partimuvanına dâhil bulunmamış olan dikili ağaçların, yani orman-ların; yangın, sel, ve sair âfetler sebebiyle dâçar olacağı zararların karşılanması amacıyla yapıl-ması gereken işlemler, birer kamu hizmeti olması itibariyle, doğrudan doğruya Genel Müdür-lük katma bütçesini ilgilendiren işlerden olup ticari isterlerle idare edilen işletmenin sigortasını deruhde edeceği husus ise, ancak kesintileri yapılmış, sonuç olarak ser-mayesine ve partimuvanına alınmış ağaçlara aid olması lâzımgelmekle, dikili ağaç-ların korunması konusunda işletmenin döner sermaye bütçesinin genel masraflar bölümüne öde-nek konulmak ve masraf yapılmak suretiyle yukarıda gösterilen paraların sigorta olarak ayrıl-masının işletmecilik esaslarına ve orman mevzuatına aykırı olacağı ve bu itibarla, abonman sigor-tası adı ile ayrılmış olan paraların ilgili oldukları yıllar işletme kârına ilâvesi lâzımgelceceği sonuç olarak katma bütçenin gelirini teşkil edeceği yolundaki Sayıştay Genel Kurul kararları gereğin-ce, sözü edilen 31 427 032,65 liranın 1958 iş dönemine aid olan 16 413 630 lirası ile 1959 iş dö-ne-mine aid olan 15 013 452,65 lirasından gereken Kurumlar Vergisi çıktıktan sonra kalan miktarla-rın 1959 ve 1960 yılları katma bütçe kesinhesaplarına gelir farkı olarak aktarılması icabetmiş ve bu yolda gereken işlem yapılmış ve bu işlem şekli 1953 - 1959 yılları Sayıştay raporlarının görü-şülmesi sonucunda Millet Meclisi Sayıştay Komisyonunca verilen kararları kapsıyan 15.4.1963 tarih ve 23 numaralı mazbatanın 4 nci maddesi ile onaylanmış ve esasen, Orman İdaresince de Sayıştay görüşüne uyularak bahse konu 1960 iş döneminden itibaren abonman sigortası ayrıl-masına son verilmiş olduğundan, blâncoda abonman sigortası olarak görülen 31 427 032,65 lira-nın bu hesaptan çıkarılarak % 35 kurumlar vergisi 10 999 478,93 liranın düşülmesinden sonra kalan 20 427 603,72 liranın katma bütçeye aktarılmasını sağlamak üzere Genel Müdürlük cari hesabına ve Kurumlar Vergisinin Kurumlar Vergisi hesabına aktarılması suretiyle blânconun onaylanması lâzım geleceği düşünülmekte ve blânconun bu suretle düzeltilmiş şekli sunulmuş bu-lunmaktadır.

21. Orman işletmeleri ve kereste fabrikaları borçları :

1960 yılı sonu itibariyle Devlet Orman İşletmelerinin dış ve iç borçları tutarı 132 092 306,16 lira olup 127 749 148,05 lirası orman işletmelerine; 4 355 280,11 lirası kereste fabrikalarına ve 7 878 lirası da Anatamirhane Müdürlüğüne ilişkin bulunmaktadır. Dış alacakların, alacakları 79 226 647,26 liradan ibaret olup bunun 5 091 157,16 lirası 1960 yılı sonuna kadar ödenemiyen amele, işçi ve müstahdemlerin istihkaklarından; 632 367,69 lirası istihkak sahiplerinin aylıkları ile istihkaklarından tevkif edilmiş ve fakat Hazineye ödenmesi ertesi seneye kalmış vergilerden; 3 683 097,09 lirası artırmaya iştirak eden müşterilerin nakdi teminat olarak yatırdıkları paralar-dan; geri kalanı ise kefâlet sandığı aidatı, iera tevkifatı, işletmelerden mal alınmasında bulu-lunulmak üzere peşinen yatırılan mal bedelleri gibi kıymetlerle diğer çeşitli alacaklıların alacak-larını teşkil etmektedir.

İç alacaklılar ise doğrudan doğruya işletmelerden alacaklı bulunan Orman Genel Müdürlüğüdür ki, Orman Genel Müdürlüğü cari hesabı ile temsil edilmektedir. 1960 yılı sonu itibariyle Genel Müdürlüğün işletmelerden alacağı, 52 865 658,90 liradır ki tamamı maaşlara taallük etmektedir.

İşbu maaşlar, orman işletmelerinde çalışan bir kısım teknik elemanlarla mesaha memurları tarafından önceden katma bütçeden alınan ve ay sonlarında katma bütçe saymanlıklarınca, çalıştıkları işletmelere fatura edilen ve işletmelere kâr ve zarar hesabına zimmet ve Genel Müdürlük cari hesabına matlup kaydedilmek suretiyle Genel Müdürlüğe mal edilen maaşlardan bulunmuştur.

22. Kâr ve zarar hesabı :

A) Bu yıl kârı : 1960 iş dönemi konsolide blâncosunun pasifinde (Devlet Orman İmar masrafları karşılığı) hesabı hizasında görülen bu yıl kârı 73 355 813,53 liradan ibaret olup, 1959 iş dönemi kârı olan 7 868 180,48 liraya göre yaklaşık olarak 9 misli üzerinde bir artış göstermektedir. Bu artışa âmil olan faktörler aşağıdaki tabloda 1959 yılı ile mukayeseli olarak gösterilmiştir.

Gelir	1959 hesabı	1960 hesabı	Artan	Eskilen
Gayrisâfi satış hasılatı	184 377 237,65	222 042 159,77	37 664 922,12	—
Müteferrik gelirler	3 037 201,71	5 969 697,52	2 932 495,81	—
	187 414 439,36	228 011 857,29	40 597 417,93	—
Umumi masraflar	112 977 364,25	103 284 259,92	—	9 693 104,33
Or. bakım mas.	54 515 411,52	35 968 000,75	—	18 547 410,77
Satış masrafı	2 329 498,50	1 772 417,86	—	557 080,64
Amortismanlar	8 052 308,33	9 308 403,59	1 256 095,26	—
Muhtelif giderler	1 165 897,36	306 227,30	—	859 670,06
Ayrılan ihtiyatlar	505 778,92	4 016 834,34	3 511 055,42	—
	179 546 258,88	154 656 143,76	4 767 150,68	29 657 265,80
	<u>7 868 180,48</u>	<u>73 355 713,53</u>	<u>4 767 150,68</u>	<u>70 254 683 73</u>

1959 yılı kârı ile 1960 yılı kârının mukayesesi :

1959 yılı kârı : 7 868 180,48

1960 da artan gelir : 40 597 417,93

1960 da eksilen gider : 29 657 265,80

1960 da müspet netice : 70 254 683,73

1960 da menfi netice : 4 767 150,68

(Artan gider)

1960 da kat'i müspet fark. 65 487 533,05

1960 yılı kârı : 73 355 713,53

65 487 533,05

a) 1960 yılında 1959 yılına nazaran fazla mal satılmış olduğundan dolayı sâfi olmayan hasılat 37 664 922,12 lira fazlalık arz ettiği gibi çeşitli gelirlerde de 2 932 495,81 liralık artış göstermesinden;

b) 1959 yılına nazaran 1960 yılında (Endirekt masraflardan) genel masraflarda 9 693 104,33 lira, orman bakım masraflarında 18 547 410,77 lira; ve satış masraflarında 557 080,64 lira azalma olmuştur ki bunun da orman işletmeleri ve kereste fabrikalarında eski yılların aksine tasarrufla son derecede riayet olunmasından,

c) 1960 yılı amortismanlarının 1959 yılına nazaran 1 256 095,26 lira artış göstermesi, 1959 yılındaki 146 803 116,87 liralık sabit kıymetin 1960 yılında 175 580 785,27 liraya yükselmesinden ötürü artan miktara tekabül eden amortisman değerinin eklenmesinden,

d) 1959 yılına nazaran 1960 yılında kâr fazla olduğu için ihtiyat akçesinin de bu yüzden 3 511 055,42 lira fazla ayrılmış olmasından,

e) Çeşitli giderlerdeki 859 670,06 lira eksiliş, faizlerden Gelir Vergisi kesilmemesi ve yardımcı servis masraflarının azalmasından,

1960 yılında kâr miktarı, 1959 yılına nazaran on misline yakın bir artış göstermiştir.

Sâfi ormıyan satış hasılatı ile birlikte çeşitli gelirlerdeki artıştan başka tevzi masraflarında (Endirekt masraflardan umumi masraflar, orman bakım masrafı, satış masrafları) âzami tasarruf neticesi sağlanan azalış, kâr miktarının çoğalmasını temin etmiş olması itibariyle, idarenin, 1960 yılındaki bu tasarrufa riayetkâr tutumu, takdire değer bulunmuştur.

B) Geçen yıllar kârı :

1959 yılı konsolide blâncosunda geçen yıllar kârı hesabında görülen miktar arasında 41 718 958,36 lira : 1958 yılı kârı olup, 15 570 383,29 lira Kurumlar Vergisi çıktıktan sonra kalan 26 148 575,07 liranın 1959 Katma Bütçesine yine 1959 yılı konsolide blâncosunda bu yıl kârı olarak görülen 7 868 180,48 liradan 2 753 863,16 lira Kurumlar Vergisi çıktıktan sonra kalan 5 114 317,32 liranın 1960 Katma Bütçesine gelir kaydı lâzım gelmekle, bu yıllar katma bütçe kesinhesaplarına Sayıştayca gelir farkı olarak kaydedilmiş ve Türkiye Büyük Millet Meclisine uygunluk bildirimleriyle arz edilerek keyfiyet kanun halini almış olduğuna göre, bu miktarlardan hiçbir indirme yapılmaması veya bu miktarlara hiçbir para katılmaması sonuç olarak afdoldukları seneler katma bütçe kesinhesaplarına aynen aktarılması lâzım gelirken satış iptalinden dolayı iade olunan 30 013,30 lira ile, Ayancık Kereste Fabrikasında noksan ayrılan ihtiyat akçesi 65 335,05 lira ki topluca 95 348,35 liranın 1960 yılında bu kârlardan düşüldüğü İstanbul ve Beypazarı Orman İşletmeleri hesaplarında eski yıllar kârı adı ile gösterilen 745,33 lira 4 309,51 lira ki topluca 5 054,84 liranın bu kârlara ilâve edildiği sonuç olarak bu katma ve indirme sonunda 9 0 293,51 liranın bu kârlardan düşüldüğü görülmüştür. Halbuki, kâr ve zarara etkili bir işlemin 1960 yılı kârı olan ve yukarıda (A) fıkrasında gösterilen ve 1961 yılı Katma Bütçe kesinhesabını ilgilendirmesi dolayısıyla 1961 yılı konsolide blâncosunun incelenmesinde gözönünde bulundurulacak olan 73 355 713,51 liraya uygulanması gerekirdi. Bu itibarla yukarıda 1958 ve 1959 yılları kârları olarak görülen ve afdoldukları yıllar kesin hesaplarına gelir farkı olarak Sayıştayca kaydedilmiş bulunan 31 262 892,39 liranın katma bütçeye aktarılmasını sağlamak için Genel Müdürlük cari hesabına alınması suretiyle düzeltilmiş blâncosunun bu suretle onaylanması lâzım geleceği düşünülmektedir.

AKTİF :

23. Sabit kıymetler ve sermaye ile mukayesesi :

1960 yılı iş dönemi konsolide blâncosunda sabit kıymetlerin 175 580 785,27 lira olduğu görülmekte olup 1959 dönemi kıymetleriyle mukayeseli olarak aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Mevcut sabit kıymetlerin 156 650 209,41 lirası Orman İşletmelerinde, 17 681 387,96 lirası Kereste fabrikalarında, 1 249 187,90 lirası da Anatamithane Müdürlüğünde bulunmaktadır.

Sabit kıymetler mukayese tablosu :

Nev'i	1959	1960	Artış	Azalış
Tesisat	100 286 913 01	118 044 493 29	17 757 580 28	
Demirbaşlar	39 938 059 91	46 459 282 37	6 521 222 46	
Arsa ve arazi	6 522 123 13	11 021 188 79	4 499 065 66	
Satınalınan haklar	56 620 82	55 820 82		800
Yekûn	146 803 116 87	175 580 785 27	28 777 868 40	800

Tablonun incelenmesinden de anlaşıldığı üzere, sabit kıymetler 1959 iş dönemine göre 28 777 868,40 lira fazlasıyla 175 580 785,27 liraya çıkmıştır. 1960 iş dönemi sonunda sabit kıymetlerin 59 956 077,86 liralık kısmı amorti edilmiş durumda bulunduğuna göre, gerçek kıymet 115 624 777,41 liradan ibaret bulunmakta ve bunun 110 857 304,28 liralık sermayenin yüzde yüzünden fazla olduğu görülmekte ve sonuç olarak Orman işletmeleri ve Kereste fabrikaları kıymetlerinin fazlaca dondurulduğu şekilde bir düşünce hatıra gelmemekte ise de, işletmeler ticari isterlerle idare edilmekle beraber, ormanların imar ve gelişmesinin gerektirdiği her türlü tesisat ve vesaitin sağlanması da zaruri olduğundan bu hususta tenkide değer bir cihet görülmemektedir.

24. Stoklar :

1960 iş dönemi sonunda Orman işletmelerinde 55 168 006,09 lira; Kereste fabrikalarında 54 354 194 lira kıymetinde çeşitli stok mevcud olup bunların nev'i ve miktarları ve 1959 yılı ile mukayesesini gösteren tablolar aşağıda gösterilmiştir.

Orman İşletmeleri mukayeseli stok cetveli

Cinsi	Ölçü Vahidi	1959		1960	
		Miktarı M ³	Kıymeti Lira Kr.	Miktarı M ³	Kıymeti Lira Kr.
Tomruk	M ³	708 119	29 659 722,05	701 902	39 229 560,24
Maden direk	»	141 099	6 601 762,31	105 107	5 091 203,53
Tel direk	»	42 663	2 151 184,81	14 109	683 811,54
Kereste	»	40 428	3 809 501,85	33 042	3 620 658,45
Travers	»	4 288	433 437,48	6 334	733 204,27
Sanayi odunu	»	48 221	2 147 632,70	47 433	2 691 232,60
Sair mallar	Kental	959 211	5 957 895,33	1 534 792,47	6 115 285,46
Yekûn	M³	984 821	50 238 166,56	910 131	55 168 006,09
	Kental	959 211	5 957 895,33	1 534 792,47	6 115 285,46

Not : Stok mevcudunda kıymet itibariyle 4 899 839,53 liralık bir artış mevcutsa da miktar itibariyle 73 890 M³ azalış ve (Sair mallarda) 575 581,28 kentallik bir artma mevcuttur.

Tablo : V. Kereste fabrikaları mukayeseli stok cetveli

Cinsi	Ölçü Vahidi	1959		1960	
		Miktarı M ³	Değeri Lira Kr.	Miktarı M ³	Değeri Lira Kr.
Tomruk	M ³	103 623	13 039 267,60	87 225	14 960 108,00
Yumuşak kereste	»	36 105	13 072 614,55	59 659	22 970 432,00
Sert kereste	»	24 195	9 609 445,17	41 764	16 423 654,00
Parke	Kental	25 507	656 654,31	41 624	681 118,00
	M³	163 924	41 398 981,63	187 643	54 354 194,00
	Kental	25 507		51 624	

Not : Stok mevcudunda kıymet itibariyle 12 955 212,37 liralık miktar itibariyle 23 724 M³ ve 26 117 kentallik bir artış mevcuttur.

Tablo : IV.

Tabloların incelenmesinden de anlaşılacağı üzere, stok mevcudunda 1959 yılına göre 1960 yılında görülen miktar azalışına rağmen, kıymet artışının mevcut bulunması, stokun değerlendirme unsurları olan istihsal, nakliyat masrafları ile tarife bedellerinde geçen yıla nazaran bir artış olduğunu, sonuç olarak maliyetin yükseldiğini göstermektedir.

Kereste fabrikalarında hem miktar, hem kıymet itibariyle vâkı olan artışa rağmen, kıymet artışındaki % 30 oranına karşılık miktar artışının % 15 (Yaklaşık olarak) dâhilinde kalması da kereste fabrikalarının genel masraflarında artış olduğunu göstermektedir.

25. Paralar :

Devlet Orman İşletmeleri, kereste fabrikaları ve anatamirhanelerinin 1960 yılı sonunda para mevcudu 44 141 269,09 lirası bankalarda, 1 003 250,37 lirası kasalarda olmak üzere topluca 45 144 519,46 lira olup bunun 43 942 312,01 lirası Orman İşletmelerine, 1 140 937,63 lirası kereste fabrikalarına ve 61 269,82 lirası da anatamirhane müdürlüklerine ait bulunmaktadır.

26. Ambar mevcudu :

Konsolide blâncoda güzükten 22 688 510,36 liralık ambar mevcudunun 15 905 824,37 liralık kısmının malzeme; 2 625 073,86 liralık kısmının kırtasiye ve matbu, 300 209,06 liralığının çeşitli, 3 857 403,07 liralık kısmının da yedek parça mevcuduna aid olduğu anlaşılakta olup, miktar itibariyle 15 905 824,37 lira ile başta gelen malzeme mevcudunun, inşaatta ucuzluk sağlamak amacıyla müsait zamanlarda ve normal şartlarla satın alınan malzemenin ambarda saklanmasından ileri geldiği; bu malzemenin de inşaat, tamirat, telefon, elektrik malzemesi ile hayvan yemi ve malzemesinden ibaret bulunduğu; 3 857 403,07 liralık yedek parçanın da yol alât ve makinaları ile nakil vasıtalarına ait yedek parçalar olduğu görülmüştür.

1960 yılı sonu itibariyle döner sermayenin yaklaşık olarak % 20 si kadar bir miktar arz etmekte bulunan ambar mevcudundan 136 işletme ve 18 kereste fabrikasından her birine ancak (Aşağı - yukarı) 150 000 lira raslamakta olduğundan ambar mevcudunda anormal bir durum yoktur.

27. Geçici borçlular (İşletme ve fabrika alacakları) :

İşletme ve kereste fabrikalarının alacakları toplamı 65 225 271,75 liradan ibaret olup bunun 1 094 213,71 lirası avans borçlularına; 33 648 735,48 lirası teminat karşılığı vadeli satış yapılan müşterilere; 2 225 382,21 lirası reçine istihsalinde çalışan işçilere verilen alât ve edevat bedellerine; 378 427,25 lirası Döner Sermaye Yönetmeliğinin 42 nci maddesi gereğince maden kömürü ocağı, kiremit ocağı işletmeceklere yapılan nakdi ve aynı yardım bedellerine; 27 878 513,10 lirası da çeşitli alacaklara; ait bulunmakta olup, bu alacakların tahsilleri için gerekli kovuşturmanın yapılageldiği işletme ve fabrikalar hesaplarının incelenmeleri sonucunda anlaşılmaktadır.

28. Genel merkez hesabı :

Her işletme veya fabrikanın diğer işletmeler veya fabrikalara olan borç ve alacaklarının kaydına aid olup hem alacak, hem borç artığı devreden genel merkez hesabı konsolide blâncolarda, öteden beri, bu esasa göre, yani alacaklı işletmelerin alacakları tutarı pasifte; borçlu işletmelerin borçları tutarı aktifte olmak üzere, işlem görmekte ve bu itibarla, alacaklı işletmelerin alacak tutarı borçlu işletmelerin de borç tutarı açıkça gösterilmekte iken, 1960 yılında bu esastan ayrılarak, sadeleştirme amacıyla, alacak ve borç arasındaki farkın kaydı suretiyle yetinildiği ve bunun da aşağıdaki tabloda görüldüğü üzere, 3 655 205,93 liradan ibaret bulunduğu görülmüştür.

Halbuki, eski seneler bilâncolarında uygulanan usul daha iyi bilgi veren ve doğru usuldür. Bu hususun Genel Kurulda görüşülmesi sırasında söz alan orman idaresi temsilcisi tarafından yapılan açıklamada; 1963 yılı bilâncosundan itibaren genel merkez hesabının öteden beri olduğu üzere çift artıklı olarak gösterileceği bildirilmiş olduğuna göre burada yapılan işlemin olduğu gibi açıklanması ile yetinilmiştir.

Genel merkez hesabı :

	Borçlu artığı	Alacaklı artığı	
Or. İş.	37 350 258.82	31 029 839.68	Kereste fabrikası
		2 665 213.21	Anatamirhane
		33 695 052.89	
		3 655 205.93	G. Merkez hesabı
	37 350 258.82	37 350 258.82	Bunun borçlu artığı

29. Nâzım hesaplar :

Bilânçoda nâzım hesap olarak yer almış olan 6 974 523.17 lira; işletme ve kereste fabrikalarıca teminat karşılığı alınmış olan 1 487 510 lira kıymetinde esham ve tahvilât ile 5 409 963.35 liralık teminat mektubuna ve 77 049.82 liralık Sayıştay borçlularına ait bulunmaktadır.

İşbu genel durum raporu Türkiye Büyük Millet Meclisinin ittilalarına saygı ile arz olunur.

Birinci Başkan V. <i>A. Âli Hemen</i>	D. 1. Başkan V. <i>Raşit Örencik</i>	D. 2. Başkanı <i>Kemal Tolluoğlu</i>	D. 3. Başkanı <i>Mehmet Karabacak</i>
D. 4. Başkanı <i>İhsan Ögat</i>	Üye <i>Rahmi Uğkun</i> (Hasta)	Üye <i>A. Rıza Toksöz</i> (İmzada bulunamadı.)	Üye <i>Nihat Başakar</i>
Üye <i>Celâl Çitici</i>	Üye <i>M. Hüdaî Dümer</i>	Üye <i>Hikmet Öktem</i>	Üye <i>Azmi Seyhan</i>
Üye <i>Remzi Konakçı</i>	Üye <i>Semiha Erem</i>	Üye V. <i>Necdet Tek'er</i>	Üye V. <i>Hayri Gürsu</i>
Üye V. <i>Şahin Atamer</i>	Üye V. <i>Enver Yılmaz</i>	Savcı <i>Fikret Karabina</i>	

Devlet orman işletmeleriyle kereste fabrikalarının 1960 yılı bilançolarıyla birlikte düzenlenen raporun sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi (3/144)

T. C

Sayıştay Başkanlığı

Sayı : 521855/987

23 Haziran 1965

Konu : Devlet orman işletmeleri genel bilançoları hakkında.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI YÜKSEK MAKAMINA

Devlet orman işletmeleri ve kereste fabrikaları ile anamirhane müdürlüklerinin Orman Genel Müdürlüğünce düzenlenip Sayıştaya gönderilen 1961 yılı bilançolarının, 4914 sayılı Kanun hükümleri gereğince incelenerek hükme bağlanmış olduğunu ve bahis konusu müesseselerin genel durumu hakkında düzenlenen raporun blânço ile birlikte sunulduğunu saygılarımla arz eylerim.

Kemalettin Tolluoğlu

Sayıştay Başkan Vekili

Devlet orman işletmeleri ve kereste fabrikaları ile anamirhane müdürlüklerinin 1961 yılı genel bilançoları ile konsolide bilançosunun incelenmesi sonucunda düzenlenip Türkiye Büyük Millet Meclisinin yüksek ittilalarına arz olunan rapordur.

8 . 6 . 1946 tarihinde yürürlüğe giren 4914 sayılı kanunun 1 nci maddesinin son fıkrasında (İşletmelerin merkezce yapılacak genel blânçosu ile her işletmeye ilişkin blânço, kesin hesaplar ile birlikte yıl sonundan başlayarak 7 ay içinde Sayıştay'a verilir. Sayıştay incelemelerini bu işletmelerin mevzuatına ve ticari isterlere göre yapar...) hükmünü kapsamakta olduğundan kanunun yürürlüğe girmesinden bu yana her yıl olduğu gibi, Devlet orman işletmeleri ve kereste fabrikaları ile anamirhane müdürlüklerinden her biri, 1961 yılında da, Sayıştay'a birer blânço ibraz ettikten başka, bu blânçoları sözü edilen kanun gereğince birleştirmekte olan Orman Genel Müdürlüğünce de orman işletmeleri, kereste fabrikaları ve anamirhane müdürlükleri blânçolarının birleşmesinden doğan Devlet orman işletmeleri, kereste fabrikaları ve anamirhane müdürlüklerinin 1961 yılı konsolide blânçosu Sayıştay'a verilmiş bulunmaktadır.

Devlet orman işletmeleri ile kereste fabrikaları ve orman anamirhane müdürlüklerinin her biri tarafından verilen blânçolar, bunlara ilişkin özel hükümler ve ticari isterler dairesinde incelenip hükme bağlanarak gereken ilâmlar çıkarılmıştır. İşletmelerle kereste fabrikalarının ve anamirhanelerin genel durumunu gösteren konsolide blânçosunun incelenmesi sonucunda idari ekonomik yönden tesbit olunan genel mahiyeti haiz arza değer hususlar aşağıda açıklanmıştır..

İdari bünye

1. Devlet Orman işletmeleri ve kereste fabrikalarının kuruluş ve miktarı :

Devlet Orman işletmeleri ve kereste fabrikaları 14 . 6 . 1937 tarih ve 3204 sayılı Kanunla kurulan ve yurt ormanlarının yetiştirilmesi, korunması, imarı, işletilmesi işleriyle yükümlü tutulan Orman Genel Müdürlüğünün birer taşra kuruluşları olup, bunlardan amenajman plânları dairesinde ormanları ekonomik isterlere göre teknik usullerle sürekli bir şekilde işletmek amacıyla kurulan işletmelerin 1937 yılından ve birer sınaî teşekkül olarak kurulan kereste fabrikalarının 1939 yılından itibaren tesislerine başlanmıştır.

Orman Genel Müdürlüğünün teklifi, Tarım Bakanlığının onayı ile kurulmakta olan bu kuruluşların 1961 yılı dâhil son beş yıla isabet eden adedleri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Senesi	İşletme adedi	Kereste fabrikası adedi
1957	101	15
1958	119	16
1959	130	18
1960	136	18
1961	141	14 (18)

1961 yılında fabrika adedi genel bilânçoda 14 adet gösterilmiş ise de, gerçekte 14 adet olmayıp ikisi anatomişhane olmak üzere 18 adet olduğu, bu farkın 30 . 4 . 1961 tarihinde kaldırılan Oltu ve 16 . 8 . 1961 tarihinde yine kaldırılan Simav Kereste Fabrikasının Genel Bilânçoda nazara alınmıyarak yalnız yıl sonunda faaliyet gösteren kereste fabrikalarının göz önünde tutulmasından ileri geldiği anlaşılmıştır.

2. Bütçelerin hazırlanması ve bunlardan yapılan harcama

A) Bütçelerin hazırlanması :

Birinci madde de açıklandığı üzere Orman Genel Müdürlüğünün birer taşra kuruluşu olup tüzel kişiliği de olmayan ve bütün işlemleri Orman Genel Müdürlüğü adına yönetilmekte olan İşletme ve fabrikaların bütçeleriyle iş plânları 8 . 6 . 1946 tarih ve 4914 sayılı Kanununun 1 nci maddesinin ilk fıkrası hükmü uyarınca Bakanlar Kurulunca verilen 15 . 2 . 1956 tarih ve 4/6725 sayılı karara dayanılarak düzenlenen (Devlet Orman İşletmesi ve döner sermayesi yönetmeliğinin) 6 nci maddesine göre önce işletme müdürlüklerince hazırlanmakta ve başmüdürlüklerin düşünceleri alındıktan sonra Orman Genel Müdürlüğünce düzenlenerek iş plânı ile birlikte incelenmek üzere başmüdürlüklere gönderilmektedir.

İstihsalât, imalât, nakliyat masrafları, sabit kıymotler, genel masraflar, orman bakım masrafları, satış masrafları yardımcı servisler, tahnit masrafları, mübayaâ masrafları ana bölümleri ile lüzumu kadar maddeleri kapsıyan bu bütçeleri icradan önce onaylıyacak makam yönetmelikte yer almamış olmakla beraber, döner sermaye işlemlerinin gerektirdiği çabukluk ve seyyaliyete uygun olarak bütçeler neşet ettikleri katma bütçenin birinci derece ita âmiri Tarım Bakanlığının onayından sonra yürürlüğe konulmaktadırlar.

B) Ödenek ve gider :

Orman işletmeleri ve kereste fabrikaları bütçelerinin çeşitli tertiplerinden 1960 ve 1961 yılları itibariyle verilen ödenek ve yapılan harcamalarla 1961 iş döneminde görülen artış ve azalış miktar ve nisbetleri bundan sonraki tablolarda gösterilmiştir.

1960 ve 1961 yılları Orman işletmeleri bütçelerinden verilen ödenek ile yapılan harcama arasındaki oranlama

Tablo : 1

Harcamanın çeşidi	Verilen ödenek		Yapılan harcama				Harcamada görülen		Yüzde olarak			
	1960	1961	1960		1961		artık	azalış	azalış	artış.		
İstihsal masrafı	21 962 215	24 716 853	21 962 214	68	24 716 852	98	2 754 638	30			0,12	
İmalât masrafı	3 366 484	3 117 192	2 923 095	61	2 307 777	20			615 318	41	0,21	
Nakliyat masrafı	122 374 357	127 462 249	122 374 356	75	106 276 816	85			16 097 539	90	0,13	
Sabit kıymetler hesabı	70 808 475	54 412 591	26 602 840	48	27 997 598	68	1 394 758	20			0,05	
Genel masraflar	131 269 050	132 568 227	98 889 826	16	112 862 391	75	13 792 565	59			0,10	
Orman bakım masrafları	40 821 204	43 015 357	35 968 000	75	33 645 771	75			2 322 229		0,06	
Satış masrafları	1 654 750	1 808 398	1 491 922	99	1 384 411	26			107 511	73	0,07	
Yardımcı servis masrafları	1 000 000											
Toplam	393 526 535	387 190 867	310 212 257	42	309 191 620	47	18 121 962	09	19 142 599	04	0,47	0,27

Genel azalış : % 3,2

II. Mucihai

(S. Sayfa : 446)

— 27 —

1960 ve 1961 yılları Kereste Fabrikaları bütçelerinden verilen ödenek ve yapılan harcama arasındaki oranlama

Tablo : 2

Harcamanın çeşidi	Verilen ödenek		Yapılan harcama				Harcamada görülen		Yüzde olarak			
	1960	1961	1960		1961		artık	azalış	azalış	artış.		
Mübayaat bedeli	41 821 101	42 089 254	41 828 100	01	30 360 916	98		11 467 182	03	0,30		
İmalât masrafı	5 625 061	5 123 275	5 625 060	13	5 087 750	11		537 310	02	0,10		
Nakliyat masrafı	2 701 287	2 324 492	2 701 286	99	2 324 491	46		376 795	53	0,14		
Sabit kıymetler	6 395 851	4 343 038	1 279 256	19	1 501 329	55	222 073	36		0,17		
Umumi masraf	5 332 619	5 693 264	4 213 634	99	4 340 276	99	126 642			0,03		
Satış masrafı	371 013	449 300	280 494	87	357 348	57	76 853	70		0,27		
Tahnitleme masrafları	74 288	129 425	71 286	33	75 671	30	4 384	97		0,06		
Toplam	62 328 220	60 152 048	55 999 119	51	44 047 784	96	429 954	03	12 381 288	58	0,54	0,53

Genel azalış : % 22

Tabloların incelenmesinden de anlaşılacağı üzere işletmelerdeki stok kıymetini teşkil eden iştihsal masrafı 1960 yılında 21 962 214,68 lira iken 1961 yılında % 12 fazlasıyla 24 716 852,98 liraya yükselmiş, nakliyat masrafı ise 1960 yılındaki 122 374 356,75 liraya karşılık 1961 yılında % 13 noksanı ile 106 276 816,85 liraya ve yine stok kıymetinin bir unsurunu teşkil eden imalât masrafı da geçen yıla göre yaklaşık olarak % 21 oranında 615 318,41 liralık bir azalma kaydıyla 2 307 777,20 liraya düşmüştür. Sabit kıymetler masraflarıyla genel masraflarda artış ve orman bakım masraflarıyla satış masraflarında ise azalış kaydedilmiştir.

Kereste fabrikalarında mübayaat, imalât, nakliyat masraflarında azalış, sabit kıymetler, genel masraflar, satış masrafları ve tahnit masraflarında artış kaydedilmiştir.

Genel olarak 1961 yılında, 1960 yılına göre işletmeler harcamalarında % 3,2 ve kereste fabrikalarında ise % 22 oranında azalış bulunmaktadır.

3. Genel harcamalardaki artış ve azalışlar :

İşletmelerde :

1961 iş döneminde orman işletmeleri bütçesinin genel harcamalar bölümünden 112 862 391,75 lira harcama yapılmış olup, bu bölümün 1960 yılına göre artış ve azalış kaydeden maddelerinin bir birinden düşülmesinden sonra bölüm itibarıyla 1960 iş dönemine göre % 10 oranında 13 972 565,59 lira bir artış olmuştur. Konsolide bilançonun eklerinden bulunan kesin hesap cetvellerinin genel masraf bölümüne ilişkin olanının incelenmesi sonucunda, bu bölümün önemli miktarlarda artış ve azalış kaydeden maddeleri aşağıda gösterilmiştir.

Artış kaydedilen maddeler :

Harcamanın çeşidi	1960	1961	Artış	Yüzdesi
Maaşlar	19 715 071,71	73 715 962,10	4 000 890,39	0,20
Ücretler	49 059 653,72	60 800 497,78	11 740 844,06	0,20
Hiz. vasıtaları taşıt gideri	3 068 434,86	3 144 251,27	75 816,51	0,02
Emekli kesneği	3 462 001,56	4 052 231,34	590 229,78	0,17

Azalış kaydedilen maddeler :

Harcamanın çeşidi	1960	1961	Artış	Yüzdesi
Sağlık, Sosyal Yardım	3 062 117,70	1 310 404,38	1 751 713,32	57,3
Temsil masrafları	1 319 033,92	2 758,85	1 316 275,07	99,8

Artış kaydeden maddelerden en fazla artışı % 20 oranında 11 740 844,06 lira artış ile ücretler olup, bunu % 20 oranında 4 000 890,39 lira ile maaşlar, yine maaş ve ücretler ile ilgisinden dolayı % 17 oranında 590 229,78 lira ile emekli kesneği izlemektedir ki, bu artışların yılı içinde yeniden yapılan atanma ve terfilerle, yeniden açılan (5) orman işletmesinin 1961 yılında hizmete girmesi ve 263 sayılı Kanununun 1961 yılında maaş ve ücretlere getirdiği % 20 zamdan ileri geldiği kanısına varılmıştır.

Genel harcamalar bölümünün azalış kaydeden maddelerinden dış memleket yolluğunda, propaganda masraflarında, mahkeme hare ve masraflarında meydana gelen çok az azalışa karşılık, sağlık, sosyal yardım masrafları maddesinin, 1960 yılında 3 062 117,70 lira iken 1961 yılında 1 751 713,32 lira azalış ile 1 310 404,38 liraya düştüğü görülmüştür.

Bu düşüşte eski yıllarda büro memurlarına verilmiş olan elbise ve ayakkabı bedellerinin ödenmemesi önemli rol oynamıştır.

Genel harcamalar bölümünün maddeleri arasında 1961 yılında başlıca azalma temsil masrafları maddesinde olmuştur.

Temsil masrafları maddesinden 1960 yılında yapılan 1 319 033,92 lira harcama karşılık, 1961 yılında 1 316 275,07 lira azalışla 2 758,85 liralık bir harcama yapılmıştır.

4914 sayılı Kanun gereğince ticari isterlere göre idare olunan işletmelerin bütçelerine ait formülün temsil harcamaları hakkındaki açıklamada; işletmeleri ziyaret eden tacirler ile sair yabancı misafirlerle verilecek ziyafet ve yapılacak ikramlardan başka, kurum ve derneklere para ve aynı yardım yapılmasının da yer almış olması dolayısıyla, 1957 yılı sonuna kadar kanunun öngördüğü olumlu had içinde söz konusu kurum ve derneklere yapılmış olan ve fakat 1958, 1959 ve 1960 yıllarında bu olumlu haddi kat, kat aşan ve sonunda kanuni amaca aykırı olarak israfa yönelen nakdî ve aynı bağışlara 27.5.1960 Devriminden sonra son verilmiş olması bu azalışın nedenini teşkil etmiştir.

Bu itibarla 1961 yılında yapılmış olan 2 758,85 liralık temsil gideri içinde, para ve eşya bağışları yer almamış ve bunu kovalıyan yıllarda da bu kanuna uygun olumlu tutuma devam olunmuştur.

Sayıştayın, 1958 ve 1959 konsolide bilanço raporlarıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine, sözü edilen kanuna aykırı ödemelerin arzı üzerine, Millet Meclisi Sayıştay Komisyonu, 15.4.1963 tarih ve 23 sayılı Kararının 2 nci fıkrasıyla, Sayıştay görüşü ile katılmış ve Orman Genel Müdürlüğüne müsebbipleri aleyhinde yapılan kanuni kovuşturmayı ve bağışlara son verilme olayını yerinde bulmuş; diğer taraftan, söz konusu edilen kanunsuz ödemelerin müsebbiplerinden tahsilinin denetimini sağlamak üzere, sonraki yıllar bilançolarının aktifinde (Hususi takibe tabi alacaklar), pasifinde (Hususi takibe tabi alacaklar karşılığı) hesaplarının açılmasını kararlaştırmış olduğundan 27 Mayıs 1960 Devrimine kadar kanuna aykırı olarak yapılmış olan nakdî ve aynı bağışların toplamı 8 903 393,14 lira; Sayıştayca, 1961 yılı bilançosunun müessese alacakları hesabında yapılan düzeltme ile, (Hususi takibe tabi alacaklar) hesabına alınmıştır.

1961 konsolide bilançosu, Sayıştay Komisyonunun karar tarihi olan 15.4.1963 tarihinden önce Genel Müdürlükçe düzenlenmiş ve bu kararında ilişkin bulunduğu 1953 - 1959 yılları bilanço kâr ve zarar hesaplarının Türkiye Büyük Millet Meclisince onaylanmasına dair olan 377 sayılı Kanunun tarihi de 16.1.1964 bulunmuş olduğundan zorunlu olarak yukarıda adları yazılı özel hesaplar 1961 bilançosunda yer almamış ise de, 1964 bilançosunda yer alacağı, 1962 yılı hesabı münasebetiyle yapılan soruya Genel Müdürlükçe verilen karşılıktan anlaşılmıştır.

4. Kereste fabrikaları :

Kereste fabrikaları genel masraf bölümündeki kayda değer artışlar, maaşlara ve ücretlere 263 sayılı Kanunla yapılan % 20 zamdan ileri geldiği cihetle normal bulunduğundan bu hususta denecek bir şey yoktur.

5. Kadrolar :

Yüksek Meclise sunulan 1960 ve daha evvelki yıllar konsolide bilançolarına ait raporlarda da arz edildiği üzere, Orman İşletmeleri kereste fabrikaları ile anatamirhanelerde çalıştırılan personelden bir kısmı maaşlı olup, bunlar 3204 sayılı Kuruluş Kanunu ile bu kanuna ek kanunlara bağlı kadro cetvellerine dayanılarak maaşlarını katma bütçeden almakta ve fakat bunların bir kısmı işletmelerle fabrika ve anatamirhanelerde çalıştıklarından bu maaşların, işletme ve kereste fabrikaları masraflarına geçirilmesinin sağlanması için hesabı cari miktupları ile katma bütçe saymanlıklarına ilgili işletmeler saymanlıklarına mal edilen söz konusu istihkaklar, bir taraftan genel masraflar (maaşlar) hesabına zimmet, diğer taraftan Orman Genel Müdürlüğü hesabı carisine matlup kaydedilmekte, sonuç olarak katma bütçenin (B) işaretli cetvelinde gelir olarak yer almaktadır.

Diğer kısım personel ise, Orman İşletmeleri Döner Sermaye Yönetmeliğinin 5 nci maddesi hükmü uyarınca ihtiyaca göre Orman Genel Müdürlüğüne düzenlenen, Maliye Bakanlığının düşüncesi alındıktan sonra Tarım Bakanının onayı ile uygulanan kadrolarda görevli olup bu kadrolardan bir kısmı barem içi, diğer kısmı barem dışıdır.

1960 ve 1961 yıllarında Orman İşletmeleri ve kereste fabrikaları ile anatamirhane müdürlüklerinde çalıştırılan personel sayısı aşağıda gösterilmiştir.

A) Mevcut kadrolar: Orman işletmeleri :

Yıl	Barem içi	Barem dışı	Toplam	Ödenek
1961	3 643	9 889	13 532	72 766 800,—
1960	1 909	11 598	13 507	72 605 400,—
	1 734	1 709	25	161 400,—

Tabloda görüldüğü üzere barem içi kadrolarda 1961 yılında 1 734 adet artış olduğu halde barem dışı kadrolarda 1 709 adet bir eksilme olduğu, buna karşılık ödenek miktarında 161 400,— lira bir artış görülmektedir.

Barem içi kadrolardaki artışın barem dışında bulunan 1 709 adet orman teknikerinin 1961 yılında barem içine alınmalarından ileri geldiği anlaşılmaktadır.

Barem içinde artış kaydeden 25 adet kadronun ise, Orman Fakültesinden mezun olan orman mühendisleri ile açıktan atanarlara ait olduğu, barem dışı kadrolarda önemli bir değişiklik olmadığı, ödenek miktarındaki artışın ise 263 sayılı Kanunla ölenmesi kabul edilen % 20 oranındaki zammın karşılanmasından doğmuş olduğu anlaşılmaktadır.

Kullanılan kadrolar :

Yılı	Barem içi Adedi	Barem dışı Adedi	Toplam Adedi	Ödenek Lira Krş.
1961	3 483	8 716	12 199	64 987 200
1960	1 749	10 263	12 012	63 692 200
Artan ve azalan kadro	1 734	1 547	187	1 295 000

1960 yılına göre 1961 yılında 187 adet fazla kadro kullanılmasının, yeniden 5 adet işletmenin açılmış olmasından ileri geldiği anlaşılmaktadır.

1960 yılı kadro durumu :

	Barem içi	Barem dışı	Toplam
Mevcut kadro	1 909	11 598	13 507
Kullanılan kadro	1 749	10 263	12 012
	160	1 335	1 495

1961 yılı kadro durumu :

	Barem içi	Barem dışı	Toplam
Mevcut kadro	3 643	9 889	13 532
Kullanılan kadro	3 433	8 716	12 199
Açık kadro	160	1 173	1 333

B) Fabrika ve Anatamirhaneler :

Mevcut kadrolar :

Yıl	Barem içi Adedi	Barem dışı Adedi	Toplam Adedi	Ödenek Lira Kırş.
1961	52	210	262	1 471 200
1960	52	235	287	1 699 200
	00	25	25	228 000

Kullanılan kadrolar

Yıl	Barem içi	Barem dışı	Toplam	Ödenek lira kuruş
1961	42	191	233	1 309 200
1960	50	229	279	1 634 400
	8	38	46	325 200

1961 iş döneminde 1960 yılına göre barem içi kadrolarda bir değişiklik olmamış, barem dışı kadrolarda ise 25 adet eksiliş olmuş ve buna bakışık olarak da ödenekte 228 000 lira noksanlık görülmüştür.

Barem dışı kadrolarda ve dolayısıyla ödenekte noksanlığın 30 . 4 . 1961 tarihinde Oltu ve 16 . 8 . 1961 tarihinde de Simav Kereste fabrikalarının kaldırılmasından ileri geldiği anlaşılmaktadır.

6. Ek görev olarak kullanılan kadrolar :

1959 yılı sonuna kadar ücret kadrolarında yıldan yıla meydana gelen artışların önemli sebeplerinden biri de, Orman Genel Müdürlüğü merkez ve taşra kuruluşunda veya işletmelerde çalıştırılmakta olan teknik elemanların her birine işletme döner sermayesinden, Yönetmeliğin 5 nci maddesi hükmü uyarınca alınan kadrolar karşılık tutularak ek görev adı altında ek ücret ödenmesi cihetine gidilmesidir. Halbuki ek görev, belirli bir kadro ile aslı görev olarak yapılması zorunlu bir hizmetin asilinin henüz atanmamış veyahut ayrılmış olması sebebiyle açık kalması halinde, asilin atanmasına kadar geçici süre için, mevcut elemanlardan birine aslı görevleri yanında ikinci bir görev olarak yaptırılması demek olup, esasen 3656 sayılı Kanunun değişik 18 nci maddesinin vaz'ı maksat ve amacı da bu olduğu halde Orman Genel Müdürlüğüne bu kadroların tamamı ek bir ücret verilmeğe gayesiyle kullanılmaktadır.

Genel Müdürlükçe ilk önce 1959 yılı sonuna kadar başmüşavirlik, müşavirlik, kısım müdürlüğü, orman istihsal, bakım ve koruma teknisiyenliği gibi unvanlarla alınan idari kadrolara yine birer idari görev olan İşletme Müdürlüğü ve Bölge Şefliğinde çalıştırılanların ek görevle atanmış olduğunun Sayıştayca tesbit ve tenkid edilmesi üzerine, iki idari görevin bir kişide birleşmeyeceği hakkındaki 18 nci madde hükmüne aykırı olan bu işlemden vazgeçilerek bu defa Genel Müdürlükçe kadroların unvanlarının meslekî birer görev olan (Mühendis) olarak değiştirilmesi cihetine gidilmiş ve bu suretle biri idari, biri meslekî veya ikisi de meslekî olması itibariyle 3656 S. K. nun yukarıda bahsi geçen 18 nci maddesine uygun bir duruma getirilmek suretiyle mevcut elemanlara ek bir istihkak mahiyetinde ödemeler yapılmasına devam olunmuş ve bahse konu 1961 iş döneminde de aynı şekilde 1 728 adet mühendislik kadrosu üzerinden istihdam ve ödemelere devam edilmiştir.

Sayıştayın, olayı 1955 yılından bu yana Türkiye Büyük Millet Meclisine raporlarla arzı üzerine, Sayıştay (Komisyonunca, 1953 - 1959 yılları raporlarının görüşülmesi sonucunda, 15 . 4 . 1963 tarih

ve 23 sayılı Kararın (8) nei maddesinin (A) fıkrasıyla, bu hizmette kullanma şeklinin kaldırılmasına karar verilmiş bulunmaktadır.

Bu konunun Sayıştay Genel Kurulunda görüşülmesi sırasında söz alan Orman Genel Müdürlüğü temsileisi tarafından, her ne kadar, yukarıda sözü edilen 1953 - 1959 konsolide blâncı hesaplarının Millet Meclisinde görüşülmesi sırasında, Tarım Bakanının izahatı ve Sayıştay Komisyon Sözcüsünün rapordaki temennide ısrar edilmediği yolundaki beyanı üzerine Millet Meclisi Başkanlığınca, raporda ancak temennide bulunulmuştur. Hükümetin elinde kanun, nizam vardır. Hükümet temenniye uyar veya kanun ve nizamları tatbik eder denilmek suretiyle, Sayıştay Komisyonu raporundaki temenninin, ek görev müessesesinin kaldırılmasını kapsıyacak hükmü taşımadığının ileri sürüldüğü beyan edilmiş ise de; olayın ilk önce Yüksek Meclise arz edilmişindeki sebep ve maksadın, alınmış olan kadroların ve bunlara yapılan tâyinlerin mevzuata aykırı olduğu keyfiyeti olmayıp (zaten bu husus vâridolsaydı Sayıştayca gerekli kaza hakkı kullanılarak ilgililer hakkında tazmin hükmü verilip meselenin Yüksek Meclise arz edilmesine de mahal olmayacağından) alınan bahse konu kadroların gerçek bir ihtiyaç ve hizmet esası ve karşılığında ziyade tâyin olunanlara ikinci bir istihkak sağlamak ve onları tatmin etmek amacına mâtufl bulunduğu cihetle 1961 iş döneminde de aynı şekilde uygulamaya devam olunduğunun T. B. M. Meclisinin bilgilerine sunulması yararlı görülmüştür.

7. Döner sermaye kadrolarında çalıştırılan :

Tarım mühendisleri :

İşletme döner sermayesinden Tarım mühendisliği adı ile alınan kadroların bir kısım tarım mühendislerine ek görev olarak verildiği ve bu kadroların alınmasına gerekçe olarak da ormanlara âriz olan hasaratla mücadele, orman mühendislerinin görevlerinden olmakla beraber bu mücadelenin, teknik ve tecrübe bakımından mücehhez tarım mühendisleri ile de kuvvetlendirilmesi ve orman içi köylüleri, işletmelere kalkındırmak üzere arıcılık, tavukçuluk ve buna benzer tarımsal uzmanlık işlerinin tarım mühendislerinin de katılması ile geliştirilmesine çalışılması; Orman İdaresince öngörüldüğü anlaşılabilir olup, bu hizmette kullanma şekli 3656 sayılı Kanununun 18 nei maddesini değiştiren 4609 sayılı Kanuna dayanılarak ek görevle yapılmış olduğundan, ilgililer hakkında sorumluluğu gerektirir bir cihet görülmemiş ise de, orman mühendislerine verilen ek görevlerde olduğu gibi bir hizmetin yapılmasından çok, bir kısım mühendislere ek istihkak sağlamak amacına yöneltilmiş ve meselâ Ankara Merkez Orman İşletmesi emrine ayrılan 25 aded kadronun Devlet Üretme Çiftlikleri kuruluşunda görevli bulunan Genel Müdür, Müdür Muavini, Şube Müdür ve şeflerine verilmesi de bu ciheti doğrulamakta bulunmuştur.

Döner Sermaye Yönetmeliğinin 5 nei maddesi uyarınca aylıkları döner sermaye bütçesinden ödenmek üzere alınmış olan 270 aded tarım mühendisliği kadrolarından 248 adedinin 1961 yılı içinde kullanıldığı ve bu hizmette kullanma şeklinin Orman Genel Müdürlüğünde Genel Müdür, genel müdür yardımcıları, fen heyeti üyeleri ile orman mühendislerine ek görev olarak yaptırılan orman mühendisliği kadrolarının kullanılmasına benzediği anlaşılmaktadır.

248 aded tarım mühendisliği kadrosunun ek görev olarak hangi işletmelerde kimler tarafından memuriyet unvanları da belirtilmek suretiyle ne kadar kullanıldığını gösterir liste ilişik olarak sunulmuştur.

8. Katma bütçeden ödenmesi lâzımgelen dış memleketler yolluğu :

Orman İşletmeleri döner sermaye bütçesinin genel masraflar bölümünün yabancı memleketler yolluğu maddesine konulan ödeneğin ancak işletmelere ilişkin bir hizmetin dış memleketlerde yapılmasının zorunlu olduğu hallerde kullanılması gerekli olup, aşağıdaki cetvelde yer alan,

a) FAO Teşkilâtının Avrupa Ormançılık Komisyonu ikinci toplantısına memleketimiz delegesi sıfatıyla katılma ve bu arada da fırınlanmış kayın kerestelerinin ihracı konusunda Roma'daki bir firma ile görüşmek,

b) Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Teşkilâtının başka bir branşı olan (FAO) Teşkilâtının Kavakçılık Komisyonunun kavak ağacı yetiştirilmesi ve değerlendirilmesi konusundaki 7 nci toplantısına memleketimiz delegeşi olarak katılmak,

e) Orman sözünün dahi geçmediği ve geniş mânasiyle tarımsal plânlama, işbirliği, kredi ve tarım işletmelerinin ekonomik tahlili konusunda toplantıya katılmak ve Fransız makamları tarafından düzenlenen inceleme gezisinde bulunmak,

ç) Ormançılık araştırma enstitüleri birliğinin 8 nci toplantısına delege olarak katılmak,

Gibi genel mahiyetteki işlerin sağlanmasına ait bulunan gezilerin dış memleketlerde yapılması, doğrudan doğruya Orman Genel Müdürlüğüne verilmiş görevlerden olması itibariyle, bu hizmetlerin yapılması münasebetiyle dış memleketlere gönderilenlerin yolluklarının, Harcırah Kanununun yollukların, hizmetin ilişkin olduğu daire bütçesinden ödeneceğini gösteren 57 nci maddesi hükmü uyarınca, katma bütçeye konulan ödenekten ödenmesi gerekirken, ilgililerin dış memleketlere gönderilme onaylarında gösterilmiş olan, bu incelemelerin işletmeye ait bulunduğu gerekçesiyle, işletme döner sermayesine konulan ödenekten verildiği görülmüştür.

Yukarda belirtildiği üzere, Orman Genel Müdürlüğü veya Tarım Bakanlığı bütçelerini ilgilendiren gezi masraflarının, bu bütçelerden yapılmasının sağlanması ve ancak işletmeyi ilgilendirenlerin işletme bütçesinden yapılmasında Genel Müdürlükçe titizlikle hareket olunması ve bu suretle katma bütçeyi kabartmamak ve yasama organınca önceden yapılacak denetleme dışında kalmak amacının güdüldüğü düşüncesine yol açılmasına meydan verilmemesi temenniye değer bulunmuştur.

Kimlerin ne görevle, nerelere gittikleri aşağıda gösterilmiştir :

Görevlinin adı ve soyadı	Gittiği memleket	Memuriyet unvanı	Görevinin mahiyeti
Ali Karaağaç	İtalya	Orman Genel Müdürü	FAO. Avrupa Ormançılık Komisyonunun Roma'da yapacağı 2 nci toplantısına memleketimizden delege olarak gitmek ve toplantıdan sonra fırınlanmış kayın kerestelerinin ihracı konusunda fiyat, ebat bakımından Binobarbi Firması ile Trieste'de temas.
Kuddusi Savran	İtalya	Or. Gn. Md. 7. Şb. Md.	Milletlerarası Kavakçılık Komisyonunun kavak ağacının yetiştirilmesi ve değerlendirilmesi konusundaki toplantıya katılma, kavakçılık özel yardım fonunun tahakkuku için FAO. sorumlu şahıslarıyla resmen temas etmek, Milletlerarası Kavakçılık Komisyonunun üye seçiminde hazır bulunmak ve İzmit Kavakçılık Enstitüsünün Milletlerarası özelliğine bir an evvel kavuşmasını sağlamak,
Nurettin Türköz	İtalya	Or. Gn. Md. 9. Şb. Müdürü	Tarım plânlama, işbirliği, kredi ve tarımsal işletmelerin ekonomik tahlili konusunda, Avrupa Produktivite Ajansı ve Fransız makamları tarafından tertiplenen inceleme gezisi ve toplantısına katılmak,
Tevfik Kural	Fransa	Or. Mühendisi	Tarım plânlama, işbirliği, kredi ve tarımsal işletmelerin ekonomik tahlili konusunda, Avrupa Produktivite Ajansı ve Fransız makamları tarafından tertiplenen inceleme gezisi ve toplantısına katılmak,

Görevlinin adı ve soyadı	Gittiği memleket	Memuriyet unvanı	Görevinin mahiyeti
Hayatî Gürtan	Avusturya	Araştırma Enstitüsü Orman Ekonomisi Şube Müdürü	Avusturya'da yapılacak olan Milletlerarası Ormanlık Araştırma Enstitüleri Birliği 8. Kongresine katılmak,
Burhan Soykan	Avusturya	Şb. Müdürü Amenajman Şubesinde Mühendis	Avusturya'da yapılacak olan Milletlerarası Ormanlık Araştırma Enstitüleri Birliği 8. Kongresine katılmak,

9. Kayıt dışı primler :

Orman Genel Müdürlüğü ile Türkiye Kömür İşletmeleri, Selüloz Sanayii, Türkiye Devlet Demiryolları ve Türkay gibi kurumlar arasında yapılan protokollara dayanılarak bu kurumlara, belirli miktarda istedikleri orman ürünlerinin süresi içinde verilmesini teşvik amacıyla, hizmetleri geçmiş orman idaresi personeline sözü edilen kurumlara belirli oranlarda verilen primler Sayıştay tarafından orman gelirleri mahiyetinde görülerek işletmelerce alınmalarında bir sakınca bulunmamış ise de; orman idaresi personeline dağıtılmasının bir kanun hükmüne dayanması veya çalışma saatleri dışında bu hizmetler görüldüğü takdirde 3656 sayılı Kanunun 22 nci maddesi gereğince ve maddedeki şartların tahakkuku halinde Bakanlar Kurulundan alınacak karara göre işletme bütçesine konulacak ödeneğe dayanılarak ödeme yapılması gerekli olacağı kararlaştırılmış idi. Bu karara rağmen ödeme yapılmasına devam olunması üzerine, çıkarılan ilâmlarla ödemelerin tazmin hükmüne bağlanması sonucunda; bu ödemelerin, işletme kayıtlarına geçirilmeden, doğrudan doğruya adı geçen kurumlara ilgililerin adreslerine gönderilmek suretiyle yapılması; Kütahtya Orman İşletmesi 1961 yılı iş döneminde olduğu üzere; orman idaresince sağlanmış olup, bu hususlar Tarım Bakanlığına aksettirildiği halde, Bakanlıkça sözü edilen usulsüz ve kanunsuz işlemler durdurulmadığı cihetle keyfiyet daha önce bütün ayrıntılarıyla 4 . 4 . 1964 tarih ve 503518/365 sayılı yazı ile Türkiye Büyük Millet Meclisine arz edilmiş olduğundan burada olayın özeti sunulması ile yetinilmiştir.

Ekonomik bünye

10. İstihsalât :

1961 yılı iş döneminde orman işletmelerindeki istihsalât miktarı orantılı olarak aşağıdaki tabloda gösterilmiştir :

Çeşidi	Ölçü birimi	Yıllık Değişim				
		1960	1961	Artış	Azalış	Yüzdesi
Tomruk	M ³	1 595 268	1 254 108	—	341 160	21
Maden direği	M ³	231 309	332 100	100 791	—	43
Tel direk	M ³	17 650	26 154	8 504	—	48
Sanayi odunu	M ³	54 653	139 166	84 513	—	154

Yukarıda 2 nci maddeye ait tabloda görüldüğü üzere, istihsal masraflarında artış oranı 1960 yılına nazaran 1961 yılında % 12 dir. Buna karşılık tomrukta ki, 341 160 M³ azalıştan; maden direği, tel direk, sanayi odunundaki artışların toplamı olan 193 808 M³ ün tenzilinden sonra, istihsal miktarında genel olarak 147 352 M³ azalış olduğu görülmüştür ki, bu da, maliyet fiyatlarının artışı ile açıklanmaktadır.

11. — İmalât :

(İşlenmiş mallar)

1961 iş döneminde kereste fabrikalarında imâl edilen kereste miktarı 1960 iş dönemi ile orantılı olarak aşağıda gösterilmiştir.

İmalâtın çeşidi	Ölçü Birimi	Yılı		Artış	Azalış	Yüzdesi
		1960	1961			
Yumuşak kereste	M ³	58 659,—	30 845,—	—	27 814,—	47
Sert »	»	41 763,—	49 195,—	7 432,—	—	15
Parke	M ²	51 623,—	20 841,—	—	30 782,—	59,6

Tablonun incelenmesinden de anlaşılacağı üzere 1960 yılına nazaran 1961 yılında imalâtın yumuşak kereste de 27 814 M³ (% 47) azalmasına karşılık sert kereste de 7 432 M³ (% 15) artmasına ki, sonuç olarak aradaki fark 20 382 M³ kadar azalmasına; yine parkede de % 59,6 azalmasına rağmen, imâl masraflarının ancak % 10 oranında (2 nci maddedeki tablo) azalmış olmasının, genel fiyat ve maliyet fiyatlarında bir miktar artış olduğunu göstermektedir.

12. — Nakliyat :

1961 iş döneminde Orman İşletmeleri ve Kereste Fabrikaları tarafından yaptırılan nakliyat işleri için yapılan masraf tutarları (2 nci madde fıkra (B) ye ait tablolarda) 1960 iş dönemi ile orantılı olarak gösterilmiştir. Tabloların incelenmesinden anlaşılacağı üzere orman işletmelerinde 1961 iş döneminde 1960 yılına nazaran nakliyat masraflarında % 13, kereste fabrikalarında % 14 oranında azalış olduğu, azalışın istihsal noksanından ileri geldiği anlaşılmaktadır.

13. — Satışlar :

1961 iş döneminde Orman İşletmeleri ve Kereste Fabrikaları tarafından yapılan satışlar cins, miktar ve kıymet itibariyle ayrıntılarıyla ve 1960 yılı ile mukayeseli olarak aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Orman İşletmeleri 1961 iş dönemi satış tablosu

Tablo : 3

Çeşidi	M ³	Kental	Lira Kr.
Tomruk	1 404 100 390		241 713 002,60
Kereste	62 754 144		19 892 389,34
M. Direği	347 090 710		49 158 893,84
Travers	38 538 413		15 437 783,56
Tel direği	17 657 601		4 323 886,15
Sanayi odunu	191 843 052		24 856 029,56
Mahrukat		56 856 531,33	65 696 402,33
Mahsulat		146 501,16	9 359 929,17
	2 061 804 310	57 003 032,49	430 438 316,57
	1960 Yılı		
	1 959 830 872	61 545 525,68	387 267 097,24

Kereste fabrikaları 1961 iş dönemi satış tablosu

Tablo : 4

Çeşidi	M ³	M ²	Lira Kr.
Yumuşak kereste	85 360 071	—	35 291 024,63
Sert »	32 965 171	—	13 185 165,83
Sandıklık »	207 091	—	49 085,26
Parke »	—	139 130,30	3 218 303,03
Toplam	118 532 333	139 130,30	51 743 578,75
	1950 Yılı		
	84 138 075	94 384,69	41 191 904,61

Tabloların incelenmesinden de anlaşılacağı üzere 482 181 895,32 liralık satış yapılmış olup bu paranın 430 438 316,57 liralık kısmı orman işletmelerine, 51 743 578,75 liralık kısmı da kereste fabrikalarına ait bulunmakta ve 1960 iş dönemine göre, orman işletmeleri satışlarında 43 171 219,33 lira kıymetinde bir fazlalık olduğu gibi, satılan, emval miktarında da 101 973,438 M.³ fazlalık ve ancak mahrukat ve mahsulâtta ise 4 542 493,19 kental miktarında bir azalış olmuştur.

Kereste fabrikaları satışlarında ise kıymet itibarıyla 10 551 674,14 liralık bir artma olduğu gibi satılan emvalin miktarı itibarıyla da 34 394,258 M.³, 44 745,61 M.² bir artma olmuştur.

14. Blânconun tahlili :

Devlet orman işletmeleri ve kereste fabrikaları genel blâncosunun orman işletmeleri ve kereste fabrikaları blâncolarına uygun olduğu görülmüş olup, genel blânconun tahliline ilişkin hususlar aşağıda açıklanmıştır.

15. Sermaye hesabı :

1961 iş dönemi sonunda (31 . 12 . 1961) düzenlenen konsolide blâncoda gösterilen 117 007-304,28 liralık sermayeden 5 769 135,24 lirası 1937 - 1950 yıllarında katma bütçeden verilen kıymetlerden, 102 050 735,94 lirası işletme hasılatından aktarılan paradan, 9 187 433,10 lirası işletmelerin kereste fabrikalarına ayırdıkları sabit kıymetlerden ibaret bulunmuştur. Söz konusu sermayenin 90 025 257,28 lirası orman işletmelerinin, 26 932 047,00 lirası kereste fabrikalarının ve geri kalan 50 000 lirası da anatamirhane müdürlüklerinin sermayelerini teşkil etmektedir.

1961 yılı iş dönemi konsolide blâncosu sermayesinde 1960 yılı iş dönemine göre 6 150 000 lira bir artış mevcut olup, bunun, işletmede, (Endüstriyel teşebbüsler) adı ile açılan hesaba zimmet, genel merkez (fabrika) hesabına matlup, fabrika muhasebesinde ise, (Çide, Ardeşen, Akkuş kereste fabrikaları) genel merkez (işletme) hesabına zimmet, sermaye hesabına matlup kaydı suretiyle fabrikalar konsolide sermayesine eklenen para olduğu anlaşılmıştır.

A. Kereste fabrikaları genel blâncosunun pasifindeki genel merkez hesabında yer alan miktar işletmelerin kereste fabrikalarından olan alacağını göstermekte olduğundan sözü edilen 6 150 000 liranın fabrika muhasebesinde genel merkez hesabına (işletmeler) zimmet ve sermayeye matlup, işletme muhasebesinde, (endüstriyel teşebbüsler) hesabına zimmet, genel merkez hesabına (fabrikalar) matlup verilme suretiyle yapılan işlem, işletme ve kereste fabrikaları kâr ve zarar hesaplarına dokunulmadan, işletme alacağından 6 150 000 liranın fabrikalar sermaye hesabına eklenmesi demek olup, alacak karşılığında olsa bile, ortada bir sermaye artışı bulunduğu göre Sayıştay ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin bu konudaki temennilerine aykırı hareket edilmiş bulunulmaktadır. Bu itibarla 6 150 000 liranın sermaye hesabına değil, genel merkez hesabında gösterilmesi gerekeceği düşünülmektedir.

B. 1956 - 1957 iş dönemlerine ait olup 1957 ve 1958 yılları konsolide blâncolarıyla sermayeye aktarılmış ve sırasıyla 25 668 424,74 ve 27 479 169,39 liradan ibaret bulunmuş ve toplamda 53 147 594,13 lirayı teşkil etmiş olan kârın, Millet Meclisi Sayıştay Komisyonunun 15 . 4 . 1963 tarih ve 23 sayılı kararına uyularak, katma bütçeye aktarılmak üzere 31 . 12 . 1962 tarih ve 18,27 numaralı mahsup fişiyle genel müdürlük cari hesabına matlup kaydedildiği anlaşılmış ve bu itibarla bundan sonraki yıllarda da katma bütçeye yatırılmış olması tabii bulunmuş olduğundan bu hususta başkaca denecek bir şey yoktur.

16. İhtiyat akçası hakkında yönetmelikte hüküm bulunmaması :

Gerek 3116 sayılı Orman Kanunu ile bunu değiştiren 4914 ve 6831 sayılı kanunlarda, gerekse orman işletmeleri yönetmeliğinde ihtiyat akçası yer almamış olmakla beraber ticari isterlere göre işlem yapan işletme ve fabrikaların düşünülmiyen zararlarını karşılamak amacıyla ihtiyat akçası ayırmış olmaları yerinde olup, keyfiyet aynı zamanda 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 288 nci maddesi icabından da bulunmuş ise de, ihtiyat akçası ayrılması keyfiyetinin kanunda veya yönetmelikte yer alması temenniye değer görülmüştür.

17. Biriken amortismanlar :

1961 iş dönemi sonunda orman işletmeleri ve kereste fabrikalarında mevcut 208 889 074,68 liralık sabit kıymetlerin bu tarihe kadar topluca 73 169 279,05 liralık kısmı amorti edilmiş bulunmaktadır ki, bu miktar % 35,02 oranını karşılamaktadır. Orman işletmeleri ve kereste fabrikaları sabit kıymetleri için Maliye Bakanlığının tesbit etmiş bulunduğu oranlar içinde ticari teamüller gereğince amortisman ayrıldığı anlaşılmakta ise de, amortisman hususundaki gerekli hükümlerin işletme yönetmeliğinde yer almasının uygun olacağı düşünülmektedir.

18. Biriken zararlar karşılığı :

1961 iş dönemi sonunda düzenlenen konsolide bilâncoda yer almış olan biriken zararlar karşılığı adı altında ayrılmış olan 3 328 200 liradan 1 000 000 lirasının nakdî ve aynî yardım ve 2 328 200 lirasının da satın alınan tasarruf bonoları karşılığı olarak ayrıldığı, kereste fabrikaları ile anatamirhaneler için böyle bir karşılık ayrılmadığı anlaşılmakla tenkidi gerektirir bir cihet görülmemiştir.

19. Orman işletmeleri ve kereste fabrikaları ile anatamirhane müdürlükleri borçları :

1961 yılı sonu itibariyle Devlet Orman İşletmeleri, kereste fabrikaları ve anatamirhanelerinin dış ve iç borçları toplamı 188 191 342,73 lira olup 179 526 404,41 lirası orman işletmelerine, 8 597 878,57 lirası kereste fabrikalarına ve 67 059,75 lirası da anatamirhane müdürlüklerine ait bulunmaktadır. Dış alacaklıların alacakları 124 453 452,83 lira olup, 3 902 522,01 lirası amele, işçi ve hizmetli ücretlerinden, 39 450 000,40 lirası istihkak sahiplerinin aylıkları ile türlü istihkaklardan kesilmiş ve fakat hazineye ödenmesi ertesi yıla kalmış vengilerden, 3 396 955,98 lirası artırmaya katılan müşterilerin nakdî teminat olarak yatırdıkları paralardan, 57 954 797,82 lirası işletme ve fabrikalardan mal mübayaasında bulunmak üzere önceden yatırılan mal bedellerine ait paralardan, geri kalan 19 749 176,62 lirası da Kefalet Sandığı aidatı, iera kesintisi gibi kıymetlerle diğer çeşitli alacaklıların alacaklarındanmeydana gelmiş bulunmaktadır.

20. İç alacaklılar :

Bu alacaklı doğrudan doğruya işletmeden alacaklı bulunan Orman Genel Müdürlüğüdür ki, Orman Genel Müdürlüğü cari hesabı ile temsil edilmektedir. 1961 yılı sonu itibariyle Genel Müdürlüğün işletmelerden alacağı 63 737 889,90 liradır. Bu alacağın 32 310 807,25 lirası maaşları, 31 427 082,65 lirası çeşitli alacakları teşkil etmektedir.

Bu maaşlar orman işletmelerinde çalışan bâzı teknik elemanlar tarafından önceden katma bütçeden alınan ve ay sonlarında katma bütçe saymanlıklarınca, çalıştıkları işletmelere fatura edilen ve işletmelere Genel Masraf Hesabına zimmet ve Genel Müdürlük cari hesabına matlup kaydedilmek suretiyle Genel Müdürlüğe mal edilen maaşlardan ibaret bulunmuştur.

21. Kâr ve zarar hesabı :

1961 iş dönemi konsolide bilançosunun pasifinde (Devlet Orman İmar masrafları karşılığı) hesabı hizasında görülen bu yıl kârı 87 732 211,54 lira olup, 1960 iş dönemi kârı olan 73 355 713,53 liraya göre % 18,5 oranında bir artış göstermiştir.

Bu yıl kârı :

1961 yılı kârı olan 87 732 211,54 liradan; 32 651 236,60 lira kurumlar Vergisi ve 2 798 680 lira satın alınan tasarruf bonosu bedeli çıktıktan sonra kalan 52 282 294,94 liranın katma bütçeye yatırılması gerekli olup, bu paranın 43 928 836,34 lirasının 31 . 12 . 1962 tarih ve 24/24 sayılı alımda ile katma bütçeye yatırıldığı; sonuç olarak ilişkin olduğu 1962 malî yılında yatırılmış olması itibarıyla bu kısım için kesinhesap yönünden ilişik bulunmadığı; geri kalan 8 353 458,60 liranın ise 1962 malî yılı kesinhesabına gelir tahakkuk farkı olarak kaydı lâzımgeldiği cihetle Genel Müdürlüğün 1962 yılı kesinhesabına ilişkin bulunan ve 25 . 5 . 1965 tarih ve 520688/784 sayılı yazı ile Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuş olan uygunluk bildirimine bağlı gelir cetvelinde bu yolda işlem yapılmıştır.

Geçen yıllar kârları :

1960 yılı konsolide bilançosunda geçen yıllar ve bu yıl kârı toplamı olarak gösterilmiş olan 127 376 920,13 liranın 1961 yılı bilançosunda 52 459 162,65 lira noksaniyle 74 917 757,48 lira olduğu görülerek nedeni Orman Genel Müdürlüğünden sorulmuş, istizaha verilen karşılıklı farkın, aşağıda gösterilmiş olan ilâve ve tenzillerden ileri geldiği bildirilmiştir.

İlâveler

Lira Kuruş

203,86	İstanbul İşletmesine devrolunan eski yıllara ait kâr
1 278,95	Balıkesir İşletmesine devrolunan eski yıllara ait kâr
12 621,74	Göynük Kereste Fabrikasına devrolunan eski yıllara ait kâr
15 696,51	Mudurnu Kereste Fabrikasına devrolunan eski yıllara ait kâr
29 801,06	TOPLAM ...

Tenziller :

Lira Kuruş

23 051 973,42	1957 - 1959 Kurumlar Vergisi olarak ödenen
27 090 290,21	1960 Kurumlar Vergisi olarak ödenen
2 328 200,00	1960 yılında satın alınan tasarruf bonosu
4 474,00	Adana İşletmesinin satış iptalinden dolayı devrolunan
14 026,07	Kapanan Simav Kereste Fabrikasından devrolunan zarar
52 488 963,71	
127 376 920,13	(1960 bilançosunda gösterilen bu yıl ve geçen yıl kârı, Dev Or. İmar masrafları karşılığı)
29 801,06	
127 406 721,19	
52 488 963,71	
74 917 757,48	

Kârların her sene katma bütçeye gelir kaydedilmesi gerekli olduğundan, Sayıştayca 1958, 1959 ve 1960 iş dönemleri kârları, katma bütçenin kesinhesaplarına gelir farkı olarak kaydedilmiş ise de, Orman Genel Müdürlüğünce bu kârlar kâr - zarar hesaplarında bırakılmıştır. 1961 yılı Konsolide Blâncosunda eski yıllar kârı olarak gösterilmiş bulunan 74 917 757,48 liranın kâr - zarar hesabında bırakılması sebebi hakkındaki istizahımıza Orman Genel Müdürlüğünce verilen cevaptan, 74 917 757,48 liradan 61 340 290,03 lirasının, 1962 yılında Genel Müdürlük Cari Hesabına, 12 146 432,45 lirasının da 1963 yılında katma bütçeye aktarılmış olduğu anlaşılmıştır.

Su hale göre, Sayıştayca ilişkin olduğu yıllar hesapları üzerinde evvelce yapılmış olan katma bütçeye aktarma işleminin Orman Genel Müdürlüğünce aid oldukları kesinhesap kanun tasarılarının kanunlaşması üzerine sonraki yıllarda yapıldığı anlaşılmaktadır.

Kârların Katma Bütçeye yatırılması keyfiyeti, geç de olsa Sayıştay ve Türkiye Büyük Millet Meclisi görüşüne uygun olarak yerine getirilmiş olduğuna göre bu konuda başkaca düşünce yürütülmesine mahal bulunmamıştır.

Ancak, geçen yıllar kârı olarak Konsolide Blâncoda görülen 74 917 757,48 liranın Genel Müdürlük Cari Hesabına aktarılması suretiyle blânconun düzeltilmesi gerekmele bu yolda düzenlenen blângo Türkiye Büyük Millet Meclisinin yüksek onamalarına sunulmuştur.

22. Sabit kıymetler ve sermaye ile mukayesesi :

1961 iş dönemi Konsolide Blâncosunda sabit kıymetlerin 208 889 074,68 lira olduğu görülmekte olup, bunun ayrıntıları ve 1960 dönemi kıymetleri ile mukayesesi aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Mevcut sabit kıymetlerin 187 549 073,75 lirası orman işletmelerinde, 18 906 105,48 lirası kereste fabrikalarında ve 2 433 895,45 lirası da Anatamirhane Müdürlüklerinde bulunmaktadır.

Sabit kıymetler mukayese tablosu

Tablo : 5

Çeşidi	1960	1961	Artış	Azalış
Tesisat	118 044 493,29	134 584 790,18	16 540 296,89	—
Demirbaşlar	46 459 282,37	61 247 988,58	14 788 706,21	—
Arsa ve arazi	11 021 188,79	13 003 569,64	1 982 380,85	—
Satın alınan hak.	55 820,82	52 726,28	—	3 094,54
Toplam	175 580 785,27	208 889 074,68	33 311 383,95	3 094,54

Tablonun incelenmesinden de anlaşılacağı üzere, sabit kıymetler 1960 iş dönemine göre 33 308 289,95 lira fazlasıyla 208 889 074,68 liraya yükselmiştir 1961 iş dönemi sonunda sabit kıymetlerin 73 169 279,05 liralık kısmı amorfite edilmiş durumda olduğuna göre, gerçek kıymet 135 719 795,63 liradan ibaret bulunmakta ve bunun, 117 007 304,28 liralık sermayenin % 100 ünden fazla olduğu görülmekte ve sonuçta, orman işletmeleriyle kereste fabrikaları kıymetlerinin fazlaca dondurulduğu şeklinde bir düşünce verdiği hatıra gelmekte ise de, işletmeler ve fabrikalar ticari isterlere göre idare edilmekle beraber ormanların imar ve gelişmesinin gerektirdiği her türlü tesisat ve vasıtaların sağlanması da zorunlu olduğundan tenkide değer bir ehiyet görülmemektedir.

23. Stoklar :

1961 iş dönemi sonunda Orman İşletmelerinde 37 588 450,99 lira, Kereste Fabrikalarında 44 230 310,85 lira değerinde çeşitli stok olup, bunların çeşidi ve miktarları ve 1960 yılı ile mukayeselerini gösteren tablolar aşağıda gösterilmiştir.

Orman İşletmeleri Mukayeseli stok cetveli

Tablo : 6

Çeşidi	Ölçü birimi	1960		1961	
		miktarı	Kıymeti Lira Kr.	Miktarı M ³	Kıymeti Lira Kr.
Tomruk	M ³	701 902,757	36 229 560,24	434 294,125	20 378 855,90
Maden direği	»	105 107,272	5 091 203,53	80 758,712	3 458 928,28
Tel direk	»	14 108,624	683 811,54	13 063,991	582 109,74
Kereste	»	36 042,767	3 620 658,45	18 819,656	1 750 556,52
Travers	»	6 334,666	736 204,27	4 041,983	407 910,17
Sanayi odunu	»	47 438,690	2 691 282,60	5 676,688	211 938,72
Sellülozlük	»			90 836,652	4 615 852,86
Toplama		910 934,776	49 052 720,63	647 491,807	31 406 152,19
Sair mallar kental		1 534 792,47	6 115 285,09	1 372 309,61	6 182 298,80
Genel Toplam . . .			55 163 006,09		37 588 450,99

Stok mevcudunda kıymet itibariyle 17 579 555,10 liralık ve miktar itibariyle de 263 442,969 M³ lük azalış ve yine (Sair mallar) da 162 482,86 kentallık bir azalma mevcuttur.

Kereste fabrikaları mukayeseli stok cetveli

Tablo : 7

Çeşidi	Ölçü Birimi	1960		1961	
		Miktarı M ³	Kıymeti Lira Kuruş	Miktarı M ³	Kıymeti Lira kuruş
Tomruk	M ³	87 224,534	14 960 107,53	67 560,544	10 602 109,44
Yumuşak kereste	M ³	58 659,145	22 970 431,59	30 045,619	11 869 022,27
Sert kereste	M ³	41 763,719	16 423 654,42	49 195,063	21 094 713,57
Toplam		187 647,398	54 354 193,54	147 601,226	43 565 925,28
Parke	M ²	51 623,52	681 118,18	20 841,39	664 385,57
			55 035 311,72		44 230 310,85

Stok mevcudunda kıymet itibariyle 10 805 000,87 liralık, miktar itibariyle 40 046 174 M³ lük, parkede ise 30 782,23 M² lik bir azalış olmuştur.

24. Paralar :

Devlet Orman İşletmeleri, kereste fabrikaları ve anamirhane müdürlüklerinin 1961 yılı sonu itibariyle para mevcudundan 1 093 335,31 lirası kasalarda ve 108 340 683,61 lirası da bankalarda olmak üzere 109 434 018,92 lira olup; bunun 106 957 640,79 lirası Orman İşletmelerine, 2 460 149,93 lirası kereste fabrikalarına ve 16 228,20 lirası da anamirhane müdürlüklerine ait bulunmaktadır.

25. Ambar mevcudu :

1961 yılı konsolide blâncosunda görülen 20 911 709,36 lira değerindeki ambar mevcudundan 591 076,50 liranın alât, edevat, 9 985 261,77 liranın malzeme, 2 776 999,33 liranın kırtasiye ve matbua, 4 990 293,57 liranın yedek parça, 2 568 078,19 liranın da çeşitli malzemeye ait bulunduğu anlaşılmıştır.

Kıymet itibariyle 9 985 261,77 lira ile başta gelen malzeme, Orman İşletmelerinin son yıllarda üretimi artırmak amacı ile gerekli orman ana ve tali yollarının yapımına fazla önem verildiğinden buralarda kullanılacak olan buldozer, grayder ve kopmresör gibi teknik araçların yedek parçalarının stok edilmiş olmasından dolayı ambar mevcudu kıymetlerinin önünde gelmektedir.

1961 yılında 141 işletme, 16 kereste fabrikası ve 2 tamirhane müdürlüğü göz önünde tutulursa, her müdürlüğe 131 520 lira raslamakta olduğundan ambar mevcudunda anormal bir durum görülmemiştir.

26. Muvakkat borçlular : (İşletmeler ve fabrikalar alacakları)

Bilânçonun aktifinde yer alan konsolide alacaklar toplamı 69 035 487,34 lira olup, bu alacaklar, avanstan borçlulara, müşterilere, Yönetmeliğin 42 nci maddesi gereğince maden kömürü ve kiremit ocağı işletecilere yapılan nakdî ve aynî yardımlara, depozitolara ve türlü alacaklara ait bulunmaktadır.

Sayıştayca Büyük Millet Meclisine sunulan düzeltmeli blâncoda, türlü alacakları teşkil eden 18 176 649,98 liradan 10 448 440,74 lira ayrılarak, Millet Meclisi Sayıştay Komisyonunun 15 . 4 . 1963 tarih ve 23 sayılı Kararının 3, 5 ve 11 nci maddeleri gereğince, muvakkat borçlular hesabında (Hususi takibe tabi alacaklar) namıyla açılan kısımda gösterilmiştir. Bu 10 448 440,74 liranın 8 903 393,14 lirası yukarıda 3 ncü maddede gösterildiği üzere kanuna aykırı bağışları, 10 000 lirası Necip Fazıl Kısaküroğe, 1 000 lirası Adnan Topsakal'a yapılan usulsüz ödemeyi, 1 534 047,60 lirası da Kilis'te yapılmış olup, 1960 yılına da geçen kanuna aykırı inşaat ile nakdî ve aynî yardım bedelini teşkil etmektedir. Eski yıllar raporlarıyla Yüksek Meclise arz edilmiş olan söz konusu usulsüz ödeme 11 000 liranın da Genel Müdürlük tarafından kanuni kovuşturmayaya tabi tutulduğu anlaşılmaktadır.

Kilis'teki usulsüz inşaatın ise, Kilis Asliye Hukuk Mahkemesinin 4 . 8 . 1962 gün ve 962/440 sayılı dosyasında eski Bakan Ncdim Ökmen ve Kilis Orman Başmüdüğü Mesut Can aleyhinde açılan dâvalarla takli bedilmekte olduğu; henüz sonuçlanmadığı, Orman Genel Müdürlüğünden şifahen alınan bilgiden ve öte yandan bu inşaatın Tarım ve Millî Eğitim Bakanlıklarına bedelleri karşılığında aktarılması suretiyle, Genel Müdürlükçe, tasfiyeleri cihetine gidildiği de, Genel Müdürlük temsilcisinin, Sayıştay Genel Kurulunda, 1959 konsolide blânco raporunun konuşulması münasebetiyle yaptığı açıklamadan anlaşılmıştır.

27. Genel merkez hesabı :

Her işletme veya fabrikanın diğer işletmeler veya fabrikalara olan borç veya alacaklarının kaydına mahsus olup, sonuçta hem alacak hem borç artığı (Devreden genel merkez hesabı, konsolide blâncolarda, öteden beri bu esasa göre, yani alacaklı işletmelerin alacakları toplamı pasifte, borçlu işletmelerin borçları toplamı aktifte olmak üzere işlem görmekte ve bu itibarla alacaklı işletmelerin alacak toplamı, borçlu işletmelerin de borç toplamı açıkça gösterilmekte iken, 1960 ve 1961 yıllarında bu esastan ayrılarak, sadeleştirme amacıyla alacak ve borçlar arasındaki farkın kaydı suretiyle yetinildiği ve bunun da aşağıdaki tabloda gösterildiği üzere 1 710 306,43 liradan ibaret olduğu görülmüştür.

1960 senesi konsolide blâncosunun Sayıştay Genel Kurulunda görüşülmesi sırasında Orman Genel Müdürlüğü temsilcisi tarafından yapılan açıklama da, genel merkez hesabının öteden beri ol-

duğu üzere 1963 yılından itibaren yine çift artıklı olarak gösterileceği bildirilmiş olduğundan, burada cereyan eden işlemin açıklanması ile yetinilmiştir.

Borçlu artığı	Alacaklı artığı
23 512 678,65 Orman işletmeleri	16 107 739,61 Kereste fabrikaları
	5 694 632,61 Anatamirhane
	21 802 372,22
	1 710 306,43 Genel merkez hesabı
	23 512 678,65

28. M. borçlular - alacaklılar hesabı :

Orman işletmeleriyle kereste fabrikaları ve anatamirhanelerin birbirine karşı alacak ve borçlarını gösteren ve bilançonun pasifinde yer alan (M. borçlu - alacaklı) hesabı 1960 yılı konsolide bilançosunda 2 111 367,30 lira, 1961 bilançosunda ise 560 541,40 lira olarak gözükmektedir.

Bu hesabın 1961 yılında 560 541,40 liraya düşmesi ile işletmeler, kereste fabrikaları ve anatamirhane müdürlüklerinin birbiri ile olan alacak ve borçlarının azar, azar tasfiye edilerek adı geçen müdürlükler arasında bu konuda uygunluğun sağlanmasına çalışıldığı kanısına varıldığından tenkidle değer bir ehiyet görülmemiştir.

29. Nazım hesaplar :

Bilançoda nâzım hesabolarak yer almış 12 226 768,65 lira; işletmeler, kereste fabrikaları ve anatamirhane müdürlüklerince teminat karşılığı alınmış olan 11 274 002,75 lira kıymetinde eşham ve tahvilât ile teminat mektuplar; 819 220 lira tasarruf bonusu ve 133 445 lira da Sayıştay ilâmlariyle kesinleşen borçlardan meydana gelmiş bulunmaktadır.

Orman Genel Müdürlüğünün 1961 yılı konsolide bilançosunun incelenmesi sonucunu gösterir işbu genel durum raporu Türkiye Büyük Millet Meclisinin itilalarına saygı ile arz olunur.

Birinci Başkan V. <i>Kemalettin Tolluoğlu</i>	D. 1. Başkan V. <i>Rasit Örencik</i>	D. 2. Başkan V. <i>A. Rıza Toksöz</i>	D. 3. Başkanı <i>Mehmet Karabacak</i>
D. 4. Başkanı <i>Ihsan Ögat</i>	Üye <i>Nihat Başakar</i>	Üye <i>Celâl Çitici</i>	Üye <i>M. Hüdaî Dümer</i>
Üye Hikmet Öktem (Bulunamadı.)	Üye <i>Azmi Seyhan</i>	Üye <i>Remzi Konakçı</i>	Üye <i>Semiha Erem</i>
Üye V. <i>Necdet Tek'er</i>	Üye V. <i>Hayri Gürsu</i>	Üye V. <i>Şahin Atamer</i>	Üye V. <i>Enver Yılmaz</i>
	Üye V. <i>Semahat Senger</i>	Savcı <i>Fikret Karabina</i>	

Devlet Orman İşletmeleri Genel Müdürlüğü 1962 yılı bilançosunun sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi. (3/291)

T.C.

Sayıştay

Sayı : 532750/56

7 . 3 . 1966

Özü : Devlet Orman İşletmeleri Genel bilançosu hakkında.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI YÜKSEK MAKAMINA

Devlet Orman İşletmeleri ve kereste fabrikaları ile anatamirhane ve yedek parça depo müdürlüklerinin Orman Genel Müdürlüğüne düzenlenip Sayıştaya gönderilen 1962 yılı bilançolarının, 4914 sayılı Kanun hükümleri gereğince incelenerek hükme bağlanmış olduğunu ve bahis konusu müesseselerin genel durumu hakkında düzenlenen raporun bilanço ile birlikte sunulduğunu saygılarımla arz eylerim.

Kemalettin Tolluoğlu
Sayıştay Başkan V.

Devlet Orman İşletmeleri ve kereste fabrikaları ile Anatamirhane ve Yedek Parça Depo Müdürlüklerinin 1962 yılı genel bilançoları ile konsolide bilançosunun incelenmesi sonunda düzenlenen rapordur

8 . 6 . 1946 tarihinde yürürlüğe giren 4914 sayılı Kanunun 1 nci maddesinin son fıkrası: İşletmelerin merkezce yapılacak genel bilançosu ile her işletmeye ilişkin bilanço, kesinhesaplar ile birlikte yıl sonundan başlayarak 7 ay içinde Sayıştaya verilir. Sayıştay incelemelerini bu işletmelerin mevzuatına ve ticari isterlere göre yapar) hükmünü kapsamakta olduğundan, kanunun yürürlüğe girmesinden bu yana her yıl olduğu gibi, Devlet Orman İşletmeleri, kereste fabrikaları, Anatamirhane Müdürlüklerinden ve bu yıl kurulan yedek parça depo müdürlüğünden her biri, 1962 yılında da Sayıştaya birer bilanço ibraz ettikten başka, bu bilançoları sözü edilen kanun gereğince birleştirmekte olan Orman Genel Müdürlüğüne de; Orman İşletmeleri, kereste fabrikaları ve Anatamir Müdürlükleri ve Yedek Parça Depo Müdürlüğü bilançolarının birleşmesinden doğan Devlet Orman İşletmeleri, kereste fabrikaları ve Anatamirhane müdürlükleri ve Yedek Parça Depo Müdürlüğünün 1962 yılı konsolide bilançosu Sayıştaya verilmiş bulunmaktadır.

Devlet Orman İşletmeleri, kereste fabrikaları, anatamirhane ve yedek parça depo müdürlüklerinin her biri tarafından verilen bilançolar; bunlara ilişkin özel hükümler ve ticari isterler dairelerinde incelenip hükme bağlanarak gereken ilâmlar çıkartılmıştır.

İşletmelerle kereste fabrikalarının ve anahamirhanelerin ve Yedek Parça Depo Müdürlüğünün genel durumunu gösteren konsolide bilançonun incelenmesi sonucunda idari ve ekonomik yönden tesbit olunan genel mahiyeti haiz arza değer hususlar aşağıda açıklanmıştır.

İDARİ BÜNYE

1. Devlet Orman İşletmeleri ve kereste fabrikalarının kuruluş ve miktarı :

Devlet Orman İşletmeleri ve kereste fabrikaları 14 . 6 . 1937 tarih ve 3204 sayılı Kanunla kurulan ve yurt ormanlarının yetiştirilmesi, korunması, imarı ve işletilmesi işleri ile yükümlü tutulan, Orman Genel Müdürlüğünün birer taşra kuruluşları olup, tüzel kişiliği haiz olmayan bu kuruluşlar, bütün nakdi ve aynî tasarruflarını, Orman Genel Müdürlüğü adına yaparlar ve Orman Ge-

nel Müdürlüğü tarafından temsil edilirler. Bunlardan amenajman plânları dairesinde ormanları ekonomik isterlere göre teknik usullerle sürekli bir şekilde işletmek amacıyla kurulan işletmelerin 1937 yılından ve birer sanayi teşekkül olarak kurulan kereste fabrikalarının 1939 yılından itibaren tesislerine başlanmıştır.

Orman Genel Müdürlüğünün teklifi, Tarım Bakanlığının onayı ile kurulmakta olan bu kuruluşları 1962 yılı dâhil, son beş yıldaki sayıları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Yıllar	Kereste Fabrikası Aded	Orman İşletmeleri Aded
1958	16	119
1959	18	130
1960	18	136
1961	14	141
1962	14	146

1962 yılı içerisinde, mevcut (3) anatamirhaneden başka bir de Yedek Parça Depo Müdürlüğü kurulmuştur.

2. Bütçelerin hazırlanması ve bunlardan yapılan harcama :

A) Bütçelerin hazırlanması :

Birinci maddede açıklandığı üzere Orman Genel Müdürlüğünün birer taşra kuruluşu olup tüzel kişiliği de olmıyan ve bütün işlemleri Orman Genel Müdürlüğü adına yönetilmekte olan işletme ve fabrikaların bütçeleriyle iş plânları, 8 . 6 . 1946 tarih ve 4914 sayılı Kanunun birinci maddesinin ilk fıkrası uyarınca, Bakanlar Kurulunca verilen 15 . 2 . 1956 tarih ve 4/6725 sayılı karara dayanılarak düzenlenen (Devlet Orman İşletmesi ve dönersermayesi yönetmeliğinin) 6 ncı maddesine göre, önce İşletme Müdürlüklerince hazırlanmakta ve başmüdürlüklerin düşünceleri alındıktan sonra Orman Genel Müdürlüğüne düzenlenerek iş plâm ile birlikte incelenmek üzere başmüdürlüklere gönderilmektedir.

İstihsalât, imalât, nakliyat masrafları, sabit kıymetler, genel masraflar, orman bakım masrafları, satış masrafları, yardımcı servisler, tahnit masrafları, mübayaa masrafları anabölümleri ile lüzumu kadar maddeleri kapsıyan bu bütçeleri ieradan önce onaylıyacak makam yönetmelikte yer almamış olmakla beraber, döner sermaye işlemlerinin gerektirdiği çabukluk ve seyyaliyete uygun olarak bütçeler, doğdukları katma bütçenin birinci derece ita âmiri Tarım Bakanlığının onayından sonra yürürlüğe konulmaktadırlar.

B) Bütçelerle verilen ödenek ve gider :

Orman İşletmeleri ve kereste fabrikaları bütçelerinin çeşitli tertiplerinden 1961 ve 1962 yılları itibariyle verilen ödenek ve yapılan harcamalarla 1962 iş döneminde görülen artış ve azalış miktar ve nisbetleri bundan sonraki tablolarda gösterilmiştir.

1961 ve 1962 yılları Orman İşletmelerine verilen ödenek ve yapılan harcamalara ait mukayese

Tablosu : 1

Harcamanın çeşidi	Verilen ödenek		Yapılan harcama				Masrafta görülen		Yüzdesi
	1961	1962	1961		1962		artış	azalış	
İstihsal masrafı	24 168 853	34 352 403	24 716 852	98	34 352 402	42	9 635 549	44	39
İmalât masrafı	3 117 192	2 423 139	2 307 777	20	1 600 145	97		707 631 23	31
Nakliyat masrafı	187 622 249	161 739 570	106 276 816	85	150 500 632		44 223 815	15	41
Sabit kıymetler	54 412 591	48 185 807	27 997 598	68	32 825 916	41	5 828 317	73	21
Genel masraflar	132 256 227	133 767 116	112 862 391	75	121 117 004	24	8 254 612	49	7
Orman bakım	43 015 357	55 991 060	33 645 771	75	55 961 711	65	22 315.939	90	66
Satışı	1 898 398	2 144 405	1 384 411	26	1 482 225		97 813	74	7
Toplam	387 190 867	438 426 000	309 191 620	47	398 840 37	69	90 356 048	45	29

Genel artış : % 29

1961 ve 1962 yılları Devlet Kereste Fabrikalarına verilen ödenek ve yapılan harcamalara ait mukayese

Tablosu : 2

Harcamanın çeşidi	Verilen ödenek		Yapılan harcama				Masrafta görülen		Yüzdesi
	1961	1962	1961		1962		artış	azalış	
Mubayaa bedeli	42 089 254	53 705 195	30 360 916	98	51 223 144	08	20 862 228		69
İmalât masrafı	5 123 275	6 763 157	5 087 750	11	6 293 371	24	1 205 621		24
Nakliyat masrafı	2 324 492	3 335 368	2 324 491	46	2 671 333	83	346 842		15
Sabit kıymetler	4 343 038	6 429 521	1 501 329	55	2 057 192	68	555 863		37
U. İdare kıymetler	5 693 264	5 526 589	4 340 276	99	5 178 016	93	837 740		19
Satış	449 300	569 550	357 348	57	424 658	19	67 310		19
Tahmilleme	129 425	128 500	75 671	30	86 629	01	10 958		14
Toplam	60 152 048	76 457 880	44 047 784	96	67 934 345	96	23 886 562		

Genel artış : % 54

Tabloların incelenmesinden anlaşılacağı üzere; işletmelerdeki stok kıymetini teşkil eden istihsal, nakliyat, imalât masraflarından istihsal masrafı 1961 yılında 24 716 852,98 lira iken 1962 yılında % 39 fazlasıyla 34 352,42 liraya; nakliyat masrafı 106 276 816,85 lira iken 1962 yılında % 41 fazlasıyla 150 500 632,00 liraya yükselmiş; imalât masrafı ise 1961 yılında 2 307 777,20 lira iken 1962 yılında % 31 azalış ile 1 600 145,97 liraya düşmüştür. Sabit kıymetler ile genel masraflardan birincisi % 21, ikincisi % 7 artışla; birincisi 27 997 598,68 liradan 33 825 916,41 liraya, ikincisi 112 862 391,75 liradan 121 117 004,24 liraya yükselmiştir.

Orman bakım masrafları ile satış masrafları da artış kaydedip nisbetleri % 66 ve % 7 ve baliğ oldukları miktarlar 55 691 711,65 ve 1 482 225,00 liradır.

Kereste fabrikalarında mubayaa, imalât, nakliyat, sabit kıymetler, genel idare, satış, tahnit masraflarının tümü artış kaydetmiş olup, nisbetleri sırasıyla % 69, % 24, % 15, % 37, % 19, % 19, % 14 olmak üzere, baliğ oldukları miktarlar; yine sırasıyla, 51 223 144,08 lira; 6 293 371,24 lira; 2 671 333,83 lira; 2 057 192,68 lira, 5 178 016,93 lira; 424 658,19 lira; 86 629,01 liradan ibaret bulunmuştur.

Genel olarak Orman İşletmeleri masraflarında % 29, kereste fabrikaları masraflarında % 54 artış kaydedilmiştir.

3. — Genel harcamalardaki artış ve azalışlar;

İşletmelerde :

1962 iş döneminde Orman İşletmeleri bütçesinin genel harcamalar bölümünden 121 117 004,24 lira harcama yapılmış olup, bu bölümün 1961 yılına nazaran artış ve azalış kaydeden maddelerinin birbirinden düşülmesinden sonra bölüm itibarıyla 1961 iş dönemine nazaran % 7 oranında 8 254 612,49 lira bir artış olmuştur. Konsolide bilançonun eklerinden bulunan kesinhesap cetvellerinin genel masraf bölümüne ilişkin olanın incelenmesi sonucunda, bu bölümün önemli miktarlarda artış kaydeden maddeleri aşağıda gösterilmiştir.

Artış kaydeden maddeler

Masrafın Nev'i	1961	1962	Artış miktarı	Yüzde oranı
Maaşlar	23 715 962,10	25 105 387,11	1 389 425,01	6
Ücretler	60 800 497,78	64 683 952,45	3 883 454,67	6
Yevmiyeler	330 736,67	459 703,47	128 966,80	39
Emekli keseneği	4 052 231,34	4 266 119,33	203 887,99	5
Hizmet vasıtaları tamir giderleri	3 144 251,27	3 702 539,46	558 288,19	18
İlân propaganda	159 469,16	324 332,00	164 862,84	100
Temsil masrafları	2 758,85	20 899,92	18 141,07	800

Azalış kaydeden maddelerde arza şayan bir cihet görülmemiştir.

Artış kaydeden maddelerden en fazla artanı % 800 oranında 18 141,07 lira artış ile temsil masrafları olup, bunu % 100 oranında 164 862,84 lira ile ilân - propaganda, % 39 oranında - 128 966,80 lira artış ile yevmiyeleri; % 18 oranında 558 288,19 lira artış ile hizmet vasıtaları tamir giderleri; % 6 oranında 1 389 425,01 lira artış ile maaşlar; yine % 6 oranında 3 883 456,67 lira artış ile ücretler; % 5 oranında 203 887,99 lira artış ile emekli keseneği izlemektedir ki, bunlardan maaş, ücret ve bununla ilgili emekli keseneğindeki artışların, 1962 yılında 5 işletmenin yeniden açılmasının gerektirdiği masraflardan ileri geldiği kanısına varılmıştır. İlân ve propaganda maddesindeki % 100 artış, ormancılıkta pek önemli bir yeri olan propagandanın önemle ele alındığını göstermekte ve hizmet vasıtaları tamir giderlerindeki artış da seneden seneye vasıtaların eskimesinden mütevellit masraflarının bu oranda çoğalması ile izah olunmaktadır.

Temsil masraflarına gelince; 1961 yılında 2 758,85 lira iken 1962 yılında % 80 fazlasıyla 20 899,92 lirayı bulmuştur ki, bu miktara 27 Mayıs Devrimine kadar orman mevzuatına aykırı olarak israfı yönelen ve o tarihten bu yana yapılmasına son verilen bağışlar dâhil değildir. Sözü edilen miktar, sadece, ticaret erbabı ile ormancılıkla ilgili yabancı veya sair şahısların, işletmeleri ziyaretlerinde yapılan izaz, ikram ve verilen ziyafet masraflarından ibaret bulunmuştur.

Sayıştayın 1958 ve 1959 konsolide bilânço raporları ile Türkiye Büyük Millet Meclisine sözü edilen kanuna aykırı bağışların arzı üzerine, Millet Meclisi Sayıştay Komisyonu, 15 . 4 . 1963 tarih ve 23 sayılı kararının 3 nci fıkrasıyla Sayıştay görüşüne katılmış ve Orman Genel Müdürlüğüne müsebbipleri aleyhinde yapılan kanuni kovuşturmayı ve bağışlara son verilme olayını yerinde bulmuş, diğer taraftan söz konusu edilen kanunsuz ödemelerin müsebbiplerinden tahsilinin denetimini sağlamak üzere, sonraki yıllar bilânçolarının aktifinde (Hususi takibe tabi alacaklar) pasifinde (Hususi takibe tabi alacaklar karşılığı) hesaplarının açılmasını kararlaştırmış olduğundan, 27 Mayıs 1960 Devrimine kadar kanuna aykırı olarak yapılmış ve mezkûr üçüncü fıkrada yer almış olan 8 903 393,14 lira ile, yine Millet Meclisi Sayıştay Komisyonunun 23 sayılı kararının 5 nci maddesinde sözü edilen ve Necip Fazıl Kısakürek'e 10 000 lira, Adnan Topsakal'a 1 000 lira olmak üzere yapılan 11 000 liralık usulsüz ödeme ki, topluca 8 914 393,14 lira 1961 yılında olduğu gibi 1962 yılında da konsolide bilânçonun müessese alacakları hesabında Sayıştaya yapılan düzeltme ile, (Hususi takibe tabi alacaklar) hesabına alınmıştır.

1962 bilânço dönemi, Sayıştay Komisyonunun karar tarihi olan 15 Nisan 1963 tarihinden 3,5 ay evvel son bulmuş ve bu kararın da ilişkin bulunduğu 1953 - 1959 yılları bilânço ve kâr ve zarar hesaplarının Türkiye Büyük Millet Meclisince onaylanmasına dair olan 377 sayılı Kanunun tarihi de 16 . 1 . 1964 bulunmuş olduğundan haliyle, yukarıda adları yazılı özel hesaplar 1962 bilânçosunda yer alamamış ise de, 1964 bilânçosunda yer alacağı, 1962 yılı hesabı münasebetiyle yapılan soruya genel müdürlükçe verilen karşılıktan anlaşılabilir.

4. — Kereste fabrikalarındaki artış ve azalışlar :

Kereste fabrikalarındaki genel harcamalarda tüm olarak % 19 nisbetinde 837 740 liralık bir artış mevcud olup, bunun en önemlileri de, % 130 oranında artışla 63 773,82 liraya yükselen vergi ve resimler; % 68 oranında artışla 1 258 683,28 liraya yükselen tesisat tamirâtı; % 26 oranında artışla 56 606,56 liraya yükselen hizmet vasıtaları tamir ve bakım giderleri; % 23 oranında artışla 54 527,74 liraya yükselen hizmet vasıtaları işletme giderleri; % 15 oranında artışla 1 834 446,03 liraya yükselen mahkeme hare ve masraflarından ibaret bulunmuştur.

Diğer artış ve eksilişler az miktarda olduğundan arza değer görülmemiştir.

5. — Kadrolar :

Yüksek Meclise sunulan 1961 ve daha evvelki yıllar konsolide bilânçolarına ait raporlarda da arz edildiği üzere, Orman İşletmeleri ve kereste fabrikaları ile anatamirhanelerde çalıştırılan personelden bir kısmı maaşlı olup, bunlar 3204 numaralı Kuruluş Kanunu ile bu kanuna ek kanunlara bağlı kadro cetvellerine dayanılarak maaşlarını katma bütçeden almakta ve fakat bunların bir kısmı işletmelerle fabrika ve tamirhaneler ve depo müdürlüğünde çalıştıklarından bu maaşların mezkûr kuruluşların masraflarına geçirilmesinin sağlanması için hesabı cari mektupları ile, katma bütçe saymanlıklarınca ilgili işletmeler saymanlıklarına maledilen söz konusu istihkaklar, bir taraftan genel masraflar (maaşlar) hesabına zimmet, diğer taraftan Orman Genel Müdürlüğü hesabı carisine matlup kaydedilmekte, sonuç olarak katma bütçenin (B) işaretli cetvelinde gelir olarak yer almaktadır.

Diğer kısım personel ise; Orman İşletmeleri Döner Sermaye Yönetmeliğinin 5 nci maddesi hükmü uyarınca ihtiyaca göre Orman Genel Müdürlüğü tarafından düzenlenen, Maliye Bakanlığının düşüncesi alındıktan sonra Tarım Bakanının onayı ile uygulanan kadrolarda görevli olup, bu kadrolardan bir kısmı barem içi, diğer kısmı barem dışıdır.

1961 ve 1962 yıllarında orman işletmeleri ve kereste fabrikaları ile anatamirhane müdürlüklerinde çalıştırılan personel sayısı ve kadro durumu aşağıda gösterilmiştir.

Orman işletmelerinde :

Mevcut kadro :

	Barem içi	Barem dışı	Aded	Ödenek Lira
1962	1 583	9 889	11 472	55 309 200
1961	1 564	9 889	11 453	55 018 800
	19	—	19	290 400

Kullanılan kadro :

	Barem içi	Barem dışı	Aded	Ödenek Lira
1962	1 771	9 022	10 573	50 496 000
1961	1 506	8 716	10 222	48 454 200
	45	306	351	2 041 800

1961 kadro durumu :

	Barem içi	Barem dışı	Aded
Mevcut	1 564	9 889	11 453
Kullanılan	1 506	8 716	10 222
	58	1 173	1 231

1962 kadro durumu :

	Barem içi	Barem dışı	Aded
Mevcut	1 583	9 889	11 472
Kullanılan	1 551	9 022	10 573
	32	867	899

Yukardaki tabloların incelenmesinden anlaşılacağı üzere, barem içi kadro mevcudu 1961 yılına nazaran 1962 yılında 19 aded artmış olmasına karşılık, barem dışı kadro mevcudu artış kaydetmemiştir. Buna mukabil kullanılan kadro, 1962 yılında barem içi kadrolarda 45 aded, barem dışı kadrolarda 306 aded artmıştır ki, 45 adedin 19 adedi barem içi artan kadro mevcuduna karşılık ise de, geri kalanı 26 aded ile barem dışı 306 aded, mevcut münhal kadrolardan kullanılmıştır. 1962 yılında 5 aded daha işletme kurulmuş olması ve mevcut diğer işletmelerde artan iş hacmi göz önünde tutulduğu takdirde, kullanılan kadrolarda toplam itibarıyla 332 aded artış, durumun icabına uygun bulunmuştur.

Kereste fabrikaları ve anatamirhane müdürlüklerinde;

Mevcut kadro :

	Barem içi	Barem dışı	Aded	Ödenek Lira
1962	52	210	262	1 471 200
1961	52	210	262	1 471 200
Artan	—	—	—	—

Kullanılan kadrolar :

	Barem içi	Barem dışı	Aded	Ödenek Lira
1962	43	196	239	1 353 000
1961	42	191	233	1 309 200
	1	5	6	43 800

1961 kadro durumu :

	Barem içi	Barem dışı	Aded
Mevcut	52	210	262
Kullanılan	42	191	233
	10	19	29

1962 kadro durumu :

	Barem içi	Barem dışı	Aded
Mevcut	52	210	262
Kullanılan	43	196	239
	9	14	23

Kereste fabrikaları ve anatamirhane müdürlüklerine ait yukardaki cetvellerin tetkikinde; 1962 yılında gerek barem içi, gerek barem dışı kadrolarda artma ve eksilme olmamıştır.

6. Ek görev olarak kullanılan kadrolar :

1959 yılı sonuna kadar ücret kadrolarında yıldan yıla meydana gelen artışların önemli sebeplerinden biri de, Orman Genel Müdürlüğü merkez ve taşra kuruluşunda veya işletmelerde çalıştırılmakta olan teknik elemanların her birine İşletme Döner Sermayesinden Yönetmeliğin 5 nci maddesi hükmü uyarınca alınan kadrolar karşılık tutularak ek görev adı altında ek ücret ödenmesi cihetine gidilmesidir.

Halbuki ek görev, belirli bir kadro ile asli görev olarak yapılması zorunlu bir hizmetin, asilinin henüz atanmamış veyahut ayrılmış olması sebebi ile açık kalması halinde, asilin atanmasına kadar geçici süre için mevcut elemanlardan birine asli görevleri yanında ikinci bir görev olarak yaptırılması demek olup, esasen 3656 sayılı Kanunun değişik 18 nci maddesinin vaz'ındaki maksat ve amaç da bu olduğu halde, Orman Genel Müdürlüğüne bu kadroların tamamı ek bir ücret verilerek gayesiyle kullanılmaktadır.

Genel Müdürlükçe ilk önce 1959 yılı sonuna kadar başmüşavirlik, müşavirlik, kısım müdürlüğü, orman istihsal, bakım ve koruma teknisyenliği gibi unvanlarla alınan idari kadrolara yine birer idari görev olan işletme müdürlüğü ve bölge şefliğinde çalıştırılanların ek görevle atanmış olduğunun Sayıştayca, 14 . 2 . 1960 tarih ve 2528 sayılı Genel Kurul kararı ile tesbit ve tenkit edilmesi üzerine, iki idari görevin bir kişide birleşmeyeceği hakkındaki 18 nci madde hükmüne aykırı olan bu işlemde vaz geçilerek, bu defa Genel Müdürlükçe kadroların unvanlarının meslekî birer görev olan (mühendis) olarak değiştirilmesi cihetine gidilmiş ve bu suretle biri idari, diğeri meslekî veya ikisi de meslekî olması itibariyle 3656 sayılı kanunun sözü edilen 18 nci maddesine uygun bir duruma getirilmek suretiyle mevcut elemanlara ek birer istihkak mahiyetinde ödemeler yapılmasına devam olunmuş ve bahse konu 1962 iş döneminde de 1733 adet mühendislik kadrosu üzerinden istihdam ve ödemelere devam olunmuştur.

Sayıştayın olayı, 1955 yılından bu yana, Türkiye Büyük Millet Meclisince raporlarla arzı üzerine, Sayıştay Komisyonunca, 1953 - 1959 yılları raporlarının görüşülmesi sonucunda, 15 . 4 . 1963 tarih ve 23 sayılı kararın 8 nci maddesinin (A) fıkrası ile, bu hizmette kullanma şeklinin kaldırılmasına karar verilmiş bulunmaktadır.

Bu konunun Sayıştay Genel Kurulunda görüşülmesi sırasında söz alan Orman Genel Müdürlüğü temsilcisi tarafından, her ne kadar; (yukarıda sözü edilen 1953 - 1959 yılları konsolide blâncı hesaplarının Millet Meclisinde görüşülmesi sırasında, Tarım Bakanının izahatı ve Sayıştay Komisyon sözcüsünün rapordaki ek görevin lâğvına dair temenni de ısrar edilmediği yolundaki beyanı üzerine, Millet Meclisi Başkanlığınca; - Raporda ancak temennide bulunulmuştur. Hükümetin elinde kanun, nizam vardır. Hükümet temenniye uyar veya kanun ve nizamları tatbik eder. - denilmek suretiyle Sayıştay Komisyonu raporundaki temenninin, ek görev müessesesinin kaldırılmasını kapsıyacak nitelikte olamayacağı ileri sürüldüğü, Tarım Bakanının beyanı ve hile kanunun ruh ve maksadına uygun bir şekilde hareket olunduğu, elemanların tatmin edilmelerine mâtuflar bulunsa idi, Hükümetçe köy kalkınması programına alındığından dolayı Genel Müdürlükçe döner sermaye kadrolarında ek görevle istihdamlarına son verilen ziraat mühendislerinin de bu suretle istihdamlarına devam olunmak gerekirdi) yolunda beyanda bulunulmuş ise de; olayın ilk önce Yüksek Meclise arz edilmişindeki sebep ve maksadın, alınmış olan kadroların ve bunlara yapılan tâyinlerin mevzuata aykırı olduğu keyfiyeti olmayıp (zaten bu husus varit olsa idi, Sayıştayca gerekli kaza hakkı kullanılarak ilgililer hakkında tazmin hükmü verilip meselenin Yüksek Meclise arz edilmesine de mahal olmayacağından) alınan bahse konu kadroların gerçek bir ihtiyaç ve hizmet esas ve karşılığında ziyade, tâyin olunanlara ikinci bir istihkak sağlamak ve onları tatmin etmek amacına mâtuflar bulunduğu cihetle 1962 iş döneminde de aynı şekildeki uygulamaya devam olduğunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin bilgilerine sunulması yararlı görülmüştür.

7. Döner sermaye kadrolarında çalıştırılan Tarım Mühendisleri :

İşletme Döner Sermayesinden (Tarım Mühendisliği) adı ile alınan kadroların bir kısım tarım mühendislerine ek görev olarak verildiği ve bu kadroların alınmasına gerekçe olarak da, ormanlara âriz olan haseratla mücadele, orman mühendislerinin görevlerinden olmakla beraber bu mücadelenin teknik ve tecrübe bakımından mücehhez tarım mühendisleri ile de kuvvetlendirilmesi ve orman içi köylüleri, işletmelerce kalkındırmak üzere arıcılık, tavukçuluk ve buna benzer tarımsal uzmanlık işlerinin tarım mühendislerinin de katılması ile geliştirilmesine çalışılması Orman İdaresince ön görüldüğü anlaşılmış ve konunun Sayıştay Genel Kurulunda görüşülmesi sırasında söz alan Genel Müdürlük temsilcisi tarafından keyfiyet teyidedilmiş ve konunun köy kalkınması dâvası olarak Hükümetçe ele alınması üzerine, bahse konu (ziraat mühendisliği) kadrolarının 16 . 11 . 1962 tarihinde ilga edildiğini sözlere eklemiş olup, bu hizmette kullanma şekli 3656 sayılı Kanunun değişik 18 nci maddesine dayanılarak ek görevle yapılmış olduğundan, ilgililer hakkında sorumluluğu gerektirir bir cihet görülmemiş ise de, orman mühendislerine verilen ek görevlerde olduğu gibi bir hizmetin yapılmasından çok bir kısım mühendislere ek istihkak sağla-

mak amacına yöneltmiş ve meselâ Ankara Merkez Orman İşletmesi emrine ayrılan 25 adet kadronun Devlet üretme çiftlikleri kuruluşunda görevli bulunan genel müdür, müdür muavini, şube müdürü ve şeflerine verilmesi de bu ciheti doğrulamakta bulunmuştur.

Döner Sermaye Yönetmeliğinin 5 nci maddesi uyarınca aylıkları döner sermaye bütçesinden ödenmek üzere alınmış olan 270 adet (tarım mühendisliği) kadrolarından 248 adedinin 1961 ve 253 adedinin de 1962 yılı içinde kullanıldığı ve bu hizmette **kullanma şeklinin Orman Genel Müdürlüğünde genel müdür, genel müdür yardımcılığı, fen heyeti üyeleri ile orman mühendislerine ek görev olarak yaptırılan orman mühendisliği kadrolarının kullanılmasına benzediği** görülmektedir.

Kadroların 16 . 11 . 1962 tarihinde Orman Genel Müdürlüğünce lâğvedilmesi suretiyle bu yoldaki tatbikata son verildiği anlaşılmakta ise de, konunun Büyük Millet Meclisinin bilgilerine arzı uygun bulunmuştur.

8. Bütçe ve muhasebe tekniğine aykırı harcama :

Antalya Devlet Orman İşletmesince Toprak Mahsulleri Ofisinden satın alınması cihetine gidilen 783 metrekare arsa bedeli olan 20 bin liranın ferag muamelesinin ikmaline değin, 1962 yılında masraf kaydedilerek Ofis adına emanet hesabına alındığı ve yine mezkûr işletmenin 1962 inşaat programına dâhil Kemer - Ulupınar yangın kulesi; Tekirova çift lojman muhafaza binası, Tekirova üç katlı tavla samanlık binası, Serik - Bögüş tek lojmanlı muhafaza memurluğu binası, merkez bölge şefliği binası inşaatlarının çeşitli sebeplerle 1962 yılında tamamlanmış olmaları dolayısıyla, topluca 63 186 liranın 31 . 12 . 1962 tarih ve 4129/48 sayılı mahsup fişi ile masraf kayıtları edilerek emanet hesabına alındığı görülmüş ise de; hizmet ifa edildikten sonra bedelinin, hizmetin ifa edildiği sene bütçesine maledilmesi bütçe ve muhasebe tekniği icabı olduğundan henüz ikmal edilmemiş bulunan bu hizmetlerin karşılığı olan ve 1962 konsolide blâncosunda yer alması gereken 83 186 liranın bu yıl blâncosunda, kayıtlı bulunduğu hesaplardan çıkarılması lâzım gelip, konu hakkında söz alan Orman Genel Müdürlüğü temsilcisi de keyfiyeti teyidederek bütçe tekniğine ve muhasebe usulüne uygun hareket olunmasının mülhakata tamim edildiğini beyan etmiş olduğundan konsolide blâncoda gerekli tenzilât yapılmak suretiyle Sayıştayca tanzim olunan tashihli blânconun Büyük Millet Meclisinin yüksek onaylarına sunulması ve cereyanı halden bahsedilmesi ile yetinilmiştir.

9. Kayıt dışı primler :

Orman Genel Müdürlüğü ile Türkiye Kömür İşletmeleri, Selülöz Sanayii, Türkiye Devlet Demiryolları ve Türkay gibi kurumlar arasında yapılan protokollara dayanılarak bu kurumlara, belirli miktarda istedikleri orman ürünlerinin süresi içinde verilmesini teşvik amacı ile hizmetleri geçmiş orman idaresi personeline sözü edilen kurumlarca belirli oranlarda verilen primler Sayıştay tarafından orman gelirleri mahiyetinde görülerek işletmelerce alınmalarında bir sakınca bulunmamış ise de, orman idaresi personeline dağıtılmasının bir kanun hükmüne dayanması veya çalışma saatleri dışında bu hizmetler görüldüğü takdirde, 3656 sayılı Kanunun 22 nci maddesi gereğince ve maddede ki şartların tahakkuku halinde Bakanlar Kurulundan alınacak karara göre işleme bütçesine konulacak ödeneğe dayanılarak ödeme yapılması gerekli olacağı kararlaştırılmıştı.

Bu karara rağmen ödeme yapılmasına devam olunması üzerine çıkarılan ilâmlarla, ödemelerin tazmin hükmüne bağlanması sonucunda bu ödemelerin, işletme kayıtlarına geçirilmeden doğrudan doğruya adı geçen kurumlara ilgililerin adreslerine gönderilmek suretiyle yapılması, evvelki senede olduğu gibi, 1962 yılı iş döneminde de ve ezcümle; Maraş, Bitlis, Beypazarı işletmelerinde olduğu üzere, orman idaresince sağlanmış olup, bu hususlar Tarım Bakanlığına aksettirildiği halde Bakanlıkça sözü edilen usulsüz ve kanunsuz ödemeler durdurulmadığı cihetle keyfiyet daha önce bütün ayrıntılarıyla 4 . 4 . 1964 tarih ve 503518/365 sayılı yazı ile Türkiye Büyük Millet Meclisine arz edilmiş olduğundan burada olayın özetinin sunulması ile yetinilmiştir.

10. Orman Genel Müdürlüğü Memur ve Müstahdemleri Biriktirme ve Yardımlaşma Sandığına tahsis olunan Noel ağaçları :

6831 sayılı Orman Kanununun 37 nci maddesi hükmüne istinaden, normal kesimler ile ferahlandırma kesimlerinden elde edilen ve umumiyetle çam ağaçlarının uç kısımlarını teşkil eden ve Noel münasebetiyle kullanılan orman ürünlerinin bir kısmının, ya aynen veya bedelen Orman Genel Müdürlüğü Memur ve Müstahdemleri Biriktirme ve Yardımlaşma Sandığına muhtelif işletmelere tahsis olunduğu ve aynen tahsis olunanların masraf karşılığında da olsa, işletme vasıtaları ile Ankara'ya nakillerinin temin edildiği ve bu cümleden olmak üzere, Bolu işletmesince 1960 yılında adıgeçen sandığa tahsis olunan 2 500 adet Noel ağacının 170 adedinin sandık adına beheri 20 liradan tutarı 3 400 liranın Ankara Merkez işletmesi vasıtasıyla ve hesabı cari mektubu ile 1962 yılında sandığa ödenmesinin sağlandığı ve geri kalanının da işletme vasıtaları ile Ankara'ya nakil edilerek yapılan masraf karşılığı olmak üzere sandıktan 3 750 liranın 22 . 1 . 1962 tarih ve 1/34 sayılı tahsil fişi ile tahsil edildiği; Bursa Orman İşletmesince de buna benzer işlemlerin yapıldığı, işletmelere bu kabil tahsislerin yapılması bunun en azından 1959 yılından beri devam ettiği; Ankara Merkez Orman İşletmesi 1962 yılı hesabının yangılanması neticesinde anlaşılmiş olup; konunun Sayıştay Genel Kurulunda görüşülmesi sırasında söz alan orman idaresi temsilcisi özet olarak; (Noel ağaçları, ormanların bakımı icabı olarak yapılan ve Orman Kanununun 37 nci maddesi ile zorunlu kılınan kesimlerden elde edilmekte olup, bunların genç ağaçlarda uygulandığı, kesimlerin şahıslara verilmesi halinde bir çok suiistimallere yol açacağı, bu kesimlerin Noel zamanında yapılmasının ormandaki tahribatın önlenmesine mâtuf bulunduğu zamanın darlığı ve sair sebepler dolayısıyla ihaleye konulmasına imkân olmadığından bedeli mukabilinde yardımlaşma sandığına verilmek suretiyle işin selâmetle yürütülmesinin sağlandığı) beyanında bulunmuş ise de bedeli mukabilinde de olsa sözü edilen kanun hükmünün muhassıran yardımlaşma sandığı lehine tatbik edilmesinin ve işletme personel ve vasıtalarının kısmen de olsa bu işte kullanılmasının adı geçen ve sair gerçek ve tüzel kişilerden farklı bulunmayan sandığa özel ve imtiyazlı muamele tatbiki demek olacağı ve bu hususun orman gelirini de etkileyeceğinin Büyük Millet Meclisinin yüksek bilgilerine arzı uygun bulunmuştur.

İktisadi bünye

11. İstihsalât :

1962 iş devresinde Orman işletmelerindeki istihsalât miktarı, 1961 iş dönemiyle mukayeseli olarak aşağıda gösterilmiştir.

İstihsal Çeşidi	Ölçü birimi	1961	1962	Artış	Azalış	Yüzdesi
Tomruk	M ³	1 254 108	2 091 891	837 783	—	67
Maden direği	»	332 100	505 264	173 164	—	52
Tel direği	»	26 154	32 215	6 061	—	23
Sanayi odunu	Kental	139 166	125 496	—	16 670	10
Mahrukut	»	55 537 090	55 196 587	—	340 503	06

Tablonun incelenmesinden anlaşılacağı üzere; 1961 iş dönemine nazaran 1962 iş döneminde; tomruk, maden direği, tel direği istihsalinde sırasıyla % 67, % 52, % 23 oranında artışa karşılık, sanayi odununda ve mahrukatta sırasıyla % 10 ve % 06 oranında azalış olmuştur. Bununla beraber genel masraflara ait tabloda görüleceği üzere; istihsal masrafı artışının % 39 oranına karşı, istihsal artışı ortalaması % 47 oranında bulunmuştur.

12. İmalât :

1961 ve 1962 yıllarında kereste fabrikaları aynı adedte olduğu halde imalât miktarı 1961 iş dönemine nazaran 57 169 M.³ fazlasıyla (161 796 M.³) e yükselmiştir. Genel masraflar tablosunda görüldüğü üzere imalât masrafının % 24 oranında olmasına karşılık imalât miktarındaki artış % 31 nisbetindedir.

13. Nakliyat :

1962 iş döneminde orman işletmeleri ve kereste fabrikaları tarafından yaptırılan nakliyat işleri için yapılan masraf tutarları, (1) ve (2) numaralı tablolarda, 1961 iş durumu ile mukayeseli olarak gösterilmiştir.

Tablonun incelenmesinden de anlaşılacağı üzere orman işletmelerinde 1962 iş döneminde 1961 yılına nazaran nakliyat masraflarında % 41, kereste fabrikalarında ise, % 15 nisbetinde artış olmuştur.

14. Satışlar :

1962 iş döneminde, orman işletmeleri ve kereste fabrikaları tarafından yapılan satışlar; cins, miktar ve kıymet itibariyle müfredathı ve 1961 yılı ile mukayeseli olarak, aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir :

Orman İşletmeleri 1962 iş dönemi satış tablosu :

Cinsi	M. ³	Kental	Lira
Tomruk	1 629 158 000		325 803 404
Kereste	40 707 268		13 897 593
Travers	18 907 490		8 238 978
Maden direği	389 849 621		60 367 691
Tel direği	17 853 906		4 956 962
Sanayi odunu	111 232 006		14 036 280
Mahrukat	—	55 647 753,23	79 929 490
Mahsulât	—	194 652,83	7 701 267
	2 204 705 291	55 842 406,06	514 931 671

M. ³	1961 Kental	Lira Kr.	M. ³	1962 Kental	Lira Kr.
2 051 804 310	57 003 032	430 265 987,15	2 204 705 291	55 842 406,06	514 931 671

Kereste fabrikaları 1962 iş dönemi satış tablosu :

Cinsi	M. ³	Kental	Lira Kr.
Yumuşak kereste	99 121 996	—	45 178 221,77
Sert kereste	45 606 981	—	23 059 912,43
	144 728 977	—	68 238 134,20
M. ³ 1961	Lira Kr.	M. ³ 1962	Lira Kr.
104 700 784	48 746 212,42	144 728 977	68 238 134,20

Tabloların incelenmesinden anlaşılacağı üzere, 1962 yılında 583 169 805 liralık satış yapılmış olup, bunun 514 931 671 liralık kısmı Orman İşletmelerine; 68 238 134 liralık kısmı da kereste

fabrikalarına ait bulunmakta ve 1961 iş dönemine nazaran, 1962 yılında Orman İşletmeleri satışlarında 84 665 684 liralık fazlalık olduğu; satılan emval miktarında da, 1961 yılına nazaran mekreküb itibariyle 152 900 981 metreküb artışa karşılık, kental hesabı ile ifade edilen mahrukat ve mahsulât miktarında 1 160 626 kental azalış kaydettiği görülmüştür.

Kereste fabrikaları satışlarında ise, kıymet itibariyle 19 919 923,78 liralık bir artış olduğu gibi satılan emval miktarında da 40 028 193 metreküb bir artış görülmüştür.

BİLÂNÇONUN TAHLİLİ

15. Sermaye hesabı :

1962 iş dönemi sonu olan 31 . 12 . 1962 tarihi itibariyle düzenlenen konsolide bilânçoda görülen 76 086 528,50 liralık sermayeden 5 769 135,24 lirası 1937 - 1950 yıllarında katma bütçeden verilen kıymetlerden 59 879 960,16 lirası işletme hasılatından aktarılan meblağlardan 10 437 433,10 lirası da Orman İşletmelerinin kereste fabrikalarına ayırdıkları sabit kıymetlerden ibaret bulunmuştur. Bu sermayenin 47 854 481,50 lirası Orman işletmelerine, 26 932 047 lirası kereste fabrikalarına 1 050 000 lirası anatamirhane müdürlüklerine ve nihayet 250 000 lirası da Yedek Parça Depo Müdürlüğüne aittir.

1961 konsolide bilânçosunda sermaye toplamı 117 007 304,28 lira iken, 1962 iş döneminde 76 086 528,50 liraya düşmesinin sebebi; 1961 sermayesine, Balıkesir Anatamirhanesi ile Yedek Parça Depo Müdürlüğüne işletmeden sermaye olarak verilen topluca (1 250 000) liranın ilâvesine karşılık, 1956 ve 1957 yılları kârları mecmuu olup katma bütçeye ödenmesi lâzımgelirken usulsüz olarak sermayeye aktarılmış bulunan 53 147 594,13 liradan işletmelere aidolanını teşkil eden 42 170 775,78 liranın, katma bütçeye aktarılmak üzere, 31 . 12 . 1962 tarih ve 18- -27 sayılı mahsup fişi ile Genel Müdürlük cari hesabına matlup kayıt edilmesinden ileri gelmiştir ki, keyfiyet, Millet Meclisi Sayıştay Komisyonunun 15 . 4 . 1963 tarih ve 23 sayılı kararına uygun bulunmuştur.

Söz konusu kârların fiilen katma bütçeye ne zaman ve ne suretle ödendiği hususunun Sayıştay Genel Kurulunda görüşülmesi sırasında söz alan Orman idaresi temsilcisi, özet olarak: (Re'sen sermayeye kâr aktarılmasının usulsüz olacağı yolundaki Sayıştay temennisi ve Büyük Millet Meclisi kararına uygun olmak üzere, 1953-1962 yılları kârı olarak 254 378 519,87 liranın Genel Müdürlük cari hesabına alacak yazıldığı, bu alacağa mahsuben 1962 ve 1963 yıllarında 43 928 836,34 lira ile 44 927 575,21 liranın nakden ödendiği, kalana 1963 kârı olarak 77 581 116,97 liranın ilâvesine karşılık 1964 yılında katma bütçeye nakden 104 097 338 lira 76 kuruşun ödendiği; Orman işletmelerinin tüzel kişiliği olmayıp bütün tasarrufatını Genel Müdürlük namına yapmakta, binnetice; Genel Müdürlük işletmeler nezdindeki bilûmum nakit ve ayın ve sabit kıymetlerin maliki bulunmakta olduğundan nakdin katma bütçeye ödenmesi demek, sabit kıymetlerin de nakde çevrilmesi demek olacağı; böyle bir halin ise, maddeten mümkün olmayacağı, zira böyle bir vaziyette işletmelerin çalışabilmesi için, Genel Müdürlüğün aldığı nakdi iade etmesi lâzımgelip bu ise, katma bütçeye yeniden ödenek konulmasına müncer olacağı, işte bu mahzurları gidermek üzere, bu konuda hazırlanmış olan döner sermaye kanun tasarısına, kârın sermayeye ilâvesi hakkında hükümler konulduğu, kanunlaştığı takdirde, aksaklıkların giderileceği) beyanında bulunmuş olduğundan, bu konuda yapılan görüşmenin olduğu gibi Büyük Millet Meclisinin Yüksek Bilgilerine arzı ile yetinilmiştir.

16. İhtiyat akçası :

Gerek 3116 sayılı Orman Kanunu ile bunu değiştiren 4914 ve 6831 sayılı kanunlarda, gerekse Orman İşletmeleri yönetmeliğinde ihtiyat akçası yer almamış olmakla beraber, ticari isterlere göre çalışan işletme ve fabrikalarca ihtiyat akçası ayrılmış olması yerinde olup, keyfiyet aynı zamanda 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 288 nci maddesi icabından bulunmuş ise de; ihtiyat akçası ayrılmasının kanun veya yönetmelikte yer alması temenniye şayan bulunmuş ve Orman idaresi temsilcisi de; bu hususa döner sermaye kanun tasarısında yer verilmiş olduğunu beyan et-

mek suretiyle bu görüşü teyidemiş olduğundan 1961 yılı raporunda olduğu gibi, keyfiyetin Büyük Millet Meclisinin Yüce bilgilerine arzının uygun olacağı kararlaştırılmıştır.

17. Biriken amortismanlar :

1962 iş dönemi sonunda Orman İşletmeleri ve kereste fabrikalarında mevcut 242 861 895,78 liralık sabit kıymetlerin bu tarihe kadar topluca 89 073 238,62 liralık kısmı amorti edilmiş bulunmaktadır ki, bu miktar % 36,78 oranındadır.

Orman işletmeleri ve kereste fabrikaları sabit kıymetleri için Maliye Bakanlığının tesbit etmiş bulunduğu nisbetler içinde ticari teamüller gereğince amortisman ayrılagelmekte olduğu görülmekle denecek bulunmamıştır.

18. Biriken zararlar karşılığı :

1962 iş döneminde biriken zararlar karşılığı 6 126 880 lira olup bunun, 1 000 000 lirası nakdi ve aynı yardım karşılığı 5 126 880 lirası da satılmalınan tasarruf bonusu karşılığı olup, bunlardan bir milyon liralık nakdi ve aynı yardım yönetmeliğinin 42 nci maddesine göre köylüye dam örtüsü için, kiremit ocağı ve linyit ocağı işletmeceklere de bu işler için yapılacak yardımların karşılığını teşkil etmektedir.

19. Biriken Sigorta primleri :

3 993 540,85 lira olan sigorta primlerinin 3 886 454,54 lirası taşınır ve taşınmaz malların sigortalarına, 107 086,31 lirası da motorlu nakil vasıtalarının malî mesuliyet sigortalarına ait bulunmaktadır.

20. Orman işletmeleri ve kereste fabrikaları anatamirhane ve yedek parça depo müdürlükleri borçları :

Konsolide borçlar dış ve iç olmak üzere iki kısım olup, dış borçlar toplamı 100 996 497,66 lira, iç borçlar toplamı ise 184 520 051,70 liradır.

Dış borçlar, sene sonuna kadar ödenemiyen amele, işçi istihkaklarından, hazineye ödenecek vergilerden, müşterilerin yatırdıkları nakdi teminatlardan, yine müşterilerin yatırdıkları peşin mal bedellerinden ibaret olup ilişecek bir cihet yoktur.

İç borçlar ise, doğrudan doğruya Orman Genel Müdürlüğünün işletmelerden olan alacağını teşkil etmektedir ki, işletmeler nezdinde (Orman Genel Müdürlüğü cari hesabı) ile temsil edilmektedir.

1962 yılı sonu itibariyle Genel Müdürlüğün işletmelerden alacağı olan (184 520 051,70) liranın (57 642 074,64) lirası maaşları, (111 864 524,41) lirası işletme kârını, (15 013 452,65) lirası da çesitli alacakları teşkil etmektedir.

Maaşlar, orman işletmelerinde çalışan teknik elemanlar tarafından önceden katma bütçeden alınan ve ay sonlarında katma bütçe saymanlıklarınca çalıştıkları işletmelere fatura edilen ve işletmelere genel masraf hesabına zimmet ve Genel Müdürlük cari hesabına matlup kaydedilmek suretiyle Genel Müdürlüğe mal edilen maaşlardan ibaret bulunmuştur.

(111 864 524,41) liradan ibaret olan işletmeler kârına gelince : Bunun (61 340 290,03) lirası; 1958, 1959, 1960 yılları kârlarından katma bütçeye aktarılması gereken topluca (74 917 757,48) liradan aktarılacak üzere, 1962 yılında bu hesaba matlup kaydedilen miktarı (42 170 775,78) lirası da; yukarıda 15 nci maddede sermaye hesabının izahı sırasında katma bütçeye ödenmesi lâzımgelirken usulsüz olarak sermayeye aktarılmasından ötürü sermaye hesabından düşüldüğü, bu hesaba alındığı bildirilen meblâğı; (8 353 458,60) lirası ise; katma bütçeye yatırılması gereken 1961 kârı (52 282 294,94) liradan 1962 malî yılında yatırılan (43 928 836,34) lirasının tenzilinden sonra kalan ve 1962 katma bütçe Kesinhesabına varidat farkı olarak kaydedilen meblâğı teşkil etmekte bulunmuştur.

1961 iş dönemi sonuna kadar usulsüz olarak işletmelerin sermaye ve kâr ve zarar hesaplarında saklanmış olan bu paraların, Sayıştayın mütaaddit seneler raporları ile Büyük Millet Meclisine arzı üzerine; Millet Meclisi Sayıştay Komisyonunca verilen 15 . 4 . 1963 tarih ve 23 sayılı karara uygun olarak, katma bütçeye aktarılacak üzere sözü edilen hesaplardan çıkarılıp Genel Müdürlük

cari hesabına alındıkları ve sermaye hesabında açıklanan Orman İdaresi temsilcisinin izahatı veçhile malî imkân nisbetinde müteakıp tarihlerde katma bütçeye ödenmesi cihetine gidildikleri müşahede olunmuştur.

21. — Kâr ve zarar hesabı :

1962 iş dönemi konsolide bilançosunun pasifinde (Devlet Orman İmar Masrafları Karşılığı) hesabında bu yıl ve geçen yıllar kârı olarak görülen topluca 145 579 202,87 liradan 133 432 770,42 lirası bu yıl kârını, 12 146 432,45 lirası da geçen yıllar kârını teşkil etmekte olup, geçen yıl kârı olan 87 732 211,54 liradan % 34 nisbetinde fazlalık arz eden bu yıl kârı 133 432 770,42 liradan; Kurumlar Vergisi ile aynı ve nakdî yardım karşılığı ve alınan tasarruf bonusu bedellerinin tenzilinden sonra kalıp, katma bütçeye aktarılması gereken 75 461 908,82 liranın taallûk ettiği 1963 malî yılı içinde değil, daha sonraki malî yılda katma bütçeye yatırıldığı neticesine varıldığından 1963 katma bütçe kesinhesabına varıdat tahakkuk farkı olarak kaydı lâzımgelmekte bulunmuştur.

Geçen yıllar kârını teşkil eden 12 146 432,45 liranın ise; Millet Meclisi Sayıştay Komisyonunun, yukarıdaki maddede sözü edilen kararına uygun olarak ve 1961 yılı konsolide bilanço raporunun 21 nci maddesinde arz edildiği üzere, 1963 yılında katma bütçeye ödendiği anlaşılmaktadır.

22. — Sabit kıymetler ve sermaye ile mukayesesi :

1962 iş dönemi konsolide bilançosunda sabit kıymetlerin 242 861 895,78 lira olduğu görülmekte olup, bunun ayrıntıları ve 1961 dönemi kıymetleri ile mukayesesi aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Mevcut sabit kıymetlerin 216 131 734,56 lirası Orman işletmelerinde, 20 399 873,48 lirası ke-reste fabrikalarında, 6 124 017,83 lirası Anatamirhane ve 206 269,91 lirası da yedek parça depo müdürlüklerinde bulunmaktadır.

Sabit kıymetler mukayese tablosu

Çeşidi	1961	1962	Artış	Azalış
Tesisler	134 584 790,18	153 963 877,88	19 379 087,70	—
Demirbaşlar	61 247 988,58	73 514 405,39	12 266 416,81	—
Arsa arazi	13 003 569,64	15 321 565,49	2 317 995,85	—
Satın alınan hak.	62 726,28	62 047,02	—	679,26
	208 889 074,68	242 861 895,78	33 963 500,36	679,26

Sermaye, ihtiyat akçısı, amostisman karşılığı toplamını teşkil eden ve sermaye olarak istimali kabil bulunan meblâğ, 192 038 588,74 lira olduğu halde, sabit kıymetler toplamı bunun % 100 den fazla olarak 242 861 895,78 lira bulunmaktadır ki, bu da sabit kıymetlerin sermaye grupunu teşkil eden kıymetler toplamını aştığını göstermekte bulunmuştur.

23. Stoklar :

1962 iş dönemi sonunda orman işletmelerinde 62 871 230,00 lira, kereste fabrikalarında 48 781 530,00 lira değerinde çeşitli stok olup bunların çeşidini, miktarlarını ve 1961 yılı ile mukayeselerini gösteren tablolar aşağıya alınmıştır.

İşletmeler :

Çeşidi	Ölçü birimi	Miktarı	1961		1962	
			Kıymeti Lira Kr.	Miktarı	Kıymeti Lira Kr.	Miktarı
Tomruk	M ³	434 294	20 378 856,00	906 960	39 933 247,00	
Maden direk	»	80 758	3 458 928,00	245 090	10 006 320,00	
Tel direk	»	13 063	582 110,00	21 590	967 336,00	
Kereste	»	18 819	1 750 556,00	19 590	1 912 055,00	
Travers	»	4 041	407 710,00	2 047	210 378,00	
Sanayi odunu	»	96 220	4 827 792,00	44 526	2 136 173,00	
	Toplam	647 195	31 405 952,00	1 239 803	55 165 509,00	
Sair mallar kental		1 372 256	6 182 299,00	1 854 574	7 705 621,00	
			37 588 251,00		62 871 230,00	

Stok mevcudu kıymet itibariyle % 67 miktar itibariyle % 54 nisbetinde artış kaydetmiştir. Kereste fabrikaları mukayeseli stok cetveli

Çeşidi	Ölçü birimi	Miktarı	1961		1962	
			Kıymeti Lira Kr.	Miktarı	Kıymeti Lira Kr.	Miktarı
Tomruk	M ³	67 561	10 602 189,00	750 05	12 882 348,00	
Yumuşak kereste	»	40 846	11 869 022,00	39 927	15 054 401,00	
Sert kereste	»	49 195	21 094 714,00	49 224	20 412 794,00	
		147 602	43 565 925,00	164 156	48 349 543,00	
Parke	»	20 841	664 395,00	103 426	431 987,00	
			44 230 310,00		48 781 530,00	

Stok mevcudu, kıymet itibariyle % 10, miktar itibariyle % 59 nisbetinde artış kaydetmiştir.

24. Ambar mevcudu :

1962 yılından 1963 yılına devreden ambar mevcudu 23 103 966,12 lira olup, (konsolide bilançoda görülen değerlerde; alât ve cevat, malzeme, kırtasiye, ve matbuat, yedek parça ile muhtelif eşya bedeli toplamını teşkil etmektedir. 146 adet orman işletmesi ve 14 kereste fabrikasının her birine 142 bin liralık ambar maddelerinin isabet ettiği görülür ki normal had dâhilinde bulunmuştur.

25. Paralar :

Konsolide nakit mevcudu 130 693 101,21 lira olup bunun, 1 283 285,26 lirası kasalarda, 129 409 815,95 lirası da bankalardadır. Geçen yıla nazaran takriben % 19 artış gösteren nakit mevcudu, genişliyen iş hacmine uygun bulunduğundan denecek bir şey yoktur.

26. Muvakkat borçlular (işletme ve fabrika anatamirhane ve depo müdürlükleri alacakları) :

Bilançonun aktifinde yer alan konsolide alacaklar toplamı, 54 115 073,21 liradan ibaret olup, bu miktar konsolide bilançoda gösterilen partilerdeki alacakların toplamını teşkil etmektedir. Bu

partilerdeki alacakların takibedilmekte oldukları her işletme ve fabrikaya ilişkin bilânço hesaplarının incelenmesinden anlaşılacakla bu hususta ilişkileri görülmemiştir.

İşbu raporumuzla sunulan düzeltmeli bilânçoda, çeşitli alacaklar teşkil eden 15 206 749,78 liradan 10 448 440,74 lira ayrılarak, Millet Meclisi Sayıştay Komisyonunun 15 . 4 . 1963 tarih ve 23 sayılı kararının 3, 5 ve 11 nci maddeleri gereğince, muvakkat borçlular hesabında (Hususi takibe tabi alacaklar) namı ile açılan kısımda gösterilmiştir. Bu 10 448 440,74 liranın 8 903 393,14 lirası yukarıda 3 ncu maddede gösterildiği üzere, kanuna aykırı bağışları, 10 000 lirası Necip Fâzıl Kısakürek'e, 1 000 lirası Adnan Topsakal'a yapılan usulsüz ödemeyi, 1 534 047,60 lirası da Kilis'te yapılmış olup, 1960 yılına da geçen, kanuna aykırı inşaat ile nakdi ve aynı yardım bedelini teşkil etmektedir.

Bunlar hakkında da gerekli takibatın yapıldığı anlaşılmaktadır.

27. Genel merkez hesabı :

İşletme ve fabrikaların birbirlerine ayın ve nakit irsalâtında bulunmaları veya diğerleri adına tahsilât veya ödeme yapmaları dolayısıyla, iş dönemi sonunda alacaklı veya borçlu, ya da hem alacaklı, hem borçlu durumda olmaları, (Genel merkez) adı ile açılan hesapta gösterilmektedir. Konsolide bilânçoya esas olan işletmeler, kereste fabrikaları, anatamirhane ve yedek parça deposu genel bilânçolarının incelenmesinden anlaşılacağı üzere; işletmelerin 26 981 417,20 lira matlub bakıyesine karşılık, kereste fabrikaları, anatamirhane müdürlükleri, yedek parça depo müdürlüklerinin topluca 26 570 777,65 lira zimmet artığı olduğu, binnetice konsolide bilânçoda bu artıkların hem aktif hem pasifte yer alması muhasebe kayıt usullerine uygun bulunduğu halde, 1960 yılından itibaren olduğu üzere, 1962 yılında da iki miktar arasındaki farkı teşkil eden 410 639,55 liranın konsolide bilânçosunun matlubuna kaydedilmesi ile yetinildiği görülmüştür.

Ancak, Orman İdaresi temsilcisi, 1963 yılından itibaren bilânçolarda çift kayıt usulüne dönüldüğünü beyan etmiş olduğundan bu konuda yapılacak bir işlem bulunmamıştır.

28. Nâzım hesaplar :

Bilânçoda nâzım hesaplar olarak yer almış 20 769 582,35 lira işletmeler ve kereste fabrikaları teminat karşılığı alınmış olan 13 832 756,20 lira kıymetinde esham ve tahvilât ile teminat mektupları 5 878 236,65 lira üçüncü şahıslara ait tasarruf bonosu ve 1 058 589,50 lira da Sayıştay ilâmlarıyla kesinleşen borçlardan meydana gelmiş bulunmaktadır.

146 orman işletmesi, 14 kereste fabrikası, 3 anatamirhane ve 1 yedek parça depo müdürlüğünün, 1962 iş dönemi muamelelerini kapsıyan konsolide bilânçosunun incelenmesi sonucunu gösterir işbu genel durum raporu Türkiye;

Maraş Devlet Orman İşletmesi
(EKİ den alınan prim)

Memuriyeti	Adı, Soyadı	Ödenen prim	
		Lira	K.
Bölge Şefi	Abdullah Işıkoğlu	243	
» »	İlhan Erkenez	81	16
Bölge Kâtibi	Mahmut Çetin	81	
Ölçme Kes. Me.	Mehmet Gözüakça	121	50
» » »	Niyazi Yücel	40	50
» » »	M. Ali Çiğer	14	29
Orman Muh. Memuru	Hüseyin Ateş	14	29
» » »	Ahmet Kırdak	14	29
» » »	Kemal Çanakçıoğlu	14	29
» » »	Duran Yavuz	14	29
» » »	Hasan Kaman	14	29
» » »	Arif Özger	14	29
» » »	Yaşar Kapyapar	14	29
» » »	Hüseyin Höbek	14	29
» » »	Osman Közükara	14	29
» » »	Mehmet Sağır	14	29
» » »	İbrahim Çelik	14	29
» » »	Hanifi Zincir	14	29
» » »	Hüseyin Emek	14	29
» » »	Kemal Sayman	14	29
» » »	Sadi Demir	14	29
Seyis	Hüseyin Saygılı	14	29
İşletme Müdürü	Emin Gökçek	108	
Müdür Muavini	Danış Atillâ	90	
Muhasebeci	Arif Eren	90	
Veznedar	Öner Güldiken	73	45
		1 171	61
Orman Başmüdürlüğü hissesi		49	86
Orman Genel Müdürlüğü hisesi		24	93
		1 246	40

Bitlis Orman işletmelerince verilen primler

(T. K. İ. den alınan prim)

Memuriyeti	Adı, Soyadı	Ödenen prim	
		Lira	K.
Orman Bölge Şefi	M. Sabri Özer	836	66
Depo Memuru	Emin Keski	244	02
» »	Nizam Coşar	244	02
Muh. Memuru	Hüsnü Beğen	244	02
» »	Zeki Albay	244	02
» »	Mehmet Esan	244	02
» »	Memduh Telek	244	02
» »	Hüseyin Tarhan	122	03
» »	Zeki Güler	122	04
Kâtip - Mutemet	Refik Çelik	244	02
		2 788	87
Bölge Şefi	Mehmet Duran	295	63
» »	Ali Edirne	147	81
Kâtip - Mutemet	Selâhattin Yıldırım	150	
Depo Memuru	Abdullah Polat	150	
» »	Emin Çelik	150	
Muhafaza Memuru	Şahap Demir	150	
» »	Selim Şahin	95	
» »	Abdurrahman Çobanoğlu	95	
» »	Izzettin Bingöl	94	69
Kesim Memuru	Sait Tümer	150	
		1 478	13
İşletme Müdürü	İ. Cahit Yeşilada	800	
Bölge Şefi	Yusuf Erdem	150	
Muhasebeci	Avni İçci	225	
Muh. Memuru	Mehmet Uluca	325	
Veznedar	Fevzi Barut	151	20
Mutemet	Necdet Eren	151	20
Muh. Memuru	Sait Yazıcı	151	20
		1 953	60
		6 220	60
Başmüdürlük hissesi		578	66
Orman Genel Müdürlüğü hissesi		433	99
		7 233	25

Beypazarı Devlet Orman İşletmesince verilen primler

(E. K. i. den alınan prim)

Memuriyeti	Adı, Soyadı	Ödenen prim	
		Lira	K.
İşletme Müdürü	Ahmet Doğru	340	
İşletme Müdürlü Muavini	Tahsin Eren	190	
Sayman	Avni Olcay	150	
Fiş Memuru	Necati Kabasakal	75	
»	Mehmet Yazıcıoğlu	25	
Veznedar	M. Ali Özdemir	50	
Memur	Hüseyin Yertürk	15	
Daktilo	Mehmet Bayrak	10	
Hademe	Meziyet Gülen	10	
»	Pakize Yolasığmaz	10	
Bölge Şefi	Sabahattin Mutlu	300	
Kâtip	Ali Karaca	125	
Ölç. Kesim Memuru	İbrahim Koç	125	
»	Bayram Özalp	125	
»	Hasan Onur	85	
Depo Memuru	Ömer Yalçın	125	
Seyis	Ali Açıklı	65	
Orman Muh. Memuru	Ömer Gökçe	65	
»	Ali Türksanlı	40	45
Bölge Şefi	B. Cahit Tüzün	150	
Kâtip	Mehmet Yıldızhan	30	
Mutemet	Mehmet Yazıcıoğlu	25	
Ölç. Kesim Memuru	Durmuş Bozatan	30	
»	Ekrem Sarıkaya	30	
»	İsmail Ünsal	30	
Depo Memuru	Hüseyin Gökteş	30	
»	Saadettin Akdoğan	20	
Seyis	Ahmet Çakılı	18	55
Orman Muh. Memuru	Hamdi Ercan	30	
Bölge Şefi	Sami Özbay	150	
Depo Memuru	Celil Şen	94	40
İmarat Memuru	Hidayet Şanlı	75	20
Kâtip	Fevzi Gönyurdu	56	40
Bölge Şefi	Mazhar Bakkalbaşoğlu	50	
Bölge Şefi	A. Reşit Eyüpoğlu	50	
		2 800	

Büyük Millet Meclisinin yüce bilgilerine saygı ile arz olunur.

Birinci Başkan V.
Kemalettin Tolluoğlu

D. 1. Başkan V.
Rasit Örencik

D. 2. Başkan V.
A. Rıza Toksöz
(Bulunamadı)

D. 3. Başkan
Mehmet Karabacak

D. 4. Başkanı
Ihsan Ögat

Üye
Nihat Başakar

Üye
Celâl Çitici

Üye
M. Hüdâi Dümer

Üye
Hikmet Öktem

Üye
Azmi Seyhan

Üye
Remzi Konakçı

Üye
Semiha Erem

Üye V.
Necdet Tek'er

Üye V.
Hayri Gürsu

Üye V.
Şahin Atamer
(Emekli olduğundan
imzada bulunamadı.)

Üye V.
Enver Yılmaz

Üye V.
Semahat Senger

Savcı
Fikret Karabina

Devlet Orman İşletmeleri ve kereste fabrikalarıyla anatamirhane müdürlüklerinin 1961 yılı bilançolarının sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi. (3/160)

T. C.

Sayıştay

Sayı : 538667/1423

6 . 7 . 1966

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI YÜKSEK MAKAMINA

Devlet Orman İşletmeleri ve Kereste fabrikaları ile anatamirhane ve yedek parça depo müdürlüklerinin Orman Genel Müdürlüğünce düzenlenip Sayıştaya gönderilen 1963 yılı bilançolarının, 4914 sayılı Kanun hükümleri gereğince incelenerek hükme bağlanmış olduğunu ve bahis konusu müesseselerin genel durumu hakkında düzenlenen raporun bilanço ile birlikte sunulduğunu saygılarımla arz eylerim.

Kemalettin Tolluoğlu
Sayıştay Başkanvekili

Devlet Orman İşletmeleri ve kereste fabrikaları ile anatamirhane ve yedek parça depo müdürlüklerinin 1963 yılı genel bilançoları ile konsolide bilançosunun incelenmesi sonunda düzenlenen rapordur

4914 sayılı Kanununun 1 nci maddesinin son fıkrası, (İşletmelerin merkezce yapılacak genel bilançosu ile her işletmeye ilişkin bilanço, kesinhesapları ile birlikte takvim yılı sonundan itibaren 7 ay içinde Sayıştaya verilir. Sayıştay incelemelerini bu işletmelerin mevzuatına ve ticari isterlere göre yapar) hükmünü kapsamakta olduğundan, kanunun yürürlüğe girmesinden bu yana her yıl olduğu gibi, Devlet Orman İşletmeleri, kereste fabrikaları, anatamirhane müdür-

lükleri ve yedek parça depo müdürlüğünden 1963 yılı içinde Sayıştaya birer bilanço sunulmasından başka, bu bilançoları söz konusu kanun gereğince birleştirmekte olan Orman Genel Müdürlüğünce de 1963 yılı konsolide bilançosu Sayıştaya verilmiş bulunmaktadır.

Sayıştaya gönderilmiş bulunan münferit bilançolar, bunlara ilişkin özel hükümler ve ticari istekler dairesinde incelenip hükme bağlanarak gereken ilâmlar çıkarılmıştır.

İşletmelerle kereste fabrikalarının ve anatamirhanelerin ve yedek parça depo Müdürlüğünün genel durumlarını gösteren konsolide bilançosunun incelenmesi sonunda idari ve ekonomik yönden tesbit olunan genel nitelikte, tenkidi gerekli işlemler aşağıda açıklanmıştır.

İDARİ BÜNYE

1. Devlet Orman İşletmeleri ve kereste fabrikalarının kuruluş ve miktarı :

Devlet Orman İşletmeleri ve kereste fabrikaları; 14 . 6 . 1937 tarih ve 3204 sayılı Kanunla kurulan ve yurt ormanlarının yetiştirilmesi, korunması, imarı, işletilmesi işleri ile yükümlü tutulan Orman Genel Müdürlüğünün birer taşra kuruluşları olup, tüzel kişiliği haiz olmayan bu kuruluşlar bütün nakdi ve aynı tasarruflarını Orman Genel Müdürlüğü adına yaparlar ve Orman Genel Müdürlüğü tarafından temsil edilirler. Bunlardan amenejman plânları çerçevesinde, ormanları ekonomik isteklere göre, teknik usullerle sürekli bir şekilde işletmek amacıyla kurulan işletmelerin 1937 yılından ve birer sınıma teşekkül olarak kurulan kereste fabrikalarının 1939 yılından itibaren tesislerine başlanmıştır.

Orman Genel Müdürlüğünün teklifi, Tarım Bakanlığının onayı ile kurulmakta olan bu kuruluşların 1963 yılı dâhil, son beş yıla isabet eden adedleri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Orman işletmesi Kereste fabrikası

Aded	Aded	Yılları
130	18	1959
136	18	1960
141	14	1961
146	14	1962
148	15	1963

1963 yılı içerisinde, anatamirhanelerin adedi üçten beşe çıkmış, Yedek Parça Depo Müdürlüğü adedinde ise değişiklik olmayıp bir adedini muhafaza etmiştir.

1963 yılında mevcuda ilâve olunan iki orman işletmesi, Gündoğmuş ve Bingöl Devlet Orman İşletmeleridir. Kereste fabrikası olarak da Demirköy Fabrikası mevcuda katılmıştır.

2. — Bütçelerin hazırlanması ve bunlardan yapılan harcamalar :

A) Bütçelerin hazırlanması :

Birinci maddede açıklandığı üzere Orman Genel Müdürlüğünün birer taşra kuruluşu olup, tüzel kişiliği de olmayan ve bütün işlemleri Orman Genel Müdürlüğü adına yönetilmekte olan işletme ve fabrikaların bütçeleriyle iş plânları, 8 . 6 . 1946 tarih ve 4914 sayılı Kanunun birinci maddesinin ilk fıkrası uyarınca, Bakanlar Kurulundan alınan 15 . 2 . 1956 tarih ve 4/6725 sayılı karara dayanılarak, düzenlenen (Devlet Orman İşletmesi ve döner sermayesi yönetmeliğinin) 6 ncı maddesine göre, önce işletme müdürlüklerince hazırlanmakta ve başmüdürlüklerin düşünceleri alındıktan sonra, Orman Genel Müdürlüğünce düzenlenerek iş plâni ile birlikte incelenmek üzere başmüdürlüklere gönderilmektedir.

İstihsalât, imalât, nakliyat masrafları, sabit kıymetler, genel masraflar, orman bakım masrafları, satış masrafları, yardımcı servisler, tahnit masrafları, mübayaa masrafları anabölümleri ile lüzumu kadar maddeleri kapsıyan bu bütçeleri icradan önce onaylıyacak makam yönetmelikte yer almamış olmakla beraber, döner sermaye işlemlerinin gerektirdiği çabukluk ve seyyaliyete

uygun olarak bütçeler, meydana geldikleri katma bütçenin birinci derece ita âmîri olan Tarım Bakanının onayından sonra yürürlüğe konulmaktadır.

B) Ödenek ve giderler :

Bütçelerle verilen ödenek ve giderler :

Orman işletmeleri ve kereste fabrikaları bütçelerinin çeşitli tertiplerinden 1962 ve 1963 yılları itibarıyla verilen ödenek ve yapılan harcamalarla 1963 iş döneminde gösterilen artış ve azalış miktar ve nisbetleri bundan sonraki tablolarda gösterilmiştir.

1962 - 1963 yılları Orman işletmelerine verilen ödenek ve yapılan harcamalara ait mukayese

Tablosu : 1

Harcamanın çeşidi	Verilen ödenek		Yapılan harcama				Masrafta görülen		Yüzdesi
	1962	1963	1962		1963		artış	azalış	
İstihsal masrafları	34 352 403	33 044 633	34 352 402	42	33 044 632	86		1 307 770	4
İmalât masrafı	2 248 639	1 460 203	1 600 145	97	1 460 202	96		139 943	8
Nakliyat masrafı	161 139 570	158 015 785	150 500 632		185 015 784	67	34 655 095		23
Sabit kıymetler	48 185 807	55 244 961	33 825 916	41	40 713 919		6 888 003		20
U. idare masrafı	133 767 116	143 416 531	121 117 004	24	134 911 860	53	13 794 856		11
Or. bakım masrafı	55 991 060	82 255 574	55 961 711	65	82 255 570	08	26 293 859		47
Satış masrafları	2 114 405	1 582 841	1 482 225		1 582 838	90	100 613		6

Genel artış : % 19

1962 - 1963 yılları Devlet Kereste fabrikalarına verilen ödenek ve yapılan harcamalara ait mukayese

Tablosu : 2

Harcamanın çeşidi	Verilen ödenek		Yapılan harcama				Masrafta görülen		Yüzdesi
	1962	1963	1962		1963		artış	azalış	
Mübayaa bedeli	53 705 195	46 660 265	51 223 144	08	42 471 913	37		8 751 231	17
İmalât masrafları	6 763 157	7 655 159	6 293 371	24	7 443 244	48	1 149 873		18
Nakliyat masrafları	3 335 568	3 192 255	2 671 333	83	3 192 254	11	520 921		19
Sabit kıymetler	6 429 521	9 781 099	2 057 192	68	3 429 021	12	1 371 829		66
U. idare masrafları	5 526 589	6 404 413	5 178 016	93	5 894 661	57	716 645		14
Satış masrafları	569 550	593 744	424 658	19	461 435	54	36 777		8
Tahnitleme masrafı	128 500		86 629	01					

Genel artış : % 21

Tabloların incelenmesinden anlaşılacağı üzere; istihsal, imalât ve nakliyat masraflarından, istihsal masrafı 1962 yılında 34 352 402,42 lira iken 1963 yılında % 4 eksilişle 33 044 632,86 liraya, imalât masrafı 1962 yılında 1 600 145,97 lira iken 1963 yılında 0,08 eksilişle 1 460 202,96 liraya düşüş göstermesine mukabil, nakliyat masrafları 1962 yılında 150 500 632,00 liradan % 23 fazlasıyla 1963 yılında 185 015 784,67 liraya yükselmiştir.

Sabit kıymetlerde 1962 yılında 33 825 916,41 liradan % 20 fazlasıyla 1963 yılında 40 713 919,00 liraya, umumi idare masrafları 1962 yılında 121 117 004,24 lira iken % 11 fazlasıyla 1963 yılında 134 911 860,53 liraya, orman bakım masrafları 1962 yılında 55 961 711,65 liradan % 47 fazlasıyla 1963 yılında 82 255 570,08 liraya, satış masrafları da 1962 yılında 1 482 225,— liradan % 06 fazlasıyla 1963 yılında 1 582 838,90 liraya yükselmiştir.

Kereste fabrikalarında :

Mübayaa bedeli hariç, imalât, nakliyat, sabit kıymetler, umumi idare masrafları ile satış masrafları artış kaydetmiş olup, sırasıyla % 18, % 19, % 66, % 14, % 8 i bulmuştur. Mübayaa bedeli ise 1963 yılında 1962 ye göre % 17 azalış göstermiştir.

Genel olarak orman işletmeleri masrafları % 19; kereste fabrikaları ise % 21 artış kaydetmiştir.

3. — Umumi masraflardaki azalış ve artışlar :

a) İşletmelerde :

1963 iş döneminde orman işletmeleri bütçesinin genel harcamalar bölümünden 134 911 860,53 lira harcama yapılmış olup, bu bölümün 1962 yılına nazaran artış ve azalış kaydeden maddelerinin birbirinden düşülmesinden sonra bölüm itibariyle 1962 iş dönemine nazaran % 11 oranında 13 794 856,00 lira bir artış olmuştur.

Konsolide bilânço eklerinden bulunan kesinhesap cetvellerinin genel masraf bölümüne ilişkin olanının incelenmesi sonunda, bu bölümün önemli artış kaydeden maddeleri aşağıda gösterilmiştir.

ARTIŞ KAYDEDEN MADDELER

Masrafların çeşidi	1962	1963	Artış	%
Maaşlar	25 105 387,11	28 164 108,10	3 058 720,99	12
Ücretler	64 683 952,45	71 703 094,52	7 019 142,07	11
Emekli keseneği	4 256 119,33	4 790 235,33	534 116,00	12,5
Hizmet vasıtaları tamir giderleri	3 720 539,46	4 440 085,48	737 546,02	20
Kurs tatbikat giderleri	107 266,79	214 973,72	107 706,93	100
İlân ve propaganda giderleri	324 332,00	433 085,80	108 753,80	33,5

Azalış kaydeden maddelerde arza şayan bir cihet görülmemiştir.

Genel masrafların artış kaydeden en fazla bölümü kurs tatbikatı bölümü olup % 100 dür. Bunu takiben % 33,5 nisbetinde ilân ve propaganda giderleri gelmektedir. Ücretler bölümünün 1963 yılında 1962 yılına oranla % 11 artması, 1963 yılında yeniden işletmeye açılan iki addâ işletmenin gerektirdiği giderlerle, 1963 yılında bir üst dereceye terfi eden memur sayısından ileri geldiği anlaşılmaktadır. Diğer artış kaydeden bölümlerise, işletmelerin stoklarında mevcut malların satış ilânları ile meslekî propaganda için lüzumlu büroşür ve sair giderlerin bulunduğu, % 100 artış gösteren kurs tatbikat giderlerinin de hemen her başmüdürlük merkez işletmelerinde açılan işçi eğitim kamplarına meslekî tatbikatlara katılan teknik memurların giderleri bulunduğu, hizmet vasıtaları tamir giderlerinde husule belen artış ise, 148 orman işletmesinin son yıllarda gerek kendi bütçesiyle ve gerekse, «EXIMBANK» vasıtasıyla hibe şeklinde verilen motorlu nakil vasıtalarının gerektirdiği her çeşit masraflar olduğu; maaş fashında % 12 ile emekli keseneğinde husule gelen % 12,5 artış 1963 yılında yeniden işletmeye açılan Devlet orman işletmelerine yapılan tâyinlerin gerektirdiği masraflardan ileri gelmiştir.

4. Kereste fabrikalarındaki artış ve azalışlar :

Masrafın çeşidi	1962	1963	Artış	%
Maaşlar	174 952,28	193 189,90	18 237,62	10,42
Üretlerde	1 123 837,26	1 230 392,30	106 555,04	9,5
Emekli keseneği	77 895,30	84 705,81	6 810,51	8,7
İşçi çocuklarına yardım	—	661 820,00	661 820,00	—
İşçi yiyecek M.	—	974 104,56	974 104,56	—
Tesisat tamiri	1 258 683,28	1 283 543,04	24 859,76	19,7
Reviz. Amör. M.	—	422 182,46	422 182,46	—
Büro Mas. (M. ve gayri	57 866,67	73 266,00	15 399,33	26,6
Men. Sig. P.)	356 107,63	389 136,48	33 028,85	9,3

1961 yılında 14 adet olan 1962 yılında aynı adedi muhafaza eden orman kereste fabrikaları 1963 yılında 1 adet artışla 15 adede yükselmiştir. Aldı geçen fabrikaların umumi idare masraflarında yukarıda gösterilenler haricindeki giderlerde artış ve eksilişi cüzi miktarda olduklarından normal görülmüştür.

Yukarıdaki tabloda yer alan bölümlerden % 26,6 artışla büro masrafları başta gelmektedir. 1962 yılında Devlet orman kereste fabrikaları umumi idare masraflarında yer almayan, işçi çocuk yardımı, işçi yiyecek masrafına, 1963 yılında, İşçi Federasyonu ile yapılan toplu sözleşme üzerine yapıldığı, kereste fabrikalarında mevcut hızar ve makinaların bu yıl revizyondan geçirilmesi lüzumuna binaen bu iş için de 422 182,16 lira masraf yapıldığı görülmüştür.

Ticari isterlere göre hareket eden kereste fabrikalarındaki bu artışlar iş hacminin artması ve bir adet kereste fabrikasının ilâvesiyle orantılı bulunmuştur.

5. — Kadrolar :

Yüksek Meclise sunulan 1962 ve daha evvelki yıllar konsolide bilânçolarına ait raporlarda da arz edildiği üzere; orman işletmeleri ve kereste fabrikaları ile anatamirhanede çalıştırılan personelden bir kısmı maaşlı olup bunlar 3204 numaralı Kuruluş Kanunu ile bu kanuna ek kanunlara bağlı kadro cetvellerine dayanılarak maaşlarını katma bütçeden almakta bunların bir kısmı işletmelerle fabrika ve tamirhaneler ve depo müdürlüğünde çalıştırdıklarından, bu maaşların mezkûr kuruluşların masraflarına geçirilmesinin sağlanması için hesabı cari mektupları ile katma bütçe saymanlıklarınca, alâkalı işletmeler saymanlıklarına mal edilen söz konusu istihkaklar, bir taraftan genel masraflar (maaşlar) hesabına zimmet, diğer taraftan Orman Genel Müdürlüğü hesabı carisine matlup kaydedilmekte ve binnetice katma bütçenin (B) işaretli cetvelinde gelir olarak yer almaktadır.

Bir kısım personel ise, orman işletmeleri döner sermaye yönetmeliğinin 5 nci maddesi hükümü uyarınca, ihtiyaca göre Orman Genel Müdürlüğü tarafından düzenlenen; Maliye Bakanlığının düşüncesi alındıktan sonra Tarım Bakanının onayı ile uygulanan, kadrolarda görevli olup, bu kadrolardan bir kısmı barem içi, diğer kısmı barem dışıdır.

1962 ve 1963 yıllarında orman işletmeleri ve kereste fabrikaları ile anatamirhane müdürlüklerinde çalıştırılan personel sayısı ve kadro durumu aşağıda gösterilmiştir.

Orman işletmelerinde mevcut kadro

Yılı	Barem içi	Barem dışı	Aded Yekûn	Ödenek Lira Kr.
1963	3 560	9 846	13 496	72 698 400,00
1962	3 662	9 889	13 551	55 309 200,00
	12	43	55	17 389 200,00

Kullanılan kadro :

Yılı	Barem içi	Barem dışı	Aded Yekûn
1963	3 204	9 334	12 538
1962	3 538	9 022	12 560
Eksiliş	334	312 (+)	22

Kullanılan kadro :

	Barem içi	Barem dışı	Yekûn
Mevcut	3 662	9 889	13 551
Kullanılan	3 538	9 022	12 560
Boş kadro	124	867	991

1963 kadro durumu :

	Barem içi	Barem dışı	Yekûn
Mevcut	3 650	9 846	13 496
Kullanılan	3 204	9 334	12 538
	446	512	958

Tabloların incelenmesinden de anlaşılacağı veçhile, 1963 yılında, 1962 yılına nazaran, barem içi kadroda 12, barem dışı kadroda ise 43 adet ki, cem'an 55 adet az bir kadro alındığı; 1963 yılında, 1962 ye nazaran barem içinde 334 eksik, barem dışında 312 fazla kadro kullanılmış olup, bunun da barem içi kadrolardan barem dışı kadrolara yapılan aktarmalardan ileri geldiği; anlaşılmaktadır.

Kereste fabrikaları ve anatemirhane müdürlüklerinde mevcut kadro :

Yılı	Barem içi	Barem dışı	Yekûn Aded	Ödenek Lira	K.
1963	72	250	322	1 830 000	00
1962	52	210	262	1 471 200	00
Artan	20	40	60	358 800	00

Kullanılan kadro :

Yılı	Barem içi	Barem dışı	Yekûn
1963	49	221	270
1962	43	196	239
Artan	6	25	31

1962 kadro durumu :

	Barem içi	Barem dışı	Yekûn
Mevcut	52	210	262
Kullanılan	43	196	239
	9	14	23

1963 kadro durumu :

	Barem içi	Barem dışı	Yekûn
Mevcut	72	250	322
Kullanılan	49	221	270
	23	29	52

Kereste fabrikaları ve anatamirhane müdürlüklerinde; 1963 iş devresinde 1962 yılına nazaran 20 aded barem içi, 40 aded barem dışı olmak üzere, cem'an 60 aded fazla kadro alınmış ve barem içinde 6 aded, barem dışında 25 aded olmak üzere cem'an 31 aded daha fazla kadro kullanılmıştır ki, bunların da yeni açılan bir aded kereste fabrikası ile iki aded anatamirhanenin gerektirdiği ihtiyaçtan ileri geldiği görülmüştür.

6. Ek görev olarak kullanılan kadrolar :

Orman mühendisleri ile muavinlerine, müstakil ve ayrı bir hizmet karşılığı değil, ek bir ücret sağlamak amacına dayanılarak öteden beri ödenegelmekte olduğu Millet Meclisi Sayıştay Komisyonunca da teyidedilmiş olan ek görev ücretleri tediyeatına 1963 yılında da devam olunmuş ve kullanılan kadro adedi 1654 te yükselmiştir.

1962 yılı raporunda keyfiyet etraflıca açıklanmış olduğundan bu defa durumun özet olarak sunulması ile yetinilmiştir.

Bunlar meyanında, döner sermaye yönetmeliğinin 44, 47 ve 50 nci maddelerine nazaran, görevleri tamamıyla idari mahiyette olan başmüdür ve muavini, başmüdürlük kısım müdürleri, işletme müdürleri, bölge şefleri gibi teknik personel de yer almış bulunduğundan, anz ettikleri hususi-yete binaen, rapora ek 3 No lu listede ek görev verilen bu kabül teknik personelden bir kısmı misal olarak gösterilmiştir.

7. Yevmiyeli teknik personelin idari görevlerde çalıştırılması :

Orman Genel Müdürlüğümce, 4/10195 sayılı muayyen ve muvakkat müddetli hizmetlerde çalıştırılacak yevmiyeli personel yönetmeliği ve buna ek 5/1452 sayılı kararnamelerden faydalanarak, bir kısım teknik memurlar yevmiye ile çalıştırmakta bulunmuş ise de; personelin idari görevlerde değil, meslekî yatırım görevlerinde çalışması mezkûr yönetmelik icabından olduğu halde, yatırım tertipleri ile alakası bulunmayan hizmetlerde, İşletme Müdürlüğü, bölge şefliği, kısım âmirliği gibi idari görevlerde istihdam edilmiş ve keyfiyet yaygın halde bulunmuş olduğundan, Mersin Orman İşletmesi 1963 hesabı münasebetiyle sunulmuş olan rapordan başka, işbu raporla da durumun Büyük Millet Meclisine arzı uygun görülmüştür.

8. Karaman Devlet Orman İşletmesinin 1963 yılı hesabının yargılanması esnasında, aynı işletmenin hadim deposunda husule gelen 0,100 M³ depo açığı ve Mart - Nisan 1963 aylıklarının 40 lira fazlasıyla ve yine Eylül - Ekim 1963 aylıklarının da 1 000 lira noksanı ile yapılan ödemeler hakkında; 1963 yılı genel bilânçosunun tanziminden ve bu yıla ilişkin Kurumlar Vergisi beyannamesinin Maliye Bakanlığına verilmesinden sonra, Genel Müdürlükçe bilgi edinilmiş bulunduğundan; bu konudaki düzeltme işlemlerinin, 1964 yılı içerisinde ve bu yıl hesaplarına intikal ettiril-

mek suretiyle ıslâhı cihetine gidildiği; 1963 yılı konsolide bilânço raporunun Sayıştay Genel Kurulunda müzakeresi sırasında, Genel Müdürlük temsilcisi tarafından verilen izahattan anlaşılmiş ve keyfiyetin burada hikâyesi ile yetinilmiştir.

9. Muhtelif kurum ve derneklere yapılan Kanuna aykırı yardımlar :

Millet Meclisi Sayıştay Komisyonunun 15 . 4 . 1963 tarih ve 23 sayılı kararının 3 neü maddesinde yer alan ve mevzuatına muhalif ödemelerinden ötürü, hususi takibe tabi tutulmaları Komisyonca kabul edilen, cem'an 8 914 393 lira 14 kuruşluk aynı ve nakdî yardımdan, 1963 yılı bilânçosunda, yalnız 1953 - 1959 senelerine ait Komisyon kararının mezkûr 3 neü maddesinde yer alan ve 1958, 1959 yıllarına taallük eden 6 398 086 lira 79 kuruşun gösterildiği ve geri kalan ve 27 Mayıs 1960 tarihine kadar 1960 yılında yapılan 2 516 306 lira 35 kuruş yardımın da 1964 yılı bilânçosunda yekûna ilâve edildiği ve sözü edilen cem'an 8 914 393 lira 14 kuruş, Ankara 4,9 ve 11 nei Asliye Hukuk Mahkemelerinde açılan dâvalarla takibedilip muhakemelerinin henüz neticelenmediği. Yalnız, eski Tarım Bakanlarından Esat Budakoğlu'nun 9 . 12 . 1955 ten 16 . 11 . 1957 tarihine kadar olan Bakanlığı sırasında yapıldığı mahkemece sabıdolan cem'an 57 190 lira nakdî yardımın döner sermaye bütçe formülüne uygun ve binentice müdebbir bir tâcirin bu yoldaki tasarrufatı mahiyetinde görülerek Sayıştayca vize edilmesinden ötürü bu mik-tara ait dâvanın reddedildiği; Genel Müdürlük temsilcisi tarafından verilen izahattan anlaşılmiş ve 1963 yılı konsolide bilânçosunda nazım hesapların (D) bendinde (hususî takipli alacaklar) adıyla yer alan 6 398 086 lira 79 kuruşluk bağışlara 1960 yılına ait 2 516 306 lira 35 kuruşun ilâvesiyle cem'an 8 914 393 lira 14 kuruş olarak düzenlenen tahihli bilânço ekte sunulmuştur.

1962 yılı konsolide bilânçosunda yer alan 1 534 067 lira 60 kuruşluk Kilis inşaatlarının, Millî Eğitim Bakanlığına satılarak bedeli de tahsil edilmek suretiyle tasfiye edilmiş olduğu hususu, Genel Müdürlük temsilcisi tarafından beyan edildiğinden, mezkûr 1 534 067 lira 60 kuruşun 1963 yılı konsolide bilânçosunda gösterilmemesinde ilâşilecek bir cihet bulunmamıştır.

10. Serbest piyasadan yapılan mubayaalar :

6400 sayılı Kanununun 3 neü maddesi ile; genel bütçeye dâhil dairelerle, katma ve özel bütçeli idarelerin, belediyelerin, özel idarelerin ve sermayesinin en az yarısından fazlası yukarıda yazılı idare ve müesseselere ait ortaklıkların; kırtasiye, büro malzemeleri ile büro makinelerinin, büro mefruşatının, aydınlatma, teshin ve temizlik malzemeleri ile motorlu nakil vasıtaları ve matbuaların tab'i gi-bi ihtiyaçlarının, Devlet Malzeme Ofisince temin olunacağı ve bu daire ve müesseselerin ofisin sağlıyaacağı yukarıda belirtilen malzeme ve hizmetleri başka yerden alamıyacakları gibi yaptır-mıyacakları; ancak ofişçe zamanında temin edilemeyeceği anlaşılan ve gecikmesi daire işlerini aksatacak mahiyette bulunan ihtiyaçları, dışarıdan alabilecekları tesbit edilmiş bulunduğu hal-de; bâzı işletmelerce; örneğin, Mersin, Anamur, Biga ve Kaş işletmelerince, 6400 sayılı Kanuna tabi oldukları halde, birtakım ihtiyaçlarının kanuna aykırı bir şekilde dışarıdan temin edildiği görülerek durum Orman Genel Müdürlüğüne yazılmış ve cevaben alınan 30 . 5 . 1963 tarih Şb. 12 Ks. 1/b No: 12 973 sayılı yazı ile, söz konusu ihtiyaçların bundan böyle Devlet Malzeme Ofisinden temin olunmasının teşkilâta duyurulduğu bildirilmiş olmasına rağmen 6400 sayılı Kanu-na aykırı olarak mubayaalara halen de devam edilmekte olduğu görülmekle kazâi yönden ge-reken işlem yapılmış bulunmakla beraber, devam ettiği anlaşılan bu usulsüz işlemlere son veril-mek üzere Genel Müdürlükçe daha etkili tedbirler alınmasının yerinde olacağı düşünülmüştür.

11. Kayıt dışı primler :

Orman Genel Müdürlüğü ile Türkiye Kömür İşletmeleri, Seliloz Sanayii, Türkiye Devlet Demir Yollar ve Türkay gibi kurumlar arasında yapılan protokollara dayanılarak, bu kurumlara, belirli miktarda istedikleri orman ürünlerinin süresi içinde verilmesini teşvik amacı ile hizmetleri geçmiş orman idaresi personeline, sözü edilen kurumlarca, belirli oranlarda verilen primler Sa-yıştay tarafından orman gelirleri mahiyetinde görülerek işletmelerce alınmalarında bir sakınca bulunmamış ise de; Orman İdaresi personeline dağıtılmasının bir kanun hükmüne dayanması veya

çalışma saatleri dışında bu hizmetler gördürüldüğü takdirde, 3656 sayılı kanununun 22 nci maddesi gereğince Bakanlar Kurulundan alınacak karara göre işletme bütçesine konulacak ödeneğe dayalı olarak ödeme yapılması gerekli olacağı kararlaştırılmıştır.

Bu karara rağmen, ödeme yapılmasına devam olunması üzerine, çıkarılan ilâmlarla ödemelerin tanzim hükmüne bağlanması sonucunda; bu ödemelerin işletme kayıtlarına geçirilmeden, doğrudan doğruya adı geçen kurumlarca ilgililerin adreslerine gönderilmek suretiyle yapılması; evvelki senede olduğu gibi 1963 yılı iş döneminde de örneğin Trabzon, Bolu Yenice, Karabük, Vize Sinop, Demirköy ve Biga işletmelerinde olduğu gibi, (Ek liste : 4) Orman İdaresince sağlanmış olup; bu husus Tarım Bakanlığımıza aksettirildiği halde, bakanlıkça sözü edilen usülsüz ve kanunsuz ödemeler durdurulmadığı cihetle, keyfiyet daha önce bütün ayrıntıları ile 4 . 4 . 1964 tarih ve 503518/365 sayılı yazı ile Türkiye Büyük Millet Meclisine arz edilmiş olduğundan, burada olayın özetinin sunulmasıyla yetinilmiştir.

12. — İktisadi bünye :

İstihsalât :

1963 iş devresinde orman işletmelerindeki istihsalât miktarı, 1962 iş dönemi ile mukayeseli olarak aşağıda gösterilmiştir.

İstihsalin çeşidi	Ölçü birim					
		1962	1963	Artış	Azalış	%
Tomruk	M ³	2 091 891	2 018 865	—	73 026	35
Maden direği	»	505 264	277 095	—	228 169	45
Tel direği	»	32 215	26 845	—	5 372	16
Sanayi odunu	Kental	123 496	114 421	—	11 075	9
Mahrukat	»	55 196 587	32 753 636	—	22 442 951	40

Tablonun tetkikinden de anlaşılacağı üzere, 1963 yılında 1962 yılına nazaran bütün istihsalâtta bir düşme kaydedilmiştir.

Amenajman plânlarına ve işletmelerin kapasitesine göre yapılmış olması tabii bulunan istihsalâtın bu yılki durumunun olduğu gibi sunulması ile yetinilmiştir.

13. — İmalât :

1963 iş devresi zarfında kereste fabrikalarında imal olunan kereste miktarı, 1962 iş devresi ile mukayeseli olarak aşağıda gösterilmiştir.

Seneler	adedi Fabrika	kereste mik. İmal edilen
1962	14	161 796
1963	15	151 116

Tablonun tetkikinde görüleceği üzere 1963 yılında fabrika adedi 1962 yılına nazaran bir adet artış gösterdiği halde, imalât 1962 ye nazaran 10 680 M³ bir düşüş göstermiştir. İmalâtın düşüşününün Orman Genel Müdürlüğü temsilcisi tarafından; «işletmelerde satışı yapılamayan gayri mütecceniz tomrukların iktisadi kıymetlerinin payı olmaması için kereste fabrikalarında biçtirilmesinin normal vasıflı tomruklara nazaran fazla emek ve zaman kaybına sebebiyet vermesinden ileni geldiği» bildirilmiş olduğundan teknik bir konuya taallük eden bu husus hakkında Sayıştayca mütalâa yürütülmesine mahal görülmemiştir.

14. — Nakliyat :

1963 iş devresinde, orman işletmeleri ile kereste fabrikaları tarafından yapılan nakliyat masraf tutarları (1 ve 2 numaralı tablolarda 1962 iş devresi ile mukayeseli olarak gösterilmiş-

tir. Mezkûr tabloların tetkikinden de anlaşılacağı üzere, 1963 iş devresinde 1962 yılına nazaran nakliyat masraflarında % 23, kereste fabrikalarında ise % 19 oranında artış husule gelmiştir.

15. — Satışlar :

1963 iş devresinde, orman işletmeleri ile kereste fabrikaları tarafından yapılan satışlar; cins, miktar ve kıymet itibarıyla müfredatlı ve 1962 yılı ile mukayeseli olarak aşağıda gösterilmiştir.

Orman işletmeleri 1963 iş devresi satış tablosu

Cinsi	M ³	Kental	Lira Kr.
Tomruk	1 832 380,663	—	372 243 660,48
Kereste	32 783,335	—	12 449 098,92
M. Direği	353 287,914	—	56 380 238,21
Tel »	25 702,319	—	8 025 299,83
Travers	14 228,248	—	5 982 929,86
Sanayi Od.	108 991,879	—	14 732 320,95
Mahrukat	—	33 693 525,72	38 018 024,27
»	—	5 882 875,52 (Ster)	52 954 288,90
Mahsulât	—	167 767,17	9 685 868,67
	2 367 374,358	33 537 119,74	570 471 730,09
		5 882 875,52 (Ster)	

1962			1963	
M ³	Kental	Lira Kr.	M ³	Kental
2 204 705 291	55 842 406,06	514 931 671	2 367 374 358	33 537 119,94
				5 882 875,52
				Lira Kuruş
				570 471 730,09

Kereste fabrikaları 1963 iş devresi satışları :

Cinsi	M ³	Kental	Lira Kr.
Yumuşak kereste	103 415 054	—	48 431 476,20
Sert kereste	54 026 680	—	27 936 226,87
Parke	209 762,51 M ²	—	—
	157 441 734		76 767 723,07
	209 762,51 M ²		
	1962		1963
M ³	Lira Kr.	M ³	Lira Kr.
144 728 977	68 238 134,20	157 441 734	76 767 723,07
		209 262,52 M ²	

Tabloların tetkikinden de anlaşılacağı üzere; 1963 iş devresinde Orman işletmelerinde 570 471 730,09 lira, kereste fabrikalarında 76 767 723,07 lira ki, cem'an 647 239 453,17 liraya ula-

şan orman emvalinin satışı yapılmıştır. 1963 yılında 1962 yılına göre 55 540 059,09 liralık bir artış husule gelmiş olup, bunun 162 669 067 M² satış fazlası ile tarife bedellerinde husule gelen artıştan ileri geldiği anlaşılmaktadır.

Kereste fabrikaları satışlarında 1963 yılında, 1962 yılına nazaran, 12 712 757 M³ keresteden ve 209 262,52 M² parke satışlarından olmak üzere cem'an 8 529 588,87 liralık bir artış husule gelmiştir. Artan bu miktarın piyasa ihtiyacı için fazla satışlardan ileri geldiği müşahade olunmuştur.

16. Bilânçonun tahlili :

Sermaye hesabı :

1963 iş dönemi sonu olan 31 . 12 . 1963 tarihi itibariyle düzenlenen konsolide bilânçoda görülen 67 609 710,15 lira sermayeden 5 769 135,24 lirası 1937 ilâ 1950 yıllarında katma bütçeden verilen kıymetlerden; 48 903 141,81 lirası işletme kârlarından aktarılan meblâğlardan; 12 937 433,10 lirası da Orman işletmelerinin kereste fabrikalarına ayırdıkları kıymetlerden ibaret bulunmuştur.

Bu sermayenin 47 854 481,50 lirası Orman işletmelerine, 18 455 228,65 lirası kereste fabrikalarına, 1 050 000 lirası Anatamirhane müdürlüklerine, 250 000 lirası da Yedek Parça Depo Müdürlüğüne aittir.

1961 konsolide bilânçosunda sermaye yekûnu 117 007 304,28 lira iken, 1962 yılında 76 086 528,50 liraya; bahse konu 1963 yılında 67 609 710,15 liraya tenzil edilmiş; binnetice 1956 ve 1957 yılları kârları olup katma bütçeye devri lâzımgelirken usulsüz olarak re'sen sermayeye aktarılan cem'an 53 147 594,13 lira kârın malî imkân elverdiği nisbette katma bütçeye devri için Genel Müdürlük cari hesabına intikali sağlanmış ve bu itibarla keyfiyet, Millet Meclisi Sayıştay Komisyonunun 15 . 4 . 1963 tarih ve 23 No. lu kararına uygun bulunmuştur.

Bu konuda 1962 raporunun 15 nci maddesinde etraflı açıklama yapılmış olduğundan, burada özet olarak bilgi verilmesi ile yetinilmiştir.

17. İhtiyatlar :

Orman mevzuatında ihtiyat akçesi ayrılacağına dair bir kayıt mevcut değilse de; ticari isterlere göre çalışan işletme ve fabrikalarea ihtiyat akçesi ayrılmış olması yerinde ve esasen 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 288 nci madesi icabı bulunmuş olmakla beraber bu hususun Orman Kanunu veya yönetmeliğinde yer alması temenniye şayan görülmüş ve orman idaresi temsilcisinin, keyfiyetin tasarıya alındığı yolundaki beyanı da bunu teyid etmiştir.

1963 yılında 6 752 747,20 lira ihtiyat akçesi ayrılmış olup bu güne kadar ayrılanlarla birlikte 33 631 568,82 liraya yükselmiştir.

18. Biriken amortismanlar :

1963 yılında, Orman işletmeleri, kereste fabrikaları, Anatamirhane ve Yedek Parça Depo Müdürlüklerinde mevcut 306 316 489,15 liralık sabit kıymetlerden 104 647 061,05 liralık kısmı amorti edilmiş bulunmaktadır. Bu miktar % 34 oranındadır.

Sabit kıymetler için, Maliye Bakanlığının tesbit etmiş bulunduğu oranlarda ticari teamüllere göre amortisman ayrılmakta olduğu görülmekle, keyfiyetin hikâyesi ile yetinilmiştir.

19. Biriken zararlar karşılığı :

1963 iş devresi sonunda tanzim olunan konsolide bilânçonun pasifinde yer alan biriken zararlar karşılığı 14 387 610 liradan 5 000 000 lirasının, döner sermaye yönetmeliğinin 42 nci maddesine istinaden köylülere, dam örtüsü, fenni arı kovana, kiremit ocağı, linyit ocağı, ile sac soba ihtiyaçlarının karşılanması için aynı ve nakdî yardım bedeli karşılığında ayrılan meblâğ olduğu; 9 387 610 lirasının da satın alınan bono bedeline karşılık tutulduğu görülmüştür.

Biriken zararlar karşılığı hesabı ileride vukuu melhuz zararlara karşılık olarak ayrılan meblâğlar için açılmış olup, tasarruf bonolarının ise, vâdelerinin hululünde nakde tahvil edilmeleri 223 sayılı Kanun icabından bulunmuş olduğundan bono bedellerine bu hesapta yer verilmesinde isabet

görülmemiş; binnetice, Genel Müdürlük adına mübayâa olunan ve nakde tahvillerinde katma bütçe vâridatını teşkil edecek olan, bono bedellerinin, Genel Müdürlüğün işletmeler nezdindeki alacağını temsil eden cari hesaba kaydı lâzımgelmiş ve Orman idaresi temsileisi de bu görüşe iştirak etmiş; olmakla ekli olarak takdim kılınan bilânço ona göre tanzim edilmiştir.

20. Biriken sigorta primleri ;

1963 konsolide bilânçosunda biriken sigorta primleri olarak cem'an 5 081 536,31 lira ayrılmış, bunun 4 926 407,27 lirasının menkul ve gayrimenkule, 155 129,04 lirasının da malî mesuliyet sigorta primine aidolduğu görülmüştür.

21. Orman işletmeleri ve kereste fabrikaları borçları :

Devlet Orman işletmeleri, kereste fabrikaları, Anatamirhane ve Yedek Parça Depo Müdürlüklerinin 1963 iş devresi sonunda mevcut ve konsolide bilânçoya intikal eden borçlarının müfredatı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Adı geçen tablonun tetkikinden de anlaşılacağı üzere; tamamen dış borçlardan ibaret bulunan 136 943 793,94 lira, sene sonuna kadar ödenemiyen, amele, işçi istihkakları, hazineye ödenecek olan vergiler, müşterilerin yatırdıkları nakdî teminatlar, yine müşterilerin yatırdıkları mal bedelleri, açtırılan akreditifler ile muhtelif cins borçlardan ibarettir.

a) Ödenecek istihkak	6 540 555,47
b) Ödenecek vergiler	22 399 907,97
c) Nakdî teminatlar	5 065 554,17
d) Müşteriler	63 182 449,41
e) Açtırılan akreditifler	18 312 761,92
f) Muhtelif	21 442 565,00

Yekûn 136 943 793,94

22. Orman Genel Müdürlüğü cari hesabı :

Konsolide bilânçoda kayıtlı cem'an 251 878 175,26 liradan 86 061 992,51 lirası maaşlar, 165 816 182,75 lirası da işletmeler kârı olup bu meblâğ katma bütçeye aktarılmak üzere ve Büyük Millet Meclisi Sayıştay Komisyonu kararına uygun olarak 1962 ve 1963 yılları konsolide bilânçolarında kâr ve zarar hesabından çıkarılarak bu hesaba alınmıştır. Bunların fiilen katma bütçeye aktarılması, işletmelerin malî imkânları oranında olduğu müşahade edilmiş; ve bu konuda 1962 raporunun 15 nci maddesinde etraflı bilgi verilmiştir.

23. Muvakkat borçlu ve alacaklı hesabı ;

Ölçü farkları olarak bilânçoda yer alan 187 730,19 lira, Orman işletmeleri, kereste fabrikaları ve Anatamirhanelerde husule gelen ve henüz mahiyetleri anlaşılıp neticelenemiyen tahkik konusu olan ölçü farklarıdır.

24. İşletme müdürlüğü cari hesabı :

Bilânçonun pasifinde görülen 9 385 761,28 lira İşletme Müdürlüğü cari hesabı, müstakil hüviyeti olmıyan (örneğin Ayancık, Bafra, Eğridir) fabrikaların bağlı oldukları işletmelerle yaptıkları irsalâtın kaydı sonucunu gösteren artık hesabıdır.

25. Devlet Orman İmar masrafları karşılığı hesabı :

129 627 241,01 liradan ibaret 1963 yılı konsolide bilânço kârından, Kurumlar Vergisi ile satın alınan tasarruf bonusu bedellerinin ve keza bilânçonun tanziminden sonra iptal edilmiş bâzı satışlardan doğan 34 880,88 lira zararın tenzilinden sonra kalıp, katma bütçeye devri lâzımgelen 77 585 203,67 liradan 18 795 723 lirasının, taallûk ettiği 1964 malî yılı içinde değil, daha sonra katma bütçeye yatırılmış olduğu anlaşılmiştir.

Toplantıda hazır bulunan Orman Genel Müdürlüğü temsileisi tarafından bu hususta yapılan

açıklamada; 1963 yılı konsolide bilançosuna nazaran döner sermayenin 77 620 084 lira 55 kuruş kârı olduğu, bu kârın katma bütçeye devredilmek üzere merkezde toplandığı, Adıyaman, Bilecik, Keles, Göynük ve Mudurnu işletmelerince 1963 yılında satılan ve bedeli tahsil olunan orman emvaline ait satışlardan bir kısmının hukukî sebeplerden dolayı 1964 yılında iptal edilmesi üzerine tahsil edilmiş olan paraların sahiplerine iadesi zaruretinde kalındığı, satışı iptal olunan emval fiilî masraflarla 1964 yılı stoklarına iade olunmuş ve ödenen tarife bedeli ise aidolduğu hesaba borç kaydedilmek suretiyle tasfiye edilmiş bulunduğu, mütebaki kısmını teşkil eden 34 880,88 liranın da Orman Genel Müdürlüğü hesabına zarar kaydedilmek üzere merkeze intikal ettirildiği, muamelelerin cereyan ettiği tarihte 1963 yılı kârı katma bütçeye intikal ettirilmediği için 34 880,88 liranın 1963 yılı kârından tenzili cihetine gidilmiş olduğu, döner sermayeden katma bütçeye 148 893 062 lira ödenmesi gerekirken 130 097 339 lira ödenmesinin nakit noksanlığından ileri geldiği bildirilmiş olmakla mezkûr 18 795 723,00 liranın 1964 malî yılı kesinhesabına vâridat tahakkuk farkı olarak kaydı lâzımgelmekte bulunmuştur.

26. Kârın teşekkülü ve artışına âmil olan faktörler :

1963 iş dönemi konsolide bilançonun pasifinde (Devlet orman imar masrafları karşılığı) hesabında bu yıl kârı olarak gösterilen 129 627 241,01 lira, 1962 iş devresi kârı olan 133 432 770,42 liraya nisbetle 3 805 529,41 lira azalış göstermiştir. Bu azalışın hangi hesaplardan meydana geldiği aşağıda gösterilmiştir.

	1962		1963	
	Lira	K.	Lira	K.
Gayrisâfi gelir	336 942 298	25	371 710 891	28
Müteferrik gelir	+ 7 195 306	53	+ 11 345 370	56
Gelirler toplamı	344 137 604	78	383 156 261	84
Masraflar toplamı	— 197 301 428	61	— 239 903 651	37
	146 836 176	17	143 152 610	47
Müteferrik giderler	— 6 296 334	32	— 6 772 622	26
	140 539 841	85	136 379 988	21
Ayrılan ihtiyat akçeler	— 7 107 071	43	— 6 752 747	20
Konsolide kârı	133 432 770	42	129 627 241	01

Tablonun tetkikinden de anlaşılacağı üzere bu azalışın 1963 yılında 1962 yılına göre genel giderlerle müteferrik giderlerde husule gelen % 3 nisbetindeki artıştan ileri geldiği görülmüştür.

27. Sabit kıymetler ve bu kıymetlerin sermaye ile mukayesesi :

1963 iş dönemi konsolide bilançosunda sabit kıymetler 306 316 489,15 lira gösterilmekte olup, bunun 1962 iş dönemi ile mukayesesi aşağıdaki cetvelde açıklanmıştır.

306 316 489,15	lira değerindeki sabit kıymetlerden;
251 844 955,07	lirası Devlet orman işletmelerine,
22 429 661,36	lirası kereste fabrikalarına,
11 732 864,86	lirası anatamirhanelerine,
20 309 007,86	lirası da yedek parça depo müdürlüklerine ait bulunmaktadır.

Sabit kıymetler mukayese tablosu :

Çeşidi	1962		1963		Artış	
	Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
Tesisler	153 962 877	88	181 263 724	91	27 299 847	03
Demirbaşlar	73 514 405	39	107 228 198	06	33 713 792	67
Arsa - arazi	15 321 565	49	17 761 693	78	2 440 128	29
Satılınan haklar	62 047	02	62 872	40	825	38
	242 861 895	78	306 316 489	15	63 454 593	37

Tablonun tetkikinde de görüleceği üzere, 1962 iş dönemine göre 1963 yılında 63 454 593,37 lira bir artış göstermiştir.

Sermaye, ihtiyat akçesi, amortisman karşılığı yokûnunu teşkil eden ve sermaye olarak istimali kabil bulunan meblâğ 205 888 340,02 lira olduğu halde, sabit kıymetler yekûnu bundan 100 428 149,13 lira fazla olarak 306 316 489,15 lira bulunmaktadır. Bu hal sermayenin tamamen dondurulduğunu ve hattâ orman idareleri veznelerinde emaneten ve sair suretlerle bulunan para veya kıymetlerin dahi sabitleştirildiğini göstermektedir.

28. Stoklar :

1963 iş devresi sonunda orman işletmelerinde 72 586 213,00 lira, kereste fabrikalarında 18 361 572,00 lira kıymetinde muhtelif cins orman emvali stoku mevcud olup bunların 1962 iş devresi ile mukayesesini gösteren tablolar aşağıda gösterilmiştir :

Orman işletmeleri mukayeseli stok cetveli :

Cinsi	Ölçü birimi	1 9 6 2		1 9 6 3	
		Miktarı	Kıymeti Lira K.	Miktarı	Kıymeti Lira K.
Tomruk	M ³	906 960	39 933 247	1 074 570	51 049 604
Maden direği	M ³	245 090	10 006 320	151 953	7 354 509
Tel direği	M ³	21 590	967 336	16 201	720 732
Kereste	M ³	19 590	1 912 055	23 819	2 601 530
Travers	M ³	2 047	210 378	4 400	478 168
Sanayi odunu	M ³	44 526	2 136 173	80 749	3 417 333
Sair mallar	Kental	1 854 574	7 705 621	33 298	1 452 153
Mahrukata	»	—	—	1 011 542 132	5 512 184
		1 239 803	62 871 230	1 351 692	72 586 213
		1 854 574		1 011 542 132	

M³ Miktarda artış % 9
Değerde artış % 15
Mahrukatta artış % 545

Mahrukata bölümünde gösterilen ster miktarı kentale tahvil edilerek alınmıştır.
(Bir ster vasatı olarak 300 Kgr; bir kental 100 kilo olarak alınmıştır.)

Kereste fabrikaları mukayeseli stop cetveli :

Cinsi	Ölçü birimi	1 9 6 2			1 9 6 3		
		Miktarı	Kıymeti		Miktarı	Kıymeti	
			Lira	K.		Lira	K.
Tomruk (İşlenmemiş)	M ³	75 005	12 882 348		62 608	10 670 696	
Yumuşak kereste	M ³	39 927	15 054 401		12 028	4 319 322	
Sert kereste	M ³	49 224	20 412 794		6 053	2 384 318	
Parke	M ²	103 426	431 987		43 226	987 236	
		267 582	48 781 530		123 915	18 361 572	

Miktarda eksiliş : % 54
Değerde eksiliş : % 63 tür.

29. Ambar mevcudu :

1963 yılından 1964 yılına devreden ambar mevcudu 28 461 861,90 lira olup, bu miktardan 489 319,11 lirasının alât, edevat; 12 680 837,98 lirasının malzeme; 3 348 257,20 lirasının kırtasiye, matbuat; 11 173 851,56 lirasının yedek parça; 12 602,24 lirasının akar yakıt ve yağlar ve 756 993,81 lirasının da muhtelif cins eşyaya ait bulunduğu görülmüştür. 28 461 861,90 liralık ambar mevcudu 148 orman işletmesi, 15 kereste fabrikası, 5 anatamirhane ile bir yedek parça depo müdürlüğüne aidi olup, her bir işletmeye takriben 168,00 liralık ambar mevcudu isabet ettiği görülmüştür ki, normal had dâhilinde bulunmuştur.

30. Paralar :

1963 konsolide nakit mevcudu 149 355 781,28 lira olup, bu miktarın 2 240 126,77 lirasının kasalarda, 147 116 654,51 lirasının Döner Sermaye Yönetmeliğinin 4 ncü maddesinde zikrolunan Devlete ait bankalarda, bu bankaların bulunmadığı yerlerde ise millî bankalarda bulunmaktadır.

1962 yılına nazaran 1963 yılında, takriben % 12 oranında bir artış görülmüştür. Bu artış artan iş hacmine uygun olduğundan denecek bir şey yoktur.

31. Alacaklarımız (Muvakkat borçlular) :

Blânçonun aktifinde yer alan 59 680 946,92 lira alacak, Devlet Orman İşletmeleri, kereste fabrikaları, anatamirhane müdürlükleri ile yedek parça depo müdürlüğüne aittir. Bunların cins ve müfredatları aşağıdaki cetvelde gösterilmiştir.

a) Müşteriler hesabı	42 977 484,73	Lira
b) Muhtelif hesap	14 381 085,68	»
c) Açtırılan akreditif mas.	1 053 368,75	»
d) Aynî ve nakdî yardımlar	810 835,61	»
e) Avanstan borçlular	350 199,87	»
f) Depozitolar	108 072,28	»

Gerek teminat ve gerekse avans karşılığı müesseselere (örneğin İktisadi Devlet Teşekkülleri arasında bulunan Seka ve Kömür İşletmelerine) yapılan satışlardan doğan alacakların kaydedildiği müşteriler hesabının, mütaakıp yıllarda aynen tahsil edildiği, cari yıla ait alacakların da mütaakıp yıllarda tahsil edildiği görülmüş olmakla ilişkili bir husus bulunmamıştır.

32. Borçlu ve alacaklı hesap :

Konsolide blânçonun aktifinde yer alan M. borçlu ve alacaklı hesapta 46 277 715,80 lira görülmektedir. Bu hesap işletmeler arasında yıl sonuna kadar mutabakat hâsıl olmayan hesaplar ile işletmelerin bâzı firmalardan ezcümle sürplüks ile Eximbank şirketlerinden mubayaa ettikleri malzemeler dolayısıyla yıl sonu itibariyle keza mutabakat sağlanamamış olan işlemlerin tasfiyesi için açılmış olup, gereğinin yapılmakta olduğu anlaşılmakla denecek yoktur.

33. Nâzım hesaplar :

Konsolide blâncunun nâzım hesaplar kısmında yer alan 37 259 242,66 liradan 16 389 343,05 lirası işletmeler ile kereste fabrikalarının ve anamirhanelerin teminat karşılığı aldıkları esham ve tahvilât ile teminat mektuplarını ihtiva ettiği, 9 438 610 lirasının «muhtelif kıymetli evraklar» aslı hesabının (c) bendinde gösterilen «Satılınan tasarruf bonoları» bedeli olup nâzım hesaplarda emanet olarak aynen gösterildiği;

973 050,00 Lirasının tasarruf bonusu borçlularını,

4 060 152,82 Lirasının Sayıştay ilâm borçlularını,

6 398 086,79 Lirasının da «Hususi takipli» alacakları teşkil ettiği, müşahede olunmuştur.

Hususi takipli alacaklar 1959 gayesine kadar olan miktar olup, buna 1960 yılına müteallik 2 516 306,35 lirasının ilâvesiyle cem'an 8 914 393,14 lira olarak düzenlenen tashihli blâncunun ekte sunulduğu raporumuzun 9 ncu maddesinde etraflıca izah edilmiş olduğundan, burada konuya işaretle yetinilmiştir.

34. 148 orman işletmesi, 15 kereste fabrikası, 5 anamirhane ve 1 yedek parça depo müdürlüğü-nün 1963 iş dönemi işlemlerini kapsıyan konsolide blâncosunun incelenmesi sonucunu gösterir işbu genel durum raporu Türkiye Büyük Millet Meclisinin yüce bilgilerine saygıyla arz olunur.

Birinci Başkan V.
Kemalettin Tolluoğlu

D. 1. Başkan V.
Rasit Örencik

D. 2. Başkan V.
A. Rıza Toksöz

D. 3. Başkan
Mehmet Karabacak

D. 4. Başkanı
Ihsan Ögat

Üye
Nihat Başakar
(İmza sırasında hasta ol-
duğu için bulunamadı.)

Üye
Celâl Çitici

Üye
M. Hüdaî Dümer

Üye
Hikmet Öktem

Üye
Azmi Seyhan

Üye
Remzi Konakçı

Üye
Semiha Erem

Üye V.
Necdet Tek'er

Üye V.
Hayri Gürsu

Üye V.
Semahat Senger

Üye V.
Sacide Ardoğa

Üye V.
Enver Yılmaz

Saveci
Fikret Karabina

EK LİSTE : 3

İnebolu Orman İşletmesi

Adı ve soyadı	Memuriyeti (Ek görev)	Kadro ücreti (Ek görev)	2/3 Lira	K.
Mehmet Nalbantoğlu	Orman Mühendisi	800	533	33
Talât Oğuzer	»	600	400	
Sırrı Duyar	»	500	333	33
Salih Seymen	»	500	333	33
Tekin Yılmaz	»	500	333	33
Selâhattin Kılıç	»	500	333	33
İrfan Arıcan	»	600	400	

Yenice (Karabük) Orman İşletmesi

Şevket Gençalp	Orman Mühendisi	—	295	55
Celâl Çiçan	»	600	400	
M. Fethi Kadioğlu	»	600	400	
H. İbrahim Canfes	»	500	333	32
Münir Dündar	»	600	400	
Abdurrahman Yeşildal	»	600	400	
H. Fehmi Bağdatlı	»	600	400	
İlhan Erkenez	»	450	300	

Antalya Orman İşletmesi

			Bir aylık ödenen	
Orhan Tüter	Orman Mühendisi	800	3 863	44
Muhterem Okutur	»	700	5 499	92
İbrahim Kaya	»	500	1 999	98
Fikret Şener	»	500	1 999	98
O. Fikret Erlat	»	500	3 999	96
Fahrettin Yurtseven	»	500	2 333	31
O. Nuri Bozcuk	»	600	4 199	97
Muzaffer Demir	»	450	3 600	
Rıza Harputlu	»	500	333	33
Seyfettin Bozdoğan	»	500	3 999	96
Faruk Özdemir	»	400	2 253	68
Nasuh Arıcı	»	500	3 806	41
Kâmuran Aydınol	»	700	3 266	66
Selâhattin Yentur	»	500	2 333	24
Mustafa Gökçe	»	400	1 680	
Bahri Eskizara	»	500	2 117	68
Yazar Balçık	»	800	1 351	08

Gerede Orman İşletmesi

H. İsmet Zor	İşletme Müdürü			
İlhan Argun	»	Mv.		

Adı ve soyadı	Memuriyeti (Ek görev)	Kadro ücreti (Ek görev)	2/3 Lira	K.
O. Aydın	Bölge Şefi			
Cemil Öktem	» »			
Haydar Ürkmez	» »			
Müeyyet Cankur	» »			
Tahsin Darende	» »			
Hikmet Elâgöz	» »			
Bolu Orman İşletmesi				
Kemâl Görkut	Orman Mühendisi	1 250	744	
Salim Uzer	» »	1 250	733	33
Fehmi Metin	» »	1 250	733	33
Reşit Sağnaklar	» »	800	533	33
Servet Kayalar	» »	800	533	33
Nezihi Sarıgöl	» »	800	533	33
Mustafa Aksu	» »	800	533	33
Selâhaddin Taştan	» » Mv.	600	400	
İsmail Atabay	» »	800	533	33
Mehmet Aşar	» »	800	533	33
A. Naci Galatalı	» »	800	533	33
A. Necmettin Erener	» » Mv.	600	400	
Rafet Dügüncü	» »	600	400	
Hüseyin Gündoğan	» »	600	400	
Şükrü Vural	» »	500	333	32
A. Rüştü Coşkun	» »	600	400	
Hüseyin Türker	» »	600	400	
Şefik Turgut Arıkan	» »	600	400	
Mehmet Balcıoğlu	» »	450	300	
Metin Bayburt	» »	600	400	
A. Hamdi Tanyer	» »	600	400	
Necati Öztekin	» »	600	400	
Hulûsi Kayaalp	» »	600	400	
Naci Özşahin	» »	500	333	32
A. Muhterem Yazar	» »	600	400	
İzzettin Kıvanç	» »	600	400	
Mehmet Yücel	» »	600	400	
Emin Çetin	» »	600	400	
İsmail İnceler	» » »	800	533	32
Ali Aksungur	» » »	600	400	
İlhan Seher	» » »	600	400	
A. Hikmet Günal	» » »	600	400	
Şerafettin Konakoğlu	» » »	800	533	32
Mustafa Tüfekçi	» » »	600	400	
M. Lütü Yıldıırım	» » »	800	533	32
Şeref Özalp	» » »	800	533	32
M. Zekeriya Gerçeksever	» » »	800	533	32
Ömer Temelli	» » »	800	533	32

Adı ve soyadı	Memuriyeti (Ek görev)	Kadro ücreti (Ek görev)	2/3	
			Lira	K.
Mustafa Çetin	Orman mühendisi Mv.	500	333	32
Sabri Çelik	» » »	450	300	
T. Nevzat Kaymak	» » »	600	400	
Kadir Noyan	» » »	800	533	32
Rüstem Depaşlan	» » »	500	333	32
Yakup Eren	» » »	600	400	
Osman Bıyıklı	» » »	500	333	32

Şebinkarahisar Orman İşletmesi

M. Zekâi Bağbek	Orman Mühendisi	800	533	32
Osman Yücesan	» » Mv.	600	400	
Bahri Yüksel	» » »	500	333	32

Giresun Orman İşletmesi

M. Emin Turgutalp	Orman Mühendisi	800	533	32
Vehbi Akgün	» »	800	533	32
Aslan Ataman	» »	700	466	66
Hayrettin Kutlay	» »	800	533	32
Abdullah Aydın	» »	600	400	
Orhan Özer	» »	800	292	40
Seyfettin Nisbet	» »	600	400	
Hüseyin Kalafat	» »	500	333	32
Şefik Çakmak	» »	600	400	
Harun Turan	» »	500	333	32
Osman Sönmez	» »	700	466	66

Edremit Orman İşletmesi

İsmail Kavlıkoğlu	Orman Mühendisi	800	533	33
Hakkı Küçüksilleli	» »	600	400	
Hürşit Ergin	» »	600	400	
Rüştü Esengil	» » Mv.	500	333	33
Bedrettin Hankendi	» » »	500	333	33
Nihat Bayer	» » »	500	333	33
H. Tarık Oktay	» » »	500	333	33
Sami Özkan	» » »	500	333	33
Vahdettin Türkes	» » »	450	300	

Adı ve soyadı	Memuriyeti (Ek görev)	Bir yıllık ödenen	
		Lira	K.

Demirköy Orman İşletmesi

Osman Dumanoglu	Orman Mühendisi	4 433	31
Fuat Hanyoloğlu	» »	2 266	55
Kenan Azun	» »	4 000	
Mustafa Bahaç	» »	4 000	
Hüsnü Esen	» »	1 612	74

Adı ve soyadı	Memuriyeti (Ek görev)	Bir yıllık ödenen	
		Lira	K.
İbrahim Aksu	Orman mühendisi	1 666	50
Sami İnan	» »	3 333	15
Hüseyin Korkmaz	» »	1 601	99
E. Bülent Yalçınkaya	» »	1 666	50
Yılmaz Rova	» »	2 417	19
Gültekin Kula	» »	2 195	66
Memduh Ergin	» »	2 519	91
Necati Öztürk	» »	2 400	
M. Dünder Akdenizli	» »	2 017	13

Adı ve soyadı	Memuriyeti (Ek görev)	Kadro ücreti Ek görev)	2/3	
			Lira	K.

Azdavay Orman İşletmesi

Muzaffer Tekiş	Orman Mühendisi	4 088	80
Hüsamettin Özkeçeci	» »	3 667	40
Nurettin Öztöpaş	» »	2 667	20
A. Yaşar Yirmibeşoğlu	» » Mv.	2 800	
Ali Osman Çalışır	» » »	696	70

Akyazı Devlet Orman İşletmesi

Mehmet Tekin	Orman Mühendisi	800	533	33
Halük Uzel	» »	700	466	66
Kemâl Ertan	» » Mv.	600	400	
Kemâl Soygiray	» » »	600	400	
Mehmet Eşme	» » »	500	333	
Mustafa Ünsever	» » »	450	300	

Mengen Orman İşletmesi

Selâhattin Yener	Orman Mühendisi	800	533	33
Şahin Varşal	» » Mv.	500	333	33
Ali Günaydın	» » »	600	400	
Gökhan Elçin	» » »	500	333	33
Hüsnü Dolapçı	» » »	600	400	
Mehmet Okkaya	» » »	500	333	33
İsmail Çavuşoğulları	» » »	600	400	
Kemal Uğurlu	» » »	600	400	

Aydın Orman İşletmesi

Fahrettin Solmaz	Orman Mühendisi	800	533	32
A. Haydar Erbil	» »	600	400	
Cahit İlker	» »	600	400	
Celâl Ersayar	» » Mv.	500	333	32
Mustafa Karabulut	» » »	500	333	32

Adı ve soyadı	Memuriyeti (Ek görev)	Kadro ücreti (Ek görev)	2/3	
			Lira	K.
Remzi Ersan	Orman mühendisi Mv.	500	333	32
Necdet Genç	» » »	500	333	32
Nuri Yetmişbeş	» » »	500	333	32
Hasan Bilbaşar	» » »	500	333	32
H. Senai Atillâ	» » »	450	300	
Kubilây Görür	» » »	450	300	

Göynük Orman İşletmesi

Hayrettin Turan	Orman Mühendisi	800	533	32
Arol	» » Mv.	600	400	
Necati Öztürk	» » »	600	400	
İrfan Bilen	» » »	600	400	
A. Ekrem Oral	» » »	500	333	32
Ali Yirmibeşoğlu	» » »	600	400	

Beypazarı Orman İşletmesi

		Bir yıllık ödenen	
		Lira	K.
B. Cahit Tüzün	Orman Mühendis Mv.	4 800	
Tahsin Eren	» » »	2 133	30
Selâhattin Mut	» » »	4 800	
A. Reşit Eyüpoğlu	» » »	2 799	89
Sami Özbay	» » »	3 999	84
Abdülkadir Sevim	» » »	2 590	56
Mazhar Bakkalbaşoğlu	» » »	823	14
Ö. Fevzi Sevük	» » »	2 333	24

Küre Orman İşletmesi

Nihat Dinç	Orman Mühendisi	800	533	33
Kâmuran Aydınol	» » »	800	533	33
Neemettin Aker	» » Mv.	500	333	33
Necati Kuruoğlu	» » »	500	333	33
Mustafa Bayazıtıoğlu	» » »	500	333	33
Cemalettin Bulgu	» » »	500	333	33

Kızılcahamam Orman İşletmesi

Ferit Özdil	Orman Mühendis Mv.	4 426	35
Mustafa Okutan	» » »	4 266	40
Sadık Reyhan	» » »	3 200	
S. Sırrı Yazıcıoğlu	» » »	4 800	
Mustafa Arslan	» » »	4 800	
Alâaddin Gümüş	» » »	4 800	
Hikmet Taşhan	» » »	4 800	
Remzi Dereli	» » »	3 999	60

Adı ve soyadı	Memuriyeti (Ek görev)	Bir yıllık ödenen	
		Lira	K.
Vedat Yöneli	Orman mühendisi Mv.	3 600	
Necmettin Çenesis	» » »	3 999	60
Nurettin İşman	» » »	900	
Mehmet Aktas	» » »	3 299	70
İbrahim Cesim	» » »	4 185	70
Mahmut Fisunoğlu	» » »	1 422	08
Doğan Kantarcı	» » »	841	90
Doğan Eren	» » »	390	

Kargı Orman İşletmesi

Sabri Atabek	İşletme Müdürü	533	32
Hikmet Bayındır	Grup Müdürü	533	32
Nadi Uzel	Orman Mühendisi	333	32
Necati Dağüstü	» » Mv.	333	32

EK LİSTE 4

Trabzon Orman İşletmesi

Memurun adı	Memuriyeti	Ödenen prim miktarı	
		Lira	K.
Turgut Akyüz		45	
İhsan Çavga		25	
Mustafa Şahinoğlu		40	
Mehmet Işık		35	
Ömer Bekâr		22	
Ali Bektaş		30	
Şükrü Duman		25	
Muzaffer Güner		20	
	Yekûn	242	

Vize Orman İşletmesi

Mustafa Uzun	Bölge Şefi	105	
Ahmet Avcı	Ölçüm Kesim M.	6	
Şerif Şakar	» » »	5	50
Mehmet Dönmez	» » »	5	50
Ziya Arslan	» » »	5	50
İsmail Dinç	Depo Memuru	22	50
İhsan Karlı	Bölge Şefi	18	
Hamdi Aksu	Ölçüm Kesim M.	4	
Bedri Kahraman	Depo Memuru	4	
İsmail Bölümbaşı	Bölge Şefi	49	

Memurun adı	Memuriyeti	Ödenen prim miktarı	
		Lira	K.
Şükrü Erbil	Ölçüm Kesim M.	11	
Mehmet Bör	Depo Memuru	10	65
Nejat Dilmaç	İşletme Müdürü	78	50
Selâhattin Kazancıoğlu	İşletme Müdürü Mv.	33	64
Yekûn		358	79

Sinop Orman İşletmesi

1962 yılına aid olup 1963 te yapılan tevzi listesidir.

Ali Nusret Sarısoy	Bölge Şefi	461	87
Sami Çakıroğlu	Kâtip	92	38
Mümin Arslan	Kesim Memuru	69	28
Nihat Akay	» »	69	28
Cahit Gençsoy	Depo Memuru	92	38
Muharrem Dağlı	» »	92	38
Mehmet Malkoç	» Bekçisi	46	18
Mahmut Gündoğdu	Bölge Şefi	172	87
Ahmet Tunçer	Kâtip	34	58
Mahmut Özdemir	Muhafaza Memuru	60	51
Cahit Gençsoy	Depo Müdürü	77	79
Fahrettin Alpertin	İşletme Müdürü	400	69
Necati İleri	Muhasebeci	240	58
İrfan Parmaksızoğlu	Satış Memuru	80	19
Hüseyin Ilgın	» »	80	20
İsmail Çalışkan	Bölge Şefi	247	36
Muzaffer Önen	Kâtip	49	47
Kadir Albayrak	Kesim Memuru	80	06
İsmet Aydemir	» »	80	06
Şükrü Yavuz	Depo Bekçisi	37	77

Sinop Orman İşletmesi

1963 yılına aid olup 1963 yılında tevzi edilen :

Fahrettin Alper	İşletme Müdürü	744	23
Necati İleri	Muhasebeci	111	65
Fehmi Atabek	»	334	89
İrfan Parmaksızoğlu	Satış Memuru	148	85
Hüseyin Ilgın	» »	148	85
Mahmut Gündoğdu	Bölge Şefi	1 014	32
Sami Çakıroğlu	Mutemet	202	86
Ali Baş	Kesim Memuru	304	30
Nihat Akay	Depo Memuru	202	86
Muharrem Dağlı	» »	202	86
Mehmet Malkoç	Depo Bekçisi	101	43
Mehmet Kalay	Bölge Şefi	411	39
Faik Özen	Mutemet	82	20
Mahmut Özdemir	Muh. Mutemet	123	42

Memurun adı	Memuriyeti	Ödenen prim miktarı	
		Lira	K.
Nihat Akay	Depo Memuru	164	55
Mehmet Malkoç	Depo Bekçisi	41	14
Raci Kantarcıoğlu	Bölge Şefi	200	57
İsmet Özcanoğlu	Mutemet	40	12
Murat Güngören	»	40	12
Zekeriya Gündoğdu	»	60	18
Tahsin Arslan	»	60	18
Yekûn		4 741	05

Demirköy Orman İşletmesi

Osman Dumanoglu	İşletme Müdürü	1 054	20
Şevket Gençalp	Müdür Mv.	301	20
Yusuf Yaraş	Muhasebeci	301	20
Hamdi Turak	Veznedar	70	28
Bayram Alyır	Muhasebe Memuru	70	28
Hakkı Kır	»	70	28
Mustafa Toköz	Kâtip - Mutemet	70	28
Ali Eskiçinar	»	70	28
Talip Ceylân	Ambar Memuru	70	28
Fikret Dedeoğlu	Fiş Memuru	70	28
Hayri Kınay	Orman Memuru	70	28
Hasan Başaran	»	25	10
Tahsin Yıldırım	»	25	10
Hasan Yıldız	Daktilo	35	14
Feride Giray	Telefoncu	25	10
Musa İpek	»	17	14
Mehmet Demir	»	17	14
Rasim Şahinbaş	Hat Bakıcısı	17	14
Ömer Kınay	Seyis	17	14
Habil Ün	»	17	14
Havva Şahinbaş	Hademe	17	14
Havva Yetim	»	17	14
Hüseyin Akbal	Şoför	25	10
Niyazi Özgüner	»	25	10
Hasan Güre	»	25	10
Adem Elmas	Merkez Ölçü Kesim Me.	25	10
Hüsnü Eren	Orman Bölge Şefi	365	93
Hüseyin Korkmaz	»	365	93
Tahsin Uzunalioglu	»	365	93
İbrahim Aksu	»	365	93
Kemâl Uzun	»	365	93
Sami İnan	»	365	93
Mustafa Babaç	»	200	80
Erol Bülent Yalçınkaya	»	200	80
N. Salih Göktaş	»	200	80

Memurun adı	Memuriyeti	Ödenen prim miktarı	
		Lira	K.
Yılmaz Özer	Orman Tatbikat Memuru	52	24
Niyazi Akyüz	Kâtip Mutemet	65	76
Emin Tüfekçioğlu	» »	65	76
Mehmet Erman	Kâtip - Mutemet	65	76
Mehmet Topuz	» »	65	76
Recep İnal	» »	65	76
Ahmet Yörük	» »	65	76
Rifat Çetin	Ölçü Kesim Memuru	58	57
Raif Çetinkaya	» » »	58	57
Hüseyin Ersoy	» » »	58	57
Şerafettin Kınay	» » »	58	57
Salih Sayılğan	» » »	58	57
Hasan Bora	» » »	58	57
Vedat Tezer	» » »	58	57
Necati Sayılğan	» » »	58	57
İsmail Gezer	» » »	58	57
Kenan Gündoğdu	» » »	58	57
Muharrem Gülek	» » »	58	57
Nemettin Çağlar	» » »	58	57
Enver Akgül	» » »	58	57
Ramazan Çekil	» » »	58	57
Ahmet Şahin	» » »	58	57
Yusuf Yastın	» » »	58	57
Mehmet Ekkazan	» » »	58	57
B. Ali Şahin	» » »	58	57
Sait Özek	» » »	58	57
Ali Rıza Özel	» » »	58	57
Mustafa Ayaz	» » »	58	57
Süleyman Yayar	» » »	58	57
Hakkı Özsoy	» » »	58	57
Emin Ceylân	» » »	58	57
Mehmet Yaman	» » »	58	57
Ahmet İzer	Depo Memuru	56	58
Mahmut Özdil	» »	56	58
Necip Yardım	» »	56	58
Ramazan Akgül	» »	56	58
İbrahim Durmuş	» »	56	58
Eşref Akın	» »	56	58
Süleyman Denктаş	Orman Muhafaza Memuru	40	50
Hayrullah Soykan	» » »	40	50
Apti Türkyılmaz	» » »	40	50
Hasan Şenal	» » »	40	50
Şefik Uğraş	» » »	40	50
Vehbi Gezer	» » »	40	50
Hüseyin Seçkin	Depo Bekçisi	10	05
Halil Ulgur	» »	10	05

Memurun adı	Memuriyeti	Ödenen prim miktarı	
		Lira	K.
Bilâl Ün	Depo bekçisi	10	05
Halil Türküsev	» »	10	05
Münyamin Özkan	Şoför	20	10
Ahmet Fırınçılar	»	20	10
Kemal Göksu	»	20	10
Bayram Duran	»	20	10
	Toplam...	8 162	37

Sayıştay Komisyonu raporu

Millet Meclisi

Sayıştay Komisyonu

21 . 7 . 1967

Esas No. : 3/144, 3/160, 3/291, 3/415

Karar No. : 26

Yüksek Başkanlığa

Devlet orman işletmeleri, kereste fabrikaları, anatamirhane müdürlükleri ve yedek parça depo müdürlüklerinin Sayıştay Başkanlığına tanzim edilmiş olup, komisyonumuza havale buyrulmuş olan 1960 ilâ 1963 yıllarına ait konsolide blângo raporların komisyonea birleştirilmesine karar verilerek, Sayıştay Uzman Denetçisi Hayri Gürsu, Denetçi Osman Gökmen, Denetçi Mehmet Dağhan ve katma bütçe kesinhesapları munasebetiyle bulunan Denetçi Servet Köksal ile; Orman Genel Müdür Muavini Saffet Gözen, 12 Şb. Müdürü Fahri Başaran, Hesap Uzmanı Niyazi Kuter-dem'in huzuru ile tetkik edilerek aşağıdaki kararlara varılmıştır.

1. Kârın sermayeye aktarılması :

Orman Kanununa ek 3444 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin değiştirilmesine dair olan 4914 sayılı Kanunda (..... Devlet Orman işletmeleri tarafından işletilecek ormanlarla, bu işletmelerin döner sermayesine ilişkin işler, genel muhasebe artırma eksiltme ve ihale kanunlarına bağlı olmayıp Bakanlar Kurulunca konacak esaslara ve ticari isterlere göre yürütülür.) diye yazılı bulunmuş olduğuna göre, Orman İşletmeleri, kereste fabrikaları, anatamir müdürlükleri ve yedek parça depo müdürlüğünce bir iş devresi sonunda elde edilen hâsıllattan gereği veçhile tefrik edilip blângoda gösterilen kârın, Genel Muhasebe Kanununun 118 ve 49 ncu maddelerine tevfiikan, doğrudan doğruya, Genel Müdürlük katma bütçesine aktarılmasına dair, mezkûr kanun metninin; sarîh veya zimme bir hüküm istihracına müsait bulunmadığı müşahade olunmuştur. Bununla beraber; Orman Genel Müdürlüğü katma bütçesine mevzu ödeneklerin karşılığının hemen hemen tamamı, mezkûr bütçenin (B) cetvelinde görülen ve (döner sermaye gelirleri) namı altında yer alan hasılat olup, bu hasılat; işletmelerin satış bedellerinden katma bütçeye ödenen tarife bedeli, maaşlar ve kârlardan ve ayrıca müsadereli emval satış bedelinden ibaret bulunmuştur. Ancak hasılat meyanında katma bütçe tarafından tahsil olunan kâr miktarının, blângoda görülen kâr miktarının aynı olması lâzım geleceği yolunda, yukarıda izah olunan hususi kanun hükmü muvacehesinde, bir görüşe varmak mümkün bulunmadığı cihetle, katma bütçe tarafından (döner sermaye gelirleri) meyanında fiilen tahsil edilip tahakkuk kaydedilen kâr miktarı ile yetinilmesi icabedeceğine ve bilângoda bakiye kalan kârın da döner sermayeye aktarılması lâzım geleceğine ve Orman Genel Müdürlüğü genel müdür yardımcısı tarafından Döner Sermaye kanunu

tasarısı hazırlanmakta olduğu beyan edilmiş olduğuna binaen bu hususun kanunda yer almasının komisyonumuzca da uygun bulunduğu ve bu itibarla, Sayıştay görüşüne uygun olarak 15 . 4 . 1963 tarihinde ittihaz olunan 23 sayılı kararın, bu yolda değiştirilmesinin zaruri olduğuna karar verilmiş ve 1962 ve 1963 yılları konsolide blâncolarının sermaye hesapları bu yolda tashih edilmiştir.

2. Kilis Orman İşletmesinde yaptırılan inşaat :

1963 yılı konsolide blângo tetkikatı neticesini muhtevi olarak Büyük Millet Meclisine sunulan raporun 9 ncu maddesinde temas edilen ve genel ve katma bütçelerden yapılması gerekirken zamanın Tarım Bakanının emriyle, Kilis Orman İşletmesine 1959 ve 1960 yıllarında yaptırılan cem'an 1 534 067,60 liralık inşaat ve onarımdan, inşaatın Millî Eğitim Bakanlığına devredilerek bedelinin tahsil edildiği ve keza onarımlarında ilgili kurumlardan bedelinin alınarak irad kaydedildiği; mezkûr Sayıştay raporunun 9 ncu maddesinden anlaşılmiş ve komisyonumuz huzurunda Orman İdaresi temsilcilerinin beyanlarıyla de keyfiyet teyidedilmiş olduğundan, artık takibine mahal kalmadığı yolundaki Sayıştay görüşüne komisyonumuzca da iştirak olunmuştur.

3. Ek görevler :

1960 ilâ 1963 yılları Sayıştay raporlarında yer alan ek görevler hakkında; teknik elemanların heyeti umumiyesine verilmeleri itibariyle bu ek görevlerin 3656 sayılı Kanunun 18 nci maddesine uygun olmayarak, mezkûr elemanlara ikinci bir istihkak sağlar nitelikte olduğu, Sayıştayca ileri sürülmüş; ve bu görüşe 15 . 4 . 1963 tarih ve 23 sayılı kararın 8 nci maddesiyle iştirak edilmişse de; kanunun Sayın Âdil Toközlü tarafından talebedilerek tekriri müzakeresinde; 15 . 4 . 1963 tarih ve 23 sayılı Sayıştay Komisyonu kararı, Millet Meclisi Genel Kurulunda Başkanın (komisyon kararlarının temenni mahiyetinde olduğu) yolundaki isabetli bulunmayan müdahalesi ve Sayın Osman Sabit Avcı'nın verdiği ve bilâhara geri aldığı önerge neticesinde tasdik veya ret halinde çıkmamış olması ve diğer emsali müesseselerde ek görev verilmesi ve keza bu takibatın ancak Personel Kanunu çıkıncaya kadar devam edebilmek imkânı bulunduğu göz önüne alınarak Genel Kurulca tasdik edilmeyen bir kararın kaldırılarak mevcut tatbikatın Personel Kanunu çıkıncaya kadar devamına karar verilmiştir.

4. Özel eşhastan yapılan istikraz :

İki kalemden Kilis İşletmesince 1959 yılında özel bir şahıstan o zamanın Tarım Bakanının emriyle cem'an (173 202,62) lira istikraz edilmiş ve 19 . 1 . 1960 tarihine kadar alınan para tamamen iade edilmiş ise de; Orman mevzuatında istikraz yolu ile özel şahıstan para alınacağına dair bir kayıt olmadığından başka, işletmelerin, gayeleri dışında bir takım çalışmalarda bulunulması için, özel kişilerden bu kabil kanunsuz para sağlanmasına baş vurma Devlet'in itibarını sarsacağı gibi minnettar duruma da düşülmesine sebebiyet vereceği cihetle, her yönünden kabule şayan olmadığı ve Orman İşletmesi temsilcisi tarafından Genel Müdürlüğün vakaya ıtılları üzerine bu kanunsuz tutuma son verdirilip paranın derhal iade ettirildiğinin bildirilmiş olması itibariyle bu mahzurlu tutuma son verilmiş olduğu Sayıştayın 1960 yılı raporunun 8 nci maddesinde belirtilmiştir. Bu kere komisyonumuzun huzurunda da Orman Genel Müdürlüğü temsilcileri bu kanunsuz tutuma son verildiğini teyiden beyan etmiş bulduklarından; bu konuda komisyonumuz tarafından başkaca karar alınmasına mahal görülememiştir.

5. Döner sermaye kadrolarında çalıştırılan tarım mühendisleri :

Sayıştayın 1962 yılı raporunun 7 nci maddesinde belirtildiği üzere; Orman Genel Müdürlüğünün (ormanlara âriz olan hasaratla mücadele orman mühendislerinin vazifeleri icabı olmakla beraber, bu hususta teknik bakımdan mücehhez tarım mühendisleriyle de kuvvetlendirilmesi, ve orman içi köylerini kalkındırmak üzere arıcılık, tavukçuluk ve buna benzer tarımsal işlerin tarım mühendislerinin katılması ile geliştirilmesi) gerekçesi ile; 1961 yılında 248, 1962 yılında 253 aded olmak üzere orman işletmeleri mütedavil sermayesinden (tarım mühendisliği) namı ile kadrolar alınarak bu kadrolara ziraat mühendislerinin ek görevle tayini; 3656 sayılı Kanunun 18 nci mad-

desine müsteniden yapılmış olması itibariyle, ilgililer haricinde kazai yönden sorumluluk tevcihi- ne mahal yoksa da keyfiyet bir hizmetin yapılmasından çok orman mühendislerine verilen ek gö- revlerde olduğu gibi, bir kısım ziraat mühendislerine ek istihkak sağlamak gayesi güdülmüş; ve meselâ Ankara Orman İşletmesi emrine verilen 25 aded kadronun Devlet üretme çiftlikleri kuru- luşunda görevli genel müdür, müdür muavini, şube müdürü ve şeflerine verilmesi de, bu ciheti doğrulamakta bulunmuştur. Her ne kadar köy kalkınması dâvası olarak Hükümetçe de alınması üzerine 16 Kasım 1962 tarihinde bu kadroların ilga edildiğinin; Orman Genel Müdürlüğü temsil- cisi tarafından, Sayıştay Genel Kurulunda ileri sürüldüğü anlaşılmakta ise de, istihdam keyfi- yeti Sayıştay görüşünü doğrular mahiyette bulunmuş; binnetice Komisyonumuz da bu görüşe katıl- mıştır. Mezkûr kadrolar ilga edildiğine göre bu yönden yapılacak bir işlem bulunmamakla bera- ber badema, Genel Müdürlüğün bu yoldaki tasarruftan iktinabetmesi zaruri görülmüştür.

6. Düşük fiyatla mal satışı :

Sayıştayın 1960 yılı raporunun 10 ncu maddesinde temas edildiği üzere; Yenice Orman İşlet- mesince 1 500 kental ve 500 ton odun muhammen bedelleri 58,50 lira ve 56 lira iken Orman Genel Müdürlüğünün 19 . 8 . 1959 ve 1 . 7 . 1959 tarihli emirleri ile saymanın itirazına rağmen, Bakan- lığın nakit ihtiyacının karşılanması ve Ankara'nın odunsuz kalmaması gibi sebeplerle, tonu 35 li- radan (Ankara Mahrukatçılar Ticaret Limited Şirketine) satmak suretiyle ceman 14 025 lira zara- ra sebebiyet verildiğinden, Orman Genel Müdürlüğünce müsebbibolarak tesbit edilen Genel Mü- dür Yardımcısı Mustafa Salkaya ve 4 ncü Şube Müdürü Sadı Binay haklarında tazminat yönün- den takibatın açıldığı ve mahkemenin devam ettiği orman idaresince Sayıştaya verilen cevaptan anlaşılmış ve bu kere Komisyonumuz huzurunda keyfiyet Orman Genel Müdürlüğü temsilcileri ta- rafından teyidedilmiş; binnetice Genel Müdürlükçe gereği yapılmış; olduğundan Komisyonumuz tarafından bu hususta, bir karar ittihazına mahal bulunmamıştır.

7. — Katma bütçeden ödenmesi gereken yabancı memleketler yolluğu :

(Sayıştayın 1961 yılı raporunun 8 nci maddesinde temas edildiği üzere;

A) Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Teşkilâtı (FAO) nın Ormancılık Komisyonu 2 nci top- lanmasına memleketimiz delegesi sıfatıyla katılma, ve bu arada fırınlanmış kayın keresteleri- nin ihracı konusunda Roma'daki bir firma ile görüşme;

B) (FAO) Teşkilâtının Kavakçılık Komisyonunun kavak ağacı yetiştirilmesi ve değerlen- dirilmesi konusundaki 7 nci toplantısına memleketimiz delegesi olarak katılma;

C) Orman sözünün dahi geçmediği, geniş mânası ile tarımsal plânlama; işbirliği, kredi ve tarım işletmelerinin ekonomik tahlili konusunda toplantıya katılma ve Fransız makamları tara- fından düzenlenen inceleme gezisinde bulunma;

D) Ormancılık Araştırma Enstitüleri Birliğinin 8 nci toplantısına delege olarak katılma, gibi genel mahiyetteki işlerin sağlanmasına ait gezilerin ifası, doğrudan doğruya Orman Genel Müdürlüğüne verilmiş görevlerden olmak itibariyle, katma bütçeye mevzu ödenekten verilmesi, har- cırah kanununun 57 nci maddesi icabı bulunmuş iken bu hizmetlerin işletmeye ait bulunduğu ge- rekçesi ile döner sermayeden verildiği; binnetice katma bütçe ile ifası gerekli bu kabil hizmetle- rin işletmeye tahmil edilmemesi lâzımgeldiği ve bu itibarla; genel müdürlüğün bu konu üzerinde hassasiyetle durması icabettiği, yolundaki Sayıştay görüşüne, komisyonumuzca iştirak etmiş bu- lunmaktadır.

8. — Mevzuata muhalif bağışlar :

Mevzuata muhalif olarak 1958 - 1960 yıllarında ödenmelerinden ötürü, Komisyonumuzun 15 . 4 . 1963 tarih ve 23 sayılı kararının 3 ncü maddesi ile, (hususî takibata) tutulmaları takar- rur ettirilen ceman 8 914 393,14 lira nakdî ve aynı yardımın (Bağışların; mezkûr karar dairesin- de Orman Genel Müdürlüğünce Ankara 4, 9, 12 nci Asliye Hukuk Mahkemeleri nezdinde açılan dâvalarla takibolunduğu ve bu paranın sabık Bakanlardan Esat Budakoğlu zamanna aid olup Sa- yıştayca vize edilmesinden ötürü, hukuk mahkemesince dâvası reddedilen, 57 190 lirasından ma-

adası hakkındaki dâvanın henüz neticelenmediği; Sayıştayın 1963 yılı raporunun 9 ncu maddesinden anlaşılmış ve bu kere komisyonumuz huzurunda Orman Genel Müdürlüğü temsilcileri tarafından, keyfiyet teyidedilmiştir. Orman Genel Müdürlüğünce gerekli takibata devam olunduğu anlaşılmakla, bu hususta, halen komisyonumuz tarafından yapılacak işlem bulunmamıştır.

9. — Tarım Bakanlığınca satın alınması gereken arı kovanları :

1952 - 1955 yılında Tarım Bakanlığınca Ayanek Kereste Fabrikasında yaptırılan 7 684 aded arı kovanının bedeli olan 24 075,80 liranın Tarım Bakanlığından tahsili icabederken; Bakanlar Kurulundan alınan kararla orman işletmesi yönetmeliğine ilâve edilen (arı kovanları yapmak satmak) kaydından faydalanarak, ve 5432 sayılı Vergi Usul Kanununun 304 ncu maddesinde yazılı (değersiz olacakları) telâkkisiyle Tarım Bakanlığınca bedelin ödenmesinden vazgeçilmiş ise de, yönetmeliğe konulan (arı kovanları yapmak satmak) kaydı, bedeli mukabilinde satmak demek olup, işletmenin zararına, bir mâna istihracına katıyen imkân bulunmadığı, bilâkis işletme arı kovani yapıp kalkınmaya muhtaç köylülere satmak da muhtar olduğu; bu itibarla, 240 757,80 kuruşun Tarım Bakanlığından tahsili zımmında, Orman Genel Müdürlüğünce yapılan ve Sayıştayın 1960 yılı raporunun 12 nci maddesinde yer alan takibatın muvafık bulunduğu, ve bu kere komisyonumuz huzurunda takibatın devam ettiğinin genel müdürlük temsilcileri tarafından da bildirilmesi suretiyle, keyfiyet teyidedildiği, cihetle başkaca olunacak muamele bulunmamıştır.

10. — Bidayeten emanet hesabından bilâhara kayıt harici ödenen pirimler :

Orman Genel Müdürlüğü ile Türkiye Kömür İşletmeleri Seliloz Sanayii, Devlet Demiryolları ve Türkay gibi kurumlar arasında yapılan protokollere dayanılarak, bu kurumların belirli miktarda istedikleri orman ürünlerinin süresi içinde verilmesini teşvik amacıyla, hizmetleri geçmiş orman idaresi personeline sözü edilen kurumlara belirli oranlarda verilen pirimlerin Sayıştay tarafından gelir adıyla alınmalarında bir sakınca bulunmamış ve fakat orman idaresi personeline dağıtılmasının bir kanun hükmüne dayanılması veya çalışma saatleri dışında bu hizmetler görüldüğü takdirde 3656 sayılı Kanunun 22 nci maddesi gereğince Bakanlar Kurulundan alınacak karara göre, işletme bütçesine konulacak ödeneği mucibince ödeme yapılması lüzumu, Sayıştay tarafından takarrur ettirilerek genel müdürlüğe tebliğ edilmesine rağmen sözü edilen kurumlardan alınıp emanet hesabından orman işletmesince ilgililere dağıtılacak olan pirimlerin, bu suretle dağıtılmasına devam edilmesi üzerine, sariflerine Sayıştayca tevcih edilen tazmin hükümleri sonucunda bu defa pirimlerin muhasebe kayıtlarına intikal ettirilmeden doğrudan doğruya elden dağıtılması ciheti ihtiyar edildiği; 1961 ilâ 1963 yılları Sayıştay raporlarından anlaşılmış ise de; Orman İşletmeleri 4914 No. 1 Kanun mucibince ticari isterlere göre idare edilmekte olmalarına; ve mezkûr İktisadi Devlet Teşekkülleri muamelâtı, bu meyanda bahse konu pirimler, yüksek murakabe heyetinin murakebesinden geçip Büyük Millet Meclisine arz edilmekle, binnetice Büyük Millet Meclisinin tasdikine iktiran etmekte bulunmuş olmasına binaen Orman Genel Müdürlüğü mensuplarının gerek çalışma saati dâhilinde ve gerek haricinde bu yolda geçen hizmetlerinden dolayı, mezkûr kurumlardan alınıp emanet hesabından alâkalılara yapılan reddiyatta ilişilecek bir şey bulunmadığına Komisyonumuzca karar verilmiştir.

11. Genel Müdürlük Yardımlaşma Sandığına tahsis olunan Noel ağaçları :

6831 sayılı Orman Kanununun 37 nci maddesi hükmüne dayanılarak yapılan kesimlerin Noel ağacı evsafında olanlarının Orman Genel Müdürlüğü Yardımlaşma Sandığına çok düşük bir bedelle ve orman vasıtaları ile tahsis edildiği görüldüğünden; hakiki ve hükmi şahıslardan farkı olmayan bu sandığa böyle bir tahsisin yapılması imtiyazlı bir muamele olduğu ve aynı zamanda orman varidatını da etkileyeceği cihetle keyfiyet üzerinde duran Sayıştayın bu görüşüne mukabil orman idaresi temsilcisinin gerek Sayıştay Genel Kurulunda gerekse Komisyonumuzda «Ormanları ferahlandırma icabı bu kesimden elde edilmekte olup şahıslara verilmesi halinde birçok suistimallere yol açacağı ve Noel zamanında yapılmasının da tahribatın önlenmesine mâtufl olduğu ve zamanın darlığından ihaleye konulmayıp bedel mukabilinde sandığa devredildiği» beyan edilmişse de yeteri kadar aydınlan-

mıyan hâdisenin alâkalı dairesince yeniden tetkik edilerek açıklanması için tâlik olunan günde, ilgili daire temsilcisi tarafından yapılan mütemmim açıklamada sandığa tahsis olunan 2 500 adet çamın kesim maliyeti olan 150 kuruştan tutar bedeli 3 750 liranın Orman Genel Müdürlüğü Memur ve Hizmetlileri Yardımlaşma Derneğinden tahsil edildiği bu 2 500 adet çamın kesim yerinden Bolu'ya nakli Noel ağacı haline getirilmesi, yıkanması gibi işler için dernekçe masraf yapıldığı, bunlardan 170 adedinin bir sefarethaneye Bolu İşletmesi vasıtasıyla sattırılıp bedeli olan 3 400 liranın Derneğe maledildiği günün geçmesi ile satılmıyan büyük bir kısmının ise Genel Müdürlük kalorifer dairesinde odun olarak yakıldığı, binaenaleyh 2 500 çam bedelinin maliyeti üzerinden tahsil edildiği ve bedelsiz mal verilmediği derneğe de imtiyazlı bir işlem yapılma lığı anlatılmış Komisyonumuzca da bu izah kâfi görüldüğünden bir karar alınmasına mahal görülmemiştir.

12. Bütçe ve muhasebe tekniğine aykırı harcama :

Antalya Orman İşletmesince Toprak Mahsulleri Ofisinden satın alınan 20 bin lira bedelli arsanın ferağının yapılmasına değin 20 000 lira masraf kaydedilerek ofis namına emanet hesabına alındığı ve yine mezkûr işletmenin birtakım bina ve yangın kulesi inşaatlarından bir kısmının 1962 yılında çeşitli sebeplerle ikmal edilmemiş olmasına rağmen 63 186 liranın masraf kaydedilerek alacaklıları adına emanet hesabına alındığı görülmüş ise de, hizmet ifa edildikten sonra bedelinin hizmetin ifa edildiği sene bütçesine maledilmesi bütçe ve muhasebe tekniği icabı olduğundan henüz ikmal edilmemiş bu hizmetlerin karşılığı olan 83 186 liranın mezkûr 1962 yılı blâncosunda kayıtlı bulunduğu hesaplardan çıkarılması lâzımgeldiği, ve Orman Genel Müdürlük temsilcisinin de keyfiyetin tamim edildiğini beyan etmek suretiyle Sayıştay mütalâasına iştirak ettiği ve bahis konusu bilânço bu yolda ıslah edildiği; Sayıştayın 1962 yılı raporunda beyan olunmuş ve bu kere Komisyonumuz huzurunda Orman Genel Müdürlüğü temsilcileri de keyfiyeti teyid etmiş olduğundan bu hususta başkaca oluncak muamele bulunmamıştır.

13. 10195/4 sayılı Kararname mucibince kullanılan teknik personelin idari görevlerde yevmiye ile istihdamı :

10195/4 sayılı muayyen ve muvakkat müddetli hizmetlerde çalışacak yevmiyeli teknik personel yönetmeliği ve buna ek 5/1452 sayılı kararnamelerden faydalanarak, bir kısım teknik memurlar yevmiye ile çalıştırılmakta bulunmuş ise de, kararnâme meslekî görevlerde çalışanların yevmiye ile istihdamını tecviz etmiş; bunlardan buralarda, idari görevlerde çalışanların yevmiye ile istihdamını tecviz etmemiş olmasına rağmen, başmüdürlük kısım müdürlüğü, işletme müdürlüğü, bölge şefliği gibi görevlerin tamamı idari mahiyette olanların da bu kararnameye göre yevmiye ile istihdamları Genel Müdürlükçe sağlanmış olduğu Sayıştayın 1963 yılına ait raporunda beyan edilmiş ise de; Devlet Memurları Kanunu bu hususları yeni bir esasa bağliayacağı cihetle, yapılan tasarrufların kanunun meritiyetine kadar kabulü muvafık bulunmuştur.

14. 6400 sayılı Devlet Malzeme Ofisi Kanununa muhalif mübayaat :

6400 sayılı Kanunda sayılan kırtasiye ve sair malzeme mübayaasının, Ofiste bulunduğu takdirde ofisten yapılması mecburi olduğu, ve genel müdürlükçe bu hususta gerekli tamim yapılmasına rağmen, yine de bu gibi serbest piyasa mübayaasına yer verilmiş olduğundan kazai yönden gereği yapılmakla beraber genel müdürlükçe daha etkili davranılması yerinde olacağı; Sayıştayın 1963 yılı raporunda beyan edilmiş olup, komisyonumuzca da bu görüşe iştirak edildiğinden genel müdürlüğün bu hususta daha etkili davranması hususu temenniye şayan bulunmuştur.

15. Tasarruf bonusu bedellerinin biriken zararlar karşılığı hesabında gösterilmesinin doğru olmayacağı :

Biriken zararlar karşılığı hesabı vukuu melhuz zararların karşılığını temin etmek için açılmış bir hesap olup, halbuki tasarruf bonoları 223 sayılı Kanun mucibince vâdelerinin hulûlünde paraya çevrileceğinden, genel müdürlük namına mübayaaya oluncak tasarruf bono bedellerinin işletmeler

de genel müdürlüğü temsil eden (Genel müdürlük cari hesabına) alınmak suretiyle gösterilmesi lâzımgeldiği ve genel müdürlük temsileisi de bu görüşü kabullendiği ve bilânçoda gereken tahsisat yapılarak sunulduğu sayıştayın 1963 raporunda beyan olunmuş ve bu kere komisyonumuz huzurunda genel müdürlük temsilcileri de bu ciheti teyid etmiş olduğundan başkaca olunacak işlem bulunmamıştır.

16. İlişği olmıyan hesaplar :

İstihsalât, imalât, nakliyat, satışlar, amortismanlar, stoklar ve diğer hesaplarda Orman Genel Müdürlüğü ile Sayıştayın mutabakat halinde olduğu, Sayıştayca keyfiyet hikâyeihal kabilinden B. M. Meclisine sunulduğu, Sayıştayın 1960 ilâ 1963 raporlarından anlaşılmiş olduğundan olunacak işlem bulunmamıştır.

17. İhtiyat akçesinin yönetmenlikte veya kanunda yer alması :

İhtiyat akçesi her sene ticari teamüllere ve vergi Usul Kanununa göre, ayrılmakta ise de yönetmenlikte veya Orman Kanununda yer almasının temenniye şayan bulunmuş olduğu Sayıştayın 1960 ilâ 1963 raporlarında beyan edilmiş olup, Komisyonumuzca da bu görüşe iştirak olunmuştur.

18. Sabit kıymetlerin sermaye miktarını aşmış olması :

Sabit kıymetler, sermaye ve sermaye grupuna dâhil (ihtiyat akçesi, amortisman gibi) kıymetlerin mecmuundan fazla bulunmuş olduğu bundan işletme aktifi dışında, emanet kıymetler karşılık gösterilmek suretiyle sabit kıymetler temin edildiğinin anlaşıldığı; ve keyfiyetin hikâyeihal kabilinden B. M. Meclisine sunulduğu Sayıştay 1963 yılı raporunda beyan edilmiş ise de, işbu komisyonumuz raporunun (1 nci) maddesinde, sene sonunda elde edilen kârın ne nisbette katma bütçeye ve sermayeye intikal edeceği hususu tesbit edilmiş binnetice işletme sermayesinin tâyin ve tesbitinde Genel Müdürlük muhtar bulunmuş olduğundan bu hususta başkaca olunacak işlem bulunmamıştır.

19. Fabrikalar sermayesine ilâve edilen 6 150 000 lira :

İşletmede açılan (endüstriyel teşebbüsler) hesabı ve (genel merkez) hesabının tavassutu ile konsolide bilânçoda fabrikalar sermayelerine 6 150 000 liranın işletmenin fabrikalar nezdindeki alacağından ilâveler yapıldığı hususu Sayıştayın 1961 yılı raporunda yer almış ise de, işletme ve fabrika sermayelerinin miktarının tâyininde Genel Müdürlüğün muhtar olduğu hususu, Komisyonumuz raporunun (1) maddesinde kabul edilmiş olduğundan, bu hususta da başkaca yapılacak muamele bulunamamıştır.

Devlet orman işletmeleriyle, kereste fabrikalarının 1960, 1961, 1962 ve 1963 yıllarına ait kâr ve zarar hesaplarının tasdikine mütedair olup yukarıda arz edilen hususlara müsteniden hazırlanmış bulunan kanun teklifi Genel Kurulun Yüce tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Sayıştay Ko. Başkanı
Sinop
M. Kaptan

Başkan V.
Burdur
İ. H. Boyacıoğlu

Sözcü
Kütahya
M. Ersoy

Kâtip
Maraş
V. Kadioğlu
İmzada bulunmadı

Kastamonu
Söz hakkım mahfuz
kalmak kaydıyla
A. Toközlü

Ordu
K. Şensoy

Siirt
A. Yaşa

Sivas
T. Koraltan

Tokat

M. Ş. Çavdaroğlu

SAYIŞTAY KOMİSYONUNUN TEKLİFİ

Devlet Orman İşletmeleri ve Kereste Fabrikalarının 1960, 1961, 1962 ve 1963 yılları bilânçolarının onanmasına dair kanun teklifi

MADDE 1. — Devlet Orman İşletmeleriyle Kereste Fabrikalarının 4914 sayılı Kanuna göre ilişik cetvellerde gösterilen 1960, 1961, 1962 ve 1963 yılları bilânçolarıyla kâr ve zarar hesapları onaylanmıştır.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Devlet Orman İşletmeleri, kereste fabrikaları ve Anata

A K T İ F

	Müfredat		Toplam	
	Lira	K.	Lira	K.
I - Sabit kıymetler			175 580 785	27
1. Tesisat	118 044 493	29		
2. Demirbaşlar	46 459 282	37		
3. Arsa ve arazi	11 021 188	79		
4. Satınalınan haklar	55 820	82		
II - Yapılmakta olan işler			23 641 617	67
III - Endüstriyel teşebbüsler			3 037 433	10
IV - İştirakler			1 600 000	00
V - Alacak senetleri			18 791 525	45
VI - Muhtelif kıymetli evrak			12 680 821	09
1. Esham ve tahvilât	431 486	27		
2. Teminat mektupları	12 249 334	82		
VII - Stoklar			110 203 317	81
1. Tomruklar	51 189 667	77		
2. Direkler	5 775 015	07		
3. Mamuller	44 432 066	91		
4. Sanayi odunları	2 691 282	60		
5. Sair mallar	6 115 285	46		
VIII - Ambarlar			22 688 510	36
1. Malzeme	15 905 824	37		
2. Kırtasiye ve matbua	2 625 073	86		
3. Muhtelif	300 209	06		
4. Yedek parça	3 857 403	07		
IX - Alacaklarımız (harici)			65 225 271	75
X - Umum merkez hesabı			3 655 205	93
Yoldaki hesabı cariler				
XI - Paralar			45 144 519	46
a) Kasalarda	1 003 250	37		
b) Bankalarda	44 141 269	09		
XII - Nâzım hesaplar			6 974 523	17
Emanet kıymetler	6 897 473	85		
Divanı Muhasebat borçluları	77 049	82		
Yekûn			489 223 531	06

mirhane müdürlüklerinin 1960 yılı konsolide bilançosu

	Müfredat		P A S İ F	
	Lira	K.	Toplam Lira	K.
I - Sermaye			110 857 304	28
1. Bütçeden	5 769 135	24		
2. Hâsılatan	102 050 735	94		
3. İşletmelerden	3 037 433	10		
II - İhtiyatlar			14 935 822	47
a) Bu yıl	4 016 834	34		
b) Geçen yıllar	10 918 988	13		
III - Birikmiş amortismanlar			59 956 007	86
a) Tesisat amortis.	32 889 201	17		
b) Demirbaş amortis.	27 066 806	69		
IV - Biriken karşılıklar			34 919 279	67
a) Yangın sigorta K.	2 435 641	80		
b) Makta abonman sigortası K.	31 427 082	65		
c) Malî mesuliyet sigortası K.	56 555	24		
d) Aynı nakdî yardım K.	1 000 000	00		
V - Borçlarımız			132 092 306	16
A) Harici	79 226 647	26		
1. Orman Genel Md.	52 865 658	90		
(Maaşlar)				
VI - M. borçlu - alacaklı hesap			2 111 367	30
VII - Devlet ormanları imar masrafı K.			127 376 920	13
a) Bu yıl	73 355 713	53		
b) Geçen yıllar	54 021 206	60		
VIII - Nâzım hesaplar			6 974 523	17
Emanet kıy. verenler	6 897 473	35		
Divanı Muhasebat borçları K.	77 049	82		
Yekûn			489 223 531	06

Devlet Orman İşletmeleri, kereste fabrikaları ve Anamirhane mü

Z İ M M E T

	Müfredat		Toplam	
	Lira	K.	Lira	K.
I - Direkt masraflar			155 657 300	49
a) İstihsal masrafları	21 962 214	68		
b) İmalât masrafları	8 548 155	74		
c) Nakliyat masrafları	125 075 643	74		
d) Tamnitleme masrafları	71 286	33		
II - Endirekt masraflar			148 566 664	26
1. Genel masraflar	103 284 259	92		
2. Orman bakım masrafları	35 968 000	75		
3. Amortismanlar	9 308 403	59		
III - Satış masrafları			1 772 417	86
IV - Tamirhane giderleri			357 092	81
V - Mübayaat bedelleri			41 828 100	01
VI - Tahsil edilen tarife bedelleri			28 723 939	44
VII - Stoklara girenler			95 851 284	76
a) Geçen seneden devir	91 010 493	88		
b) İşletmelerden gelen	2 125 735	26		
c) Ölçü fazlası	2 498 806	52		
d) Muhtelif	216 249	10		
VIII - İş emirleri hesabı			310 351	28
IX - Müteferrik giderler			306 227	30
1. Faizler Gelir Vergisi	72 059	79		
2. Vergi matrahına ilâve edilecek zarar.	234 167	51		
X - Devlet ormanları imar masraflar K.			73 355 713	53
XI - İhtiyat akçesi			4 016 834	34
Yekûn			550 739 926	08

dürlüklerinin 1960 yılı konsolide umumi kâr ve zarar tablosu

	Müfredat		M A T L U P	
	Lira	K.	Toplam Lira	K.
I - Stoklardan çıkanlar			433 851 074	15
1. Satışlar	428 474 784	14		
2. Sarfiyat	2 227 231	18		
3. Sevkiyat	1 578 049	11		
4. Ölçü noksanlığı	1 571 009	72		
II - Alınan bakım ve tamir ücreti			715 836	60
III - Müteferrik gelirler			5 969 697	52
a) Ölçü ve kıymet farkları	1 602 654	49		
b) Muhtelif	2 871 907	07		
c) Bankalardan alınan faiz.	486 275	03		
d) Artık mal satışlarından	1 008 860	99		
IV - Stok mevcudu			110 203 317	81
Yekûn			550 739 926	08

A K T İ F

	Müfredat		Toplam	
	Lira	K.	Lira	K.
I - Sabit kıymetler			208 889 074	68
1. Tesisler	134 584 790	18		
2. Demirbaşlar	61 247 988	58		
3. Arsa ve arazi	13 003 569	64		
4. Satınalınan haklar	52 726 28			
II - Yapılmakta olan işler			19 652 887	70
III - Endüstriyel teşebbüsler			9 187 433	10
IV - İştirakler			1 600 000	00
V - Alacak senetleri			25 557 707	88
VI - Muhtelif kıymetli evrak			13 582 483	45
1. Esham ve tahviller	169 960	00		
2. Teminat mektupları	16 084 323	45		
3. Satınalınan tasarruf bonusu	2 328 200	00		
VII - Stoklar			81 818 761	84
1. Tomruklar	30 981 045	34		
2. Direkler	4 041 038	02		
3. Mamuller	35 786 588	10		
4. Sanayi odunları	211 938	72		
5. Sellilozluk	4 615 852	86		
6. Yakacak odun	4 493 276	08		
7. Sair mahsuller	1 689 022	72		
VIII - Ambarlar			20 911 709	36
1. Alât, edevat	591 076	50		
2. Malzeme	9 985 261	77		
3. Kırtasiye ve matbua	2 776 999	33		
4. Yedek parça	4 990 293	57		
5. Muhtelif	2 568 078	19		
IX - Alacaklarımız			69 035 487	34
A) Harici				
1. Avanstan borçlular	501 634	13		
2. Müşteriler	49 850 467	41		
3. Aynı ve nakdi yardım borçluları	396 229	63		
4. Depozitolar	110 506	19		
5. Muhtelif	18 176 649	98		
X - Genel merkez hesabı			1 710 306	43
XI - İhtiyat akçesi			8 604 346	06
XII - Muhtelif borçlu ve alacaklı hesabı			1 347 605	69

amirhane müdürlüklerinin 1961 yılı konsolide bilançosu

	Müfredat		P A S İ F	
	Lira	K.	Lira	K.
I - Sermaye			117 007 304	28
a) Bütçeden	5 769 135	24		
b) İşletmelerden	9 187 433	10		
c) Hâsılattan	102 050 735	94		
II - İhtiyatlar			19 771 750	19
a) Bu yıl	4 835 927	72		
b) Geçen yıllar	14 935 822	47		
III - Birikmiş amortismanlar			73 169 279	05
1. Tesisler amirtosmanları	37 853 006	34		
2. Demirbaşlar amortismanı	35 316 272	71		
IV - Biriken zararlar karşılığı			3 328 200	00
1. Nakdî ve aynî yardım karşılığı	1 000 000	00		
2. Satınalınan tasarruf bonoları karşılığı	2 328 200	00		
V - Biriken sigorta primleri			3 089 777	72
1. Menkul ve gayrimenkul sigorta primi	2 983 222	48		
2. Trafik malî mesuliyet sigorta primi	106 555	24		
VI - Borçlarımız			188 191 342	73
A) Harici	124 453 452	83		
B) Dahilî				
Orman Genel Müdürlüğü	63 737 880	90		
1. Maaşlar	32 310 807	25		
2. Muhtelif	31 427 082	65		
VII - Muhtelif borç ve alacaklı hesap			560 541	40
1. Ölçü farkları	18 825	02		
2. Mutabakat sağlanacak H. cariler	376 921	06		
3. Muhtelif	164 795	32		
VIII - İşletme Müdürlüğü cari hesabı			8 604 346	06
IX - Devlet ormanları imar masrafları K.			162 649 969	02
X - Nâzım hesaplar			12 226 768	65

A K T İ F

	Müfredat		Toplam	
	Lira	K.	Lira	K.
1. Ambar farkları	255	173 34		
2. Gelecek yıllara ait masraflar	1 092	432 35		
XIII - İş emirleri			40 688	00
XIV - Paralar			109 434 018	92
1. Kasalarda	1 093	335 31		
2. Bankalarda	108 340	683 61		
XV - Nâzım hesaplar			12 226 768	65
1. Emanet kıymetler	11 274	002 75		
2. Tasarruf bonusu	819	220 00		
3. Sayıştay ilâmı ile borçlular	133	545 90		
Yekûn			588 599 279	10

	Müfredat		P A S İ F	
	Lira	K.	Toplam	
	Lira	K.	Lira	K.
1. Emanet kıymet verenler	11 274 002	75		
2. Tasarruf bonosu karşılığı	819 220	00		
3. Sayıştay ilâmı ile borç. K.	133 545	90		
	<hr/>		<hr/>	
Yekûn			588 599 279	10

Devlet Orman İşletmeleri, kereste fabrikaları ve Anatamirhane

Z İ M M E T

	Müfredat		Toplam	
	Lira	K.	Lira	K.
I - Direkt masraflar			140 789 359	90
1. İstihsal masrafları	24 716 852	98		
2. İmar masrafları	7 395 527	31		
3. Nakliyat istif masrafı ve tahak.	108 601 308	31		
4. Tahnitlenme masrafları	75 671	30		
II - Endirekt masraflar			161 338 847	89
1. Umumi idare masrafları	117 482 889	70		
2. Orman bakım masrafları	33 645 771	75		
3. Amortismanlar	10 210 186	44		
III - Satış masrafları			1 741 759	83
IV - Tahsil edilen tarife bedeli			29 906 891	00
V - Mubayaat bedelleri			30 360 916	98
VI - Tamirhane giderleri			512 074	50
VII - İş emirleri			542 090	14
VIII - Stoklara girenler			115 517 207	51
1. Geçen seneden devir	110 615 242	02		
2. İşletmelerden gelen	1 257 451	91		
3. Ölçü fazlası	3 157 577	24		
4. Muhtelif	486 936	34		
IX - Müteferrik giderler			5 369 407	01
1. Yardımcı servis karşılık farkı	4 648 298	77		
2. Vergi matrahına ilâve edilecek zarar.	5 056	18		
3. Geçen yıllarla ilgili zararlar	716 052	06		
X - Devlet ormanları imar masrafları K.			87 732 211	54
XI - İhtiyat akçesi			84 835 927	72
Yekûn			578 646 694	02

müdürlüklerinin 1961 yılı konsolide umumi kâr ve zarar tablosu

	Müfredat		M A T L U P	
	Lira	K.	Toplam Lira	K.
I - Stoklardan çıkanlar			488 517 143	09
1. Satışlar	482 181 895	92		
2. Sarfiyat	2 168 057	83		
3. Sevkiyat	1 476 546	33		
4. Ölçü noksanlığı	1 919 306	02		
5. Muhtelif	771 337	59		
II - Alınan bakım ve tamir ücreti			1 027 218	94
III - Tahnitlenme gelirleri			269 975	92
IV - Müteferrik gelirler			7 013 594	23
1. Mesaha ve arizi fark.	728 999	44		
2. Alınan faizler	1 798 152	98		
3. Artık mal satışları	1 986 240	44		
4. Muhtelif	2 500 201	37		
V - Stok mevcudu			81 818 761	84

Yekûn

578 646 694 02

Devlet Orman İşletmeleri, kereste fabrikaları ve Anatamirhane ve

A K T İ F	Müfredat		Toplam	
	Lira	K.	Lira	K.
I - Sabit kıymetler			242 861 895	78
1. Tesisler	153.963	877 88		
2. Demirbaşlar	73 514	405 39		
3. Arsa ve arazi	15 321	565 49		
4. Satın alınan haklar		62 047 02		
II - Yapılmakta olan işler			16 754 147	72
III - Endüstriyel teşebbüsler			10 437 433	10
IV - İştiraklerimiz			1 600 000	00
V - Alacak senetleri			21 221 899	94
VI - Muhtelif kıymetli evrak			16 875 543	73
1. Eşam ve tahvilât	744	801 72		
2. Teminat mektubu	10 852	409 36		
3. Satın alınan tasarruf bonosu	5 278	332 65		
VII - Stoklar			111 652 760	58
1. Tomruklar	52 815	695 24		
2. Direkler	10 973	655 49		
3. Mamuller	38 021	615 07		
4. Sanayi odunu	2 136	173 82		
5. Mahrukat	5 164	385 61		
6. Sair mahsulât	2 551	235 35		
VIII - Ambarlar			23 103 966	12
1. Alât, edevat	594	302 55		
2. Malzeme	9 484	448 19		
3. Kırtasiye ve matbua	3 067	537 73		
4. Yedek parça	8 967	241 96		
5. Muhtelif	990	435 69		
IX - Alacaklarımız			54 115 073	21
A) Harici				
1. Avanstan borçlular	378	343 20		
2. Müşteriler	38 057	788 43		
3. Aynî ve nakdî yardım borçluları	423	160 21		
4. Depozitolar	49	031 59		
5. Muhtelif	15 206	749 78		
X - Genel merkez hesabı			410 639	55
XI - Fabrika cari hesabı			9 684 283	16
XII - Muhtelif borçlu ve alacaklı hesabı			3 469 092	16

yedek parça depo müdürlüklerinin 1962 yılı konsolide bilânçosu

	Müfredat		P A S İ F	
	Lira	K.	Toplam Lira	K.
I - Sermaye			118 257 304	28
1. Bütçeden	5 769 135	24		
2. İşletmelerden	10 437 433	10		
3. Hâsılattan	102 050 735	94		
II - İhtiyatlar			26 878 821	62
1. Bu yıl	7 107 071	43		
2. Geçen yıllar	19 771 750	19		
III - Birikmiş amortismanlar			89 073 238	62
1. Tesisat amortismanı	43 682 888	50		
2. Demirbaşlar amortismanı	45 390 350	12		
IV - Biriken zararlar karşılığı			6 126 880	00
1. Nakdî ve aynı yardım karşılığı	1 000 000	00		
2. Satınalınan tasarruf bonoları karşılığı	5 126 880	00		
V - Biriken sigorta primleri			3 993 540	85
1. Menkul ve gayrimenkul sigorta primi	3 886 454	54		
2. Malî mesuliyet sigorta primi	107 086	31		
VI - Borçlarımız			285 516 549	36
A) Harici	100 996 497	66		
B) Dahidli				
Orman Genel Müdürlüğü	142 349 275	92		
1. Maaşlar	57 642 074	64	20 330	11
2. İşl. kârı	69 693 748	63	9 684 283	16
3. Muhtelif	15 013 452	65	145 579 202	87
VII - Muhtelif borçlu alacaklı hesap			20 330	11
1. Ölçü farkları				
VIII - İşletme Müdürlüğü cari hesabı			9 684 283	16
IX - Devlet ormanları imar masrafları K.			145 579 202	87
1. Bu yıl	133 432 770	42		
2. Geçen yıllar	12 146 432	45		

A K T İ F

	Müfredat		Toplam	
	Lira	K.	Lira	K.
1. Ambar farkları	163	022 31		
2. Gelecek yıllara ait masraflar	690	782 56		
3. Mutabakat sağlanacak Hs. C.	1	501 598 50		
4. Muhtelif	1	113 688 79		
XIII - İş emirleri			79	538 83
XIV - Paralar			130	693 101 21
1. Kasa	1	283 285 26		
2. Bankalar	129	409 815 95		
XV - Nâzım hesaplar			20	769 582 35
1. Emanet kıymetler	13	832 756 20		
2. Tasarruf bonosu borçluları		751 356 65		
3. Tasarruf bonosu muhafaza edenler	5	126 880 00		
4. Sayıştay borçluları	1	058 589 50		
Yekûn			663	728 957 44

	Müfredat		P A S İ F	
	Lira	K.	Toplam	
			Lira	K.
X - Nâzım hesaplar			20 769 582	35
1. Emanet kıymet verenler	13 832 756	20		
2. Tasarruf bonusu karşılığı	751 356	65		
3. Muhafazaya verilen Tas. B. K.	5 126 880	00		
4. Sayıştay borçluları K.	1 058 589	50		
Yekûn			663 728 957	44

Devlet Orman İşletmeleri, kereste fabrikaları, Anatamirhane ve ye

Z İ M M E T

	Müfredat		Toplam	
	Lira	K.	Lira	K.
I - Direkt masraflar			195 504 514	47
1. İstihsal masrafları	34 352 402	42		
2. İmar masrafları	7 893 517	21		
3. Nak. istif mas. ve tahakkukatı	153 171 965	83		
4. Tahnitlenme masrafları	86 629	01		
II - Endirekt masraflar			194 443 788	51
1. Umumi idare masrafları	126 816 778	57		
2. Orman bakım masrafları	55 961 711	65		
3. Amortismanlar	11 665 298	29		
III - Satış masrafları			1 906 883	19
IV - Tahsil edilen tarife bedeli			32 432 992	22
V - Mubayaat bedelleri			51 223 144	08
VI - Tamirhane giderleri			950 756	91
VII - Stoklara girenler			86 312 276	67
1. Geçen senelerden devir	81 813 522	04		
2. İşletmelerden gelen	432 784	60		
3. Ölçü fazlası	4 065 970	03		
VIII - Muhtelif giderler			6 296 334	32
1. Yardımcı servis karşılık farkı	4 811 751	32		
2. Geçen yıllarla ilgili zarar	1 484 583	00		
IX - Devlet orman imar masrafı K.			133 432 770	42
X - İhtiyat akçesi			7 107 071	43
Yekûn			709 610 532	22

dek parça depo müdürlüklerinin 1962 yılı genel kâr ve zarar tablosu

	Müfredat		M A T L U P	
	Lira	K.	Toplam	
			Lira	K.
I - Stoklardan çıkan			588 896 159	56
1. Satışlar	584 218 497	91		
2. Sarfiyat	2 104 750	25		
3. Sevkiyat	478 587	82		
4. Ölçü noksanlığı	2 055 999	12		
5. Muhtelif	38 324	46		
II - Alınan tamir ve bakım ücreti			1 280 996	97
III - Toplu masraf karşılığı			80 520	98
IV - Tahnitlenme gelirleri			504 787	60
V - Müteferrik gelirler			7 195 306	53
1. Mesaha ve ârizi farklar	1 503 217	91		
2. Alınan faizler	2 569 901	99		
3. Muhtelif	3 122 186	63		
VI - Stok mevcudu			111 652 760	58
Yekûn			709 610 532	22

Devlet Orman İşletmeleri, kereste fabrikaları ve Anatamirhane ve

A K T İ F

	Müfredat		Toplam	
	Lira	K.	Lira	K.
I - Sabit kıymetler			306 316 489	15
a) Tesisat	181 263 724	91		
b) Demirbaşlar	107 228 198	06		
c) Arsa ve arazi	17 761 693	78		
d) Satınalınan haklar	62 872	40		
II - Yapılmakta olan işler			17 860 950	65
III - Endüstriyel teşebbüsler			12 937 433	10
IV - İştirakler			1 600 000	00
V - Alacak senetleri			20 882 810	76
VI - Muhtelif kıymetli evrak			29 631 504	75
a) Esham ve tahvilât	68 670	00		
b) Teminat mektupları	20 124 224	75		
c) Satınalınan tasarruf bonoları	9 438 610	00		
VII - Stoklar			112 344 489	01
a) Tomruklar	61 720 300	35		
b) Maden direkleri	7 354 508	85		
c) Tel direkleri	720 732	40		
d) Mamuller	32 167 276	97		
e) Sanayi odunları	3 417 333	19		
f) Mahrukat	5 512 184	06		
g) Sair mahsuller	1 452 153	19		
VIII - Ambarlar			28 461 861	90
a) Alât, edevat	489 319	11		
b) Malzeme	12 680 837	98		
c) Kırtasiye ve matbua	3 348 257	20		
d) Yedek parça	11 173 851	56		
e) Akar yakıt ve yağlar	12 602	24		
f) Muhtelif	756 993	81		
IX - Tali imalât ambarı			131 267	19
a) Sandıklar	131 267	19		
X - Alacaklarımız			59 680 946	92
a) Avanstan borçlular	350 199	87		
b) Müşteriler	42 977 384	73		
c) Aynı ve nakdî yardım	810 835	61		
d) Depozitolar	108 072	28		
e) Açtırılan akreditifler masrafı	1 053 368	75		
f) Muhtelif	14 381 085	68		

Yedek parça depo müdürlüklerinin 1963 yılı konsolide bilançosu

	Müfredat		P A S İ F	
	Lira	K.	Lira	K.
I - Sermaye			120 757 304	28
a) Bütçeden	5 769 135	24		
b) Hâsılattan	102 050 735	94		
c) İşletmelerden	12 937 433	10		
II - İhtiyatlar			33 631 568	82
Bu yıl	6 752 747	20		
Geçen yıl	26 878 821	62		
III - Birikmiş amortismanlar			104 647 061	05
a) Tesisat	48 648 290	21		
b) Demirbaşlar	55 998 770	84		
IV - Biriken zararlar karşılığı			14 387 610	00
a) Nakdî ve aynî yardım karşılığı	5 000 000	00		
b) Satın alınan tasarruf bonusu karşılığı	9 387 610	00		
V - Biriken sigorta primleri			5 081 536	33
a) Menkul ve gayrimenkul sigorta primi	4 926 407	27		
b) Mali mesuliyet sigorta primi	155 129	04		
VI - Borçlarımız			136 943 793	94
Harici				
a) Ödenecek istihkak	6 540 555	47		
b) Ödenecek vergiler	22 399 907	97		
c) Nakdî teminatlar	5 065 554	17		
ç) Müşteriler	63 182 449	41		
e) Açtırılan akreditifler	18 312 761	92		
f) Muhtelif	21 442 565	00		
VII - Orman Genel Müdürlüğü cari hesabı			198 730 581	13
a) Maaşlar	86 061 992	51		
b) İşletmeler kârı	112 668 588	62		
VIII - Muhtelif borçlu ve alacaklı hesabı			187 730	19
Ölçü farkları				
IX - İşletme Müdürlüğü cari hesabı			9 385 761	28
X - Devlet ormanları imar masrafları K.			129 627 241	01
Bu yıl				

A K T İ F

	Müfredat		Toplam	
	Lira	K.	Lira	K.
XI - Fabrika cari hesabı			9 385 761	28
XII - Muhtelif borçlu ve alacaklı hesabı			4 627 715	80
a) Ambar farkları	179 413	58		
b) Mutabakat sağlanacak H. C.	1 264 646	18		
c) Gelecek yıllara ait masraflar	276 271	38		
d) Surplus malzemesi masrafı	795 151	54		
e) Eximbank	1 633 768	92		
f) Muhtelif	478 464	20		
XIII - Paralar			149 355 781	28
a) Kasalarda	2 240 126	77		
b) Bankalarda	147 115 654	51		
XIV - İş emirleri hesabı			163 176	22
XV - Nâzım hesaplar			37 259 242	66
a) Emanet kıymetler	16 389 343	05		
b) Tasarruf bonosu borçluları	973 050	00		
c) Tasarruf bonosu muhafaza edenler	9 438 610	00		
d) Sayıştay borçluları	4 060 152	82		
e) Hususi takipli alacaklar	6 398 086	79		
Yekûn			790 639 430	67

	Müfredat		P A S İ F	
	Lira	K.	Toplam	
			Lira	K.
XI - Nâzım hesaplar			37 259 242	66
a) Emanet kıymet verenler	16 389 343	05		
b) T. Bonosu Tév. yapılanlar K.	973 050	00		
c) Muhafazaya verilen T. B. K.	9 438 610	00		
d) Sayıştay borçluları K.	4 060 152	82		
e) Hususi takipli alacaklı karşılığı	6 398 086	79		
Yekûn			790 639 430	67

Devlet Orman İşletmeleri, kereste fabrikaları, Anamirhane ve ye

Z İ M M E T

	Müfredat		Toplam	
	Lira	K.	Lira	K.
I - Direkt masraflar			203 156 119	08
1. İstihsal masrafı	33 044 632	86		
2. İmar masrafları	8 903 447	44		
3. Nakliye ve istif masrafları	161 208 038	78		
II - Endirekt masraflar			236 227 253	85
1. Genel idare masrafları	141 657 433	86		
2. Orman bakım masrafları	82 255 570	08		
3. Amortismanlar	12 314 249	91		
III - Satış masrafları			2 044 274	44
IV - Tahnitleme masrafları			607 728	82
V - Tamirhane giderleri			1 632 123	08
VI - Tahsil edilen tarife bedeli			34 516 949	09
VII - Mübayaat bedelleri			42 471 913	37
VIII - Stoklara girenler			116 292 970	56
1. Geçen seneler devir	111 590 692	46		
2. İşletmelerden	1 131 591	82		
3. Ölçü fazlası	2 846 350	62		
4. Muhtelif (Tefrik farkları)	724 335	66		
IX - Müteferrik giderler			6 772 622	26
1. Yardımcı servis karşılık farkı	6 296 224	99		
2. Geçen yıllarla ilgili zararlar	476 397	27		
X - Devlet ormanları imar masrafları K.			129 627 241	01
XI - İhtiyat akçesi			6 752 747	20
Yekûn			780 101 942	76

dek depo müdürlüklerinin 1963 yılı konsolide genel kâr - zarar tablosu

	Müfredat		M A T L U P	
	Lira	K.	Toplam Lira	K.
I - Stoklardan çıkanlar			652 286 643	74
1. Satışlar	648 594 408	48		
2. Sarfiyat	2 568 364	40		
3. Sevkiyat	1 156 113	81		
4. Ölçü noksanlığı	967 757	05		
II - Alınan bakım ve tamir ücreti			1 877 089	31
III - Toplu masraflar karşılığı			130 475	47
IV - Tahnitlenme gelirleri			1 117 874	67
V - Müteferrik gelirler			11 345 370	56
1. Mesaha ve ârizi farklar	2 577 395	02		
2. Alınan faizler	3 178 216	25		
3. Muhtelif	5 589 759	29		
VI - Stok mevcudu			112 344 489	01
Yekûn			780 101 942	76